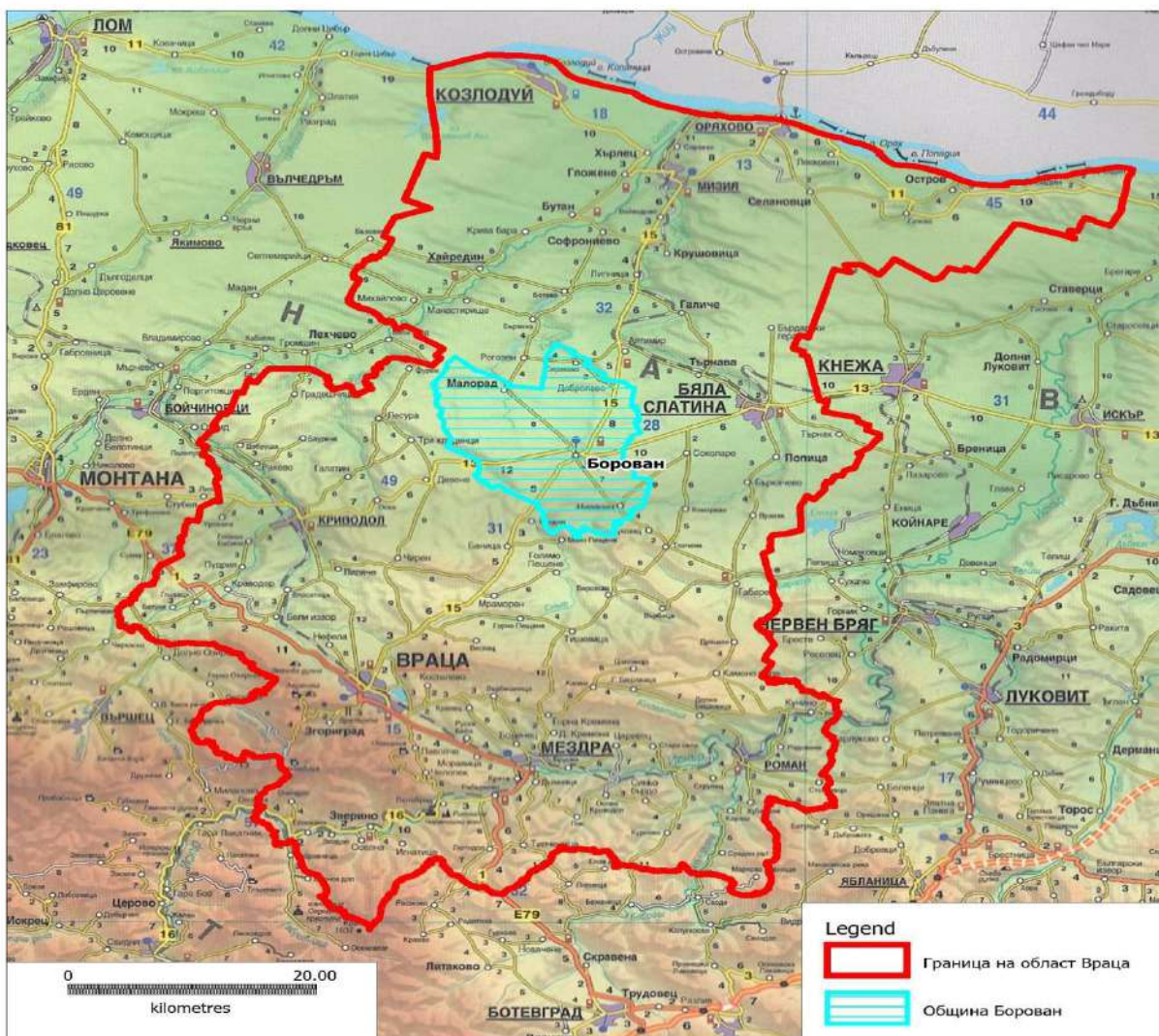

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

ПРЕДВАРИТЕЛЕН ПРОЕКТ

ВЪЗЛОЖИТЕЛ: Община Борован

Ръководител проект:
арх. Т. Тодоров

Изпълнител: „Адория консулт“ ЕООД

София 2019г.

СЪДЪРЖАНИЕ

ГЛАВА 0: ОБЩИ ПРОБЛЕМИ

- 01. Уводни бележки
- 02. Цели и задачи на плана
- 03. Прогнозен период
- 04. Анализ на състоянието на територията. Земеползване. Баланс
- 05. Баланс по вид територия и по начин на трайно ползване
- 06. Планова осигуреност
- 07. Урбанизационни процеси на община Борован

ГЛАВА 1. ПРОГНОЗА И КОНЦЕПЦИЯ ЗА ПРОСТРАНСТВЕНО РАЗВИТИЕ 11

- 1.1. Стратегически документи, реализация на действащите устройствени планове
- 1.2. Урбанистични оси на развитие Северозападен район за планиране
- 1.3. Стабилизиране на селищната мрежа. Агломерационен ареал и групи
- 1.4. Пространствено развитие на Борован като общински и областен център

ГЛАВА 2: РЕГИОНАЛНИ ПРОУЧВАНИЯ 27

- 2.1. Регионални връзки на общината. Зона на влияние на Борован
- 2.2. Селищна мрежа

ГЛАВА 3: ТЕРИТОРИАЛНИ ПРОУЧВАНИЯ 32

- 3.1. Релеф, Климат, Води, Почви, Полезни изкопаеми
- 3.2. Гори
- 3.3. Флора и фауна
- 3.4. Защитени територии. Защитени зони.
- 3.5. Геоложка характеристика
- 3.6. Ландшафтна оценка

ГЛАВА 4: ИКОНОМИЧЕСКА БАЗА 40

- 4.1. Икономика – анализ и прогнози
- 4.2. Прогноза за развитието на икономиката

ГЛАВА 5: ДЕМОГРАФСКО РАЗВИТИЕ И ПРОГНОЗА 57

- 5.1. Анализ на демографското развитие
- 5.2. Заетост и безработица

5.3. Прогнозни разчети

ГЛАВА 6: ОБИТАВАНЕ

73

6.1. Анализ и диагноза на жилищната система

6.2. Жилищна прогноза – основни постановки

6.3. Жилищни зони – устройствени режими

ГЛАВА 7 СИСТЕМА НА ПУБЛИЧНИТЕ УСЛУГИ В ОБЩИНА БОРОВАН 88

7.1. Обществени центрове и социален сервиз - анализ

7.2. Система на обслужващите центрове със структуриращо значение

7.3. Перспективно развитие на функционалните подсистеми на социалния сервиз

7.4. Обществено регулиран сектор на социалния сервиз

7.5. Пазарно развит социален сервиз

ГЛАВА 8. ОТДИХ И ТУРИЗЪМ 107

8.1. Туристически ресурси и потенциали

8.2. Развитие на туризма

8.2. Зони за курорт и отдих: вилни зони, места за подслон

ГЛАВА 9: НЕДВИЖИМО КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО 112

9.1. Историческо развитие на населените места

9.2. Културно-историческо наследство – анализ, диагноза, концепция, прогноза за развитие

9.3. Устройствова концепция за опазване и развитие на системата КИН на територията на Община Борован

ГЛАВА 10. ЕКОЛОГИЧНО СЪСТОЯНИЕ 130

10.1. Въздух

10.2. Подземни, повърхностни и отпадни води

10.3. Отпадъци

10.4. Шум

10.5. Състояние на земи и почви

10.6. Състояние на земните недра

10.7. Електромагнитно замърсяване

10.8. Радиационна обстановка

10.9. Рискове от природни бедствия и аварии

10.10. Здравен риск

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

10.11. Нарушени територии

10.12. Биоразнообразие на растителния и животински свят

10.13. Национална екологична мрежа (НЕМ)

10.14. Ландшафт

10.15. Прогноза и синтез на екологическите условия и оценка на ефективността на устройствените мероприятия

ГЛАВА 11: ЛАНДШАФТ И ЗЕЛЕНА СИСТЕМА 140

11.1. Ландшафт

11.2. Зелена система

ГЛАВА 12: БАЛАНС НА ТЕРИТОРИЯТА. УСТРОЙСТВЕНИ ЗОНИ И РЕЖИМИ 151

12.1. Баланс на територията на общината

12.2. Устройствови зони и режими в урбанизирани територии

ГЛАВА 13: ТЕХНИЧЕСКА ИНФРАСТРУКТУРА 154

13.1. Транспорт и комуникации

13.2. Водоснабдяване, канализация и почистване на отпадните води

13.3. Електроснабдяване

13.4. Газоснабдяване

ГЛАВА 14: ТЕРИТОРИИ С ВЕРОЯТНО РАЗПРОСТРАНЕНИЕ НА ПРИРОДНИ БЕДСТВИЯ И ПРОИЗВОДСТВЕНИ АВАРИИ – ПРЕВАНТИВНИ МЕРКИ ЗА УСТРОЙСТВО И ЗАЩИТА 182

14.1. Защита от наводнения (по данни на ПУРН на Басейнова дирекция Дунавски район – Плевен)

14.2. Защита от потенциални производствени аварии при предприятия с висок и нисък рисков потенциал

ГЛАВА 15: ПРАВИЛА И НОРМАТИВИ ЗА ПРИЛОЖЕНИЕ НА ОУПО 192

ГЛАВА 16: ПРИЛОЖЕНИЯ

16.1. Задание за изработване на ОУПО

16.2. Приложени нормативни документи

16.3. Ползвани информационни източници

16.4. Списък на обектите на НКН – към глава Културно и природно наследство

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

ОБЯСНИТЕЛНА ЗАПИСКА

ГЛАВА 0: ОБЩИ ПРОБЛЕМИ

01. Уводни бележки

Изработването на Общ устройствен план на община Борован е възложено на „Адория консулт“ ЕООД след провеждане на процедура по ЗОП и сключен договор за изпълнение с Възложител Община Борован.

Като основа за създаването на Общия устройствен план (ОУПО), авторският колектив е ползвал Планово задание за изработване на ОУПО, Общински план за развитие на община Борован 2014-2020 г., Националната концепция за пространствено развитие за периода 2013 -2025, Регионален план за развитие на Северозападен район от ниво 2 за периода 2014-2020, Национална стратегия за регионално развитие 2012 -2022, подробните устройствени планове на населените места от общината, Кадастрална карта на землище Борован, КВС на землищата на селата от общината, които са допълнени с картна топографска основа.

За събиране на необходимите данни и информация съдействие оказаха различни служби и отдели на община Борован, Национален статистически институт, Дирекция “Бюро по труда”, Общинска служба “Земеделие” – Борован, териториалните подразделения на Електроснабдяване и ВиК, Басейнова дирекция Дунавски район, РИОСВ Враца, Регионална здравна инспекция - Враца, НИНКН, НАИМ при БАН и др.

02. Цели и задачи на плана

Главната цел на Общия устройствен план на община Борован е обосновано да формулира, на база необходимата изходна информация за съществуващото положение и за действащите устройствени схеми и планове на територията на Община Борован, както необходимостта от изработването на Общ устройствен план (ОУП), така и пътя, методите, средствата и крайния резултат за постигане на устойчива среда.

Целите и задачите на ОУП Борован произтичат от предназначението на устройствените планове за формиране на хармонична жизнена среда в населените места, при отчитане на спецификата на конкретния обект и изискванията, предявени с Плановото задание.

Цели на проекта за ОУП са:

- Да подsigури урбанистична основа за постигане на икономически растеж и висока конкурентноспособност в отговор на Общинския план за развитие на община Борован 2013-2020г.
- Да осигури възможно най-добър баланс между частните и обществените интереси. Планът трябва да защитава и гарантира частната собственост, но в същото време следва да дава възможност за реализация на доказани обществени интереси. Важен елемент от тази задача е и балансът между отделните и различни частни интереси.
- Да равнопостави различните видове собственост. В определяне на функционалните зони и предвижданията за функционално използване на терените, планът трябва да равнопостави всички видове собственост. Когато определени мероприятия от обществен интерес имат икономическа привлекателност, то за реализацията на тези мероприятия следва да се дава възможност на всички собственици, вкл. и частни.

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

- Да осигури възможности за по-оперативно действие на общинската администрация при управлението на урбанистичните процеси в територията. Устройственият план следва да бъде оперативен инструмент в ръцете на общинската администрация за ефективно управление на общинската територия. За тази цел, той следва да е едновременно достатъчно ясен и точен и същевременно гъвкав, да е с възможности за бързо привеждане в съответствие с изменящите се нови условия и изискванията, както на местно ниво, така и на регионално и национално ниво.
- Да определи точно границите и режимите на урбанизираните и извънселищни територии, при съобразяване с плана за земеразделянето и проучванията за увредените територии земя – негодни за селскостопанска дейност.

Основни задача на ОУП на община Борован:

- На основата на провежданата гъвкава устройствена политика за реструктуриране на икономиката, да се използват максимално ресурсите и потенциалите на общината;
- На основата на пространствени и технически параметри и при отчитане баланса между частните и обществените интереси, да определи функционалната структура и строителните граници по структурни единици;
- Да намери оптимални решения на транспортно-комуникационната мрежа, включително пешеходните връзки и велоалеи, да предложи мероприятия за осигуряване на достъпност на средата за хора в неравностойно положение;
- Да се намерят възможности за извеждане на транзитния транспортен поток по обходни пътища;
- Да намери и реши проблема с локализацията на основните елементи на общественото обслужване и техническата инфраструктура, както и с изследване възможностите за пространственото им обединение в общи обекти;
- Да предложи решения за благоустрояване, озеленяване, създаване на места за активен и пасивен отдих, като част от зелената система на общината;
- Да създаде условия за интеграция на население от различни етнически, социални и религиозни принадлежности;
- В съответствие с новите социално – икономически условия да се изведат предложения за устойчиво развитие и урбанистични политики, насочени към поэтапна реализация на плана и превръщането му в оперативен инструмент за общинската администрация;
- Да гарантира запазването на границите и елементите на защитените територии и обекти от местно, национално и световно значение;
- Да създаде условия за развитие на туризма, като доходоносна икономическа дейност и като полезна за здравето и познанието общочовешка необходимост и потребност, чрез Обединяване на съществуващите природни, исторически и културни ценности;

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

- Да предложи решение за усвояване на изоставените и пустеещи земи и действия по залесяване на ерозирани и непригодни за обработване и земеделско производство земи;
- Да гарантира възстановяването и запазването на терените за зеленчукопроизводство, технически култури, ръж, овощни и лозови насаждения и да се даде възможност за изграждане на производство, организиране на тържища, което да съкрати броя на междинните звена и да осигури по-евтина продукцията;
- Да се изследва възможността за възстановяване и разширяване на напоителната мрежа;
- Да се предложат терени за изграждане и развитие на фамилни и семейни ферми;
- Да се предложат подходящи решения за функционално отреждане на пустеещите и годни за използване сгради на училищата;
- Да се изгради ПСОВ – Борован. Изграждането на станцията трябва да се съчетае с доизграждане на канализационната мрежа;
- Да се направят предпроектни проучвания и да се актуализират линейните и обектови елементи на инженерната инфраструктура на територията на общината;
- Да се подобрят характеристиките на транспортно-комуникационните възли и трасета.

Следвайки нормативните изисквания, Общият устройствен план на община Борован съдържа мотивирани проектни решения за:

- *Структура на територията* – устройствените зони за обитаване, производство, рекреация, природозащита, природо-възстановяване, комуникация и инфраструктура;
- *Строителните граници на населените места и селищните образувания*, в т.ч. и терените за ново селищно развитие, при отчитане собствеността на гражданите, ограничителите и стимулаторите за териториално развитие;
- *Строителните зони и режими*, границите им, режимът на застрояване и основни параметри на застрояване (интензивност, плътност, височина и др.);
- *Републиканската и общинската пътна мрежа*;
- *Трасетата и обектите на инженерната инфраструктура*;
- *Защитените архитектурни, културни и др. зони и обекти* - паметници на културата;
- *Обектите за обществено обслужване* от система "образование", "култура", "здравеопазване", "спорт" и др., които се изграждат със средствата на общината и държавата и са от особена важност за общината;
- *Екологически мероприятия*, параметри и изисквания за повишаване стандарта и качествата на околната среда;
- *Ландшафтно и композиционно естетическо оформяне на селищата*, прилежащите квартали и крайселищната територия;

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

- Мероприятия за *устойчивост на социално-икономическото развитие* и съпътстващите ги устройствени условия;
- *Разчети за баланса на територията* и други важни териториални показатели.

03. Прогнозен период

Периодът на действие на плана е 20 години, в съответствие с общите изисквания към плановете от това ниво.

Предвид сложната общественно-икономическа ситуация, крайно неблагоприятните демографски тенденции и вероятното негативно влияние на външни икономически фактори, следва да се осигури максимална еластичност и адаптивност на предвижданията на плана във времевата рамка на неговото действие.

04. Анализ на състоянието на територията

В изминалия период на Прехода на страната към пазарно стопанство и демократично управление се реализираха основни промени в стопанската сфера, в управлението и в законовата база, които имат съществено отражение върху териториално-пространственото развитие и устройствените процеси. На първо място, завършен е вече процесът на земеразделянето, приватизацията и реституцията в производствената сфера, реституцията на недвижимостта в урбанизираните територии. Промяната в собствеността и съответната законова база създаде нова основа за развитие на частната инициатива и регламентира по нов начин ролята на общините и държавата в устройствените процеси.

05. Баланс по видове собственост (Схема собственост)

територия	площ ха	дял %
Държавна публична		
Държавна частна		
Общинска публична		
Общинска частна		
Стопанисвани от общината		
Частна		
Обществени организации		
Религиозни организации		
Съсобственост		
Няма данни		
общо		

По данни от КК ХХХХХ, КВС на селата

Под термина „Обществени организации“ са записани имоти на частни фирми;

Най-голям е дялът на собственост (.....%). Обществените организации са с%. Общинските земи общо са%. Изключително ниският дял на имоти „стопанисвано от общината“, т.е. остатъчният фонд е показател за напълно завършен процес по земеразделяне и приватизация на земята.

07. Урбанизационни процеси на Община Борован

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

Още в последните десетилетия на 20-ти век и през преходния период, пространственото развитие на с. Борован претърпява съществени изменения.

От друга страна, Борован получава значително развитие и преобразуване главно с инфраструктурни обекти, построени като обекти с национално значение по линията регионалното развитие и със средства от Европейския съюз.

През територията на община Борован не преминават главни урбанистични коридори. Общината се намира на около 30 км от общоевропейски коридор №4 Видин – Враца – София – Благоевград – Кулата, който е приоритет на ЕС и на Стратегия на Република България за развитие на транспортната система до 2020 година. От значение за общината се явява второстепенната ос за развитие Козлодуй – Враца, която преминава през територията ѝ. Урбанистичните оси с локален/местен характер са свързани с административния и пространствен център с. Борован и изградените функционални връзки с останалите населени места /вторични центрове/.

От голямо значение за формирането на урбанистичните ядра са проучванията на селищната мрежа по функционалните системи – обитаване, труд, отдих, обслужване и урбанистичните функционални връзки.

ГЛАВА 1. ПРОГНОЗА И КОНЦЕПЦИЯ ЗА ПРОСТРАНСТВЕНО РАЗВИТИЕ

1.1. Стратегически документи. Реализация на действащите устройствени планове

В Общински план за развитие на община Борован 2014-2020 са определени приоритетните области за бъдещи интервенции, насочени към: 1) Осигуряването на необходимите възможности за привличане на инвестиционни ресурси и тяхната ефективна реализация в рамките на общината; 2) Подобряване на административния капацитет на общинската администрация; 3) Усъвършенстване на съществуващата бизнес инфраструктура и изграждане на нова такава; 4) Използване на потенциала на агломерационния ареал за генериране на заетостта; 5) Подобряване на качеството на живот; 6) Подобряване на околната среда; 7) Развитие на модерна компактна индустрия и съвременен агробизнес, генериращи продукция с висока добавена стойност.

В стратегията за развитие на област Враца 2014-2020, като приоритети са посочени: 1) Подобряване на бизнес средата и насърчаване на икономическия растеж, по-висока заетост, повече инвестиции (вкл. В НИРД и иновации) в общините и предприятията на тяхната територия; 2) Съхраняване и развитие на демографския потенциал; 3) По-добра публична инфраструктура и по-добра вътрешна свързаност на по-слабо развитите територии; 4) Създаване и разширяване на достъпни публични услуги, запазване и устойчиво оползотворяване на културно-историческото наследство и природно богатство; 5) Разширяване и надграждане на партньорствата с всички заинтересовани страни, местни власти, региони в страната и Европейския съюз, за общ отговор на предизвикателствата, които глобализацията на икономиката поставя.

При сравнение между приоритетите в двата последователни програмни периода се вижда поставянето на акцента върху възстановяването на нарушените територии и обекти, опазването на природните и културните ценности, както и върху развитието на екологичната инфраструктура.

Стратегическите цели в ОПР на община Борован 2014-2020; ОСР на област Враца 2014-2020; РПР на СЗР 2014-2020; Национална стратегия за регионално развитие до 2020 и национална програма за развитие на България 2020 са съпоставени в таблицата по-долу:

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

ОПР на община Борован 2014-2020	ОСР на област Враца 2014-2020	РПР на СЗР 2014-2020	Национална стратегия за регионално развитие до 2020	Национална програма за развитие на България 2020
<p>Стратегическа цел 1: Развитие на конкурентоспособна икономика</p>	<p>Стратегическа цел 1: Стимулиране и развитие на конкурентна местна икономика</p>	<p>Стратегическа цел 1: Развитие на конкурентоспособна икономика, чрез развитие на собствения потенциал на СЗР</p>	<p>Стратегическа цел 1: Икономическо сближаване в европейски, национален и вътрешнорегионален план, чрез развитие на собствения потенциал на районите и опазване на околната среда</p>	<p>Стратегическа цел 1: Повишаване на жизнения стандарт, чрез конкурентоспособно образование и обучение, създаване на условия за качествена заетост и социално включване и гарантиране на достъпно и качествено здравеопазване. Повишаване на конкурентоспособността на икономиката, чрез осигуряване на благоприятна бизнес среда, насърчаване на инвестициите, прилагане на иновативни решения и повишаване на ресурсната ефективност</p>
<p>Стратегическа цел 2: Подобряване на инфраструктурата и опазване на околната среда</p>	<p>Стратегическа цел 3: Подобряване и развитие на териториалната устойчивост и свързаност на общините в</p>	<p>Стратегическа цел 3: Подобряване на териториалната устойчивост и свързаност; Приоритет: Развитие на</p>	<p>Стратегическа цел 1: Икономическо сближаване в европейски, национален и вътрешнорегионален план, чрез</p>	<p>Стратегическа цел 2: Изграждане на инфраструктурни мрежи, осигуряващи оптимални условия за развитие на икономиката и качествена и</p>

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

	<p>областта, Приоритет: Развитие и подкрепа за развитие на инфраструктура та осигуряваща основни публични услуги и достъп до услуги; Приоритет : Опазване и оползотворяване на природната среда, биоразнообразието, културното и историческо наследство, като фундамент на устойчивото местно развитие.</p>	<p>транспортната инфраструктура; Приоритет: Развитие на техническата инфраструктура; Приоритет: Опазване на околната среда и биоразнообразието</p>	<p>развитие на собствения потенциал на районите и опазване на околната среда.</p>	<p>здравословна околна среда за населението.</p>
<p>Стратегическа цел 3: Социална интеграция и развитие</p>	<p>Стратегическа цел 2: Съхранение и развитие на човешкия капитал на общините в областта с фокус върху младите хора, хората в третата възраст и уязвимите социални групи.</p>	<p>Стратегическа цел 2: Съхранение и развитие на човешкия капитал</p>	<p>Стратегическа цел 2: Социално сближаване и намаляване на регионалните диспропорции в социалната сфера, чрез създаване на условия за развитие и реализация на човешкия капитал.</p>	<p>Стратегическа цел 1: Повишаване на жизнения стандарт, чрез конкурентоспособно образование и обучение, създаване на условия за качествена заетост и социално включване и гарантиране на достъпно и качествено здравеопазване.</p>
<p>Стратегическа цел 4: Подобряване на административн</p>	<p>Стратегическа цел 3: Подобряване и развитие на</p>	<p>Стратегическа цел 2: Съхранение и развитие на</p>	<p>Стратегическа цел 3: Териториално сближаване и</p>	<p>Стратегическа цел 1: Повишаване на жизнения стандарт, чрез</p>

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

<p>ия капацитет и повишаване на международното сътрудничество</p>	<p>териториалната устойчивост и свързаност на общините в областта; Приоритет: Развитие на териториалното сътрудничество; Стратегическа цел 2: Съхранение и развитие на човешкия капитал на общините в областта с фокус върху младите хора, хората в третата възраст и уязвимите социални групи. Приоритет: Усъвършенстване и укрепване на институционалния капацитет на областно и местно ниво за подобряване на процесите на управление.</p>	<p>териториалната устойчивост и свързаност на общините в областта, Приоритет: Укрепване на институционалния капацитет на областно и местно ниво за подобряване на процесите на управление. Стратегическа цел 3: Подобряване на териториалната устойчивост и свързаност. Приоритет: Развитие на териториалното сътрудничество</p>	<p>развитие на трансграничното, междурегионално и транснационално сътрудничество.</p>	<p>конкурентоспособно образование и обучение, създаване на условия за качествена заетост и социално включване и гарантиране на достъпно и качествено здравеопазване.</p>
---	---	--	---	--

Моделът на пространствено развитие-йерархия/нива на урбанистичните центрове, разработен от Националната концепция за пространствено развитие за периода 2013-2035г., определя Борован като урбанистичен център от ниво 5 – много малки градове и села, центрове с общинско значение за територията са съответните общини. В северозападен район от 5-то ниво, освен Борован попадат също: Бойница, Брегово, Грамада, Димово, Макреш, Ново село, Ружинци, Чупрене, Бойчиновци, Брусарци, Вълчедръм, Вършец, Георги Дамяново, Месковец, Чипровци, Якимово, Криводол, Мизия, Роман, Хайредин, Гулянци, Долна Митрополия, Долни Дъбник, Искър, Пордим, Априлци, Летница, Угърчин и Ябланица.

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

НКПР не пренебрегва най-малките и най-много на брой градове и села от 5-то йерархично ниво, където се осъществява първичното обслужване на населението на общините и където са налични работни места извън селскостопанката заетост – в сферата на социалните услуги, търговията, администрацията, промишленото и занаятчийското производство, образованието, културата. След перспективния срок поставен в НКПР 2025г, урбанистичен модел „Умерен полицентризъм“ следва да еволюира към модела „развит полицентризъм“ с постепенно увеличаване броя на урбанистичните центрове от 2-ро и 3-то ниво и стабилизиране на центровете от 4-то и 5-то ниво.

1.2. Урбанистични оси на развитие на Северозападен район от ниво 2 (СЗР)

Свързаност и достъпност

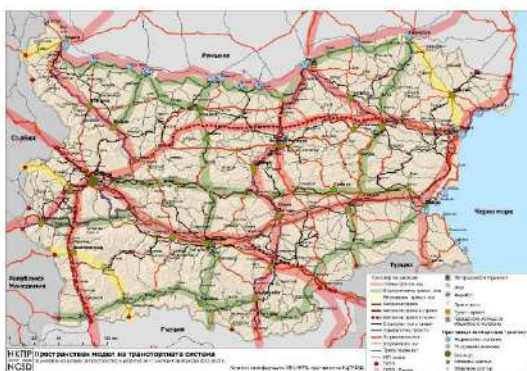
Трансевропейски транспортни коридори

през територията на България

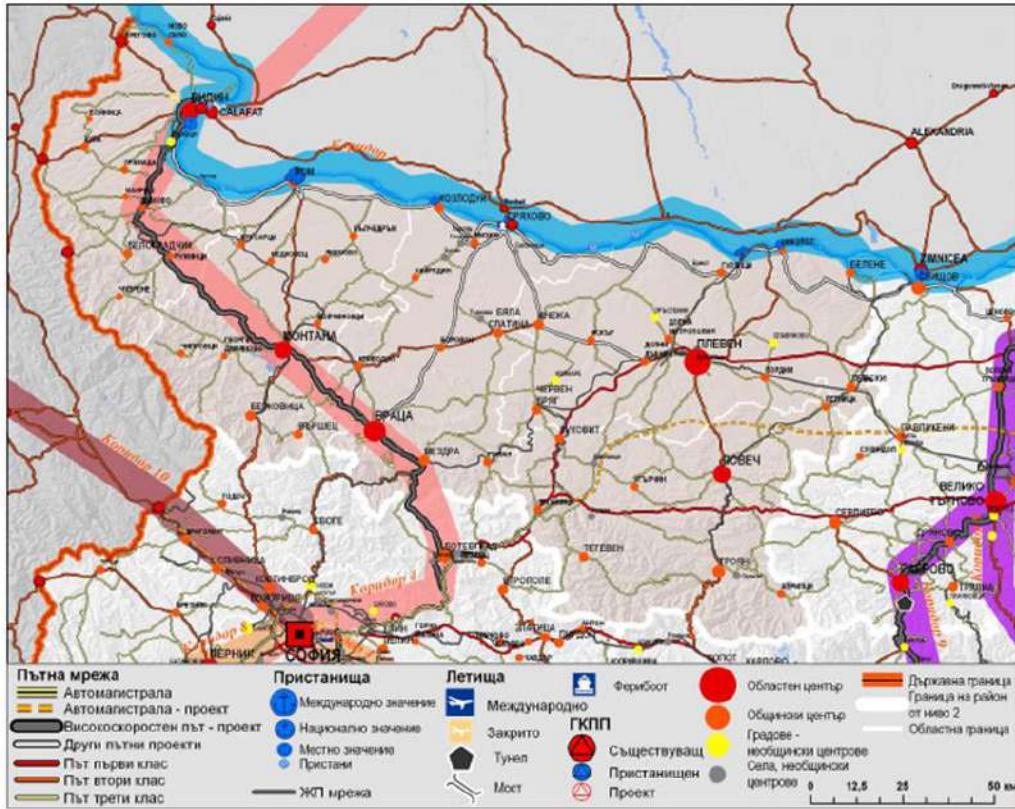

Областна стратегия на развитие на област Враца, 2014-2020

Фиг. 13: Пространствен модел на транспортната инфраструктура

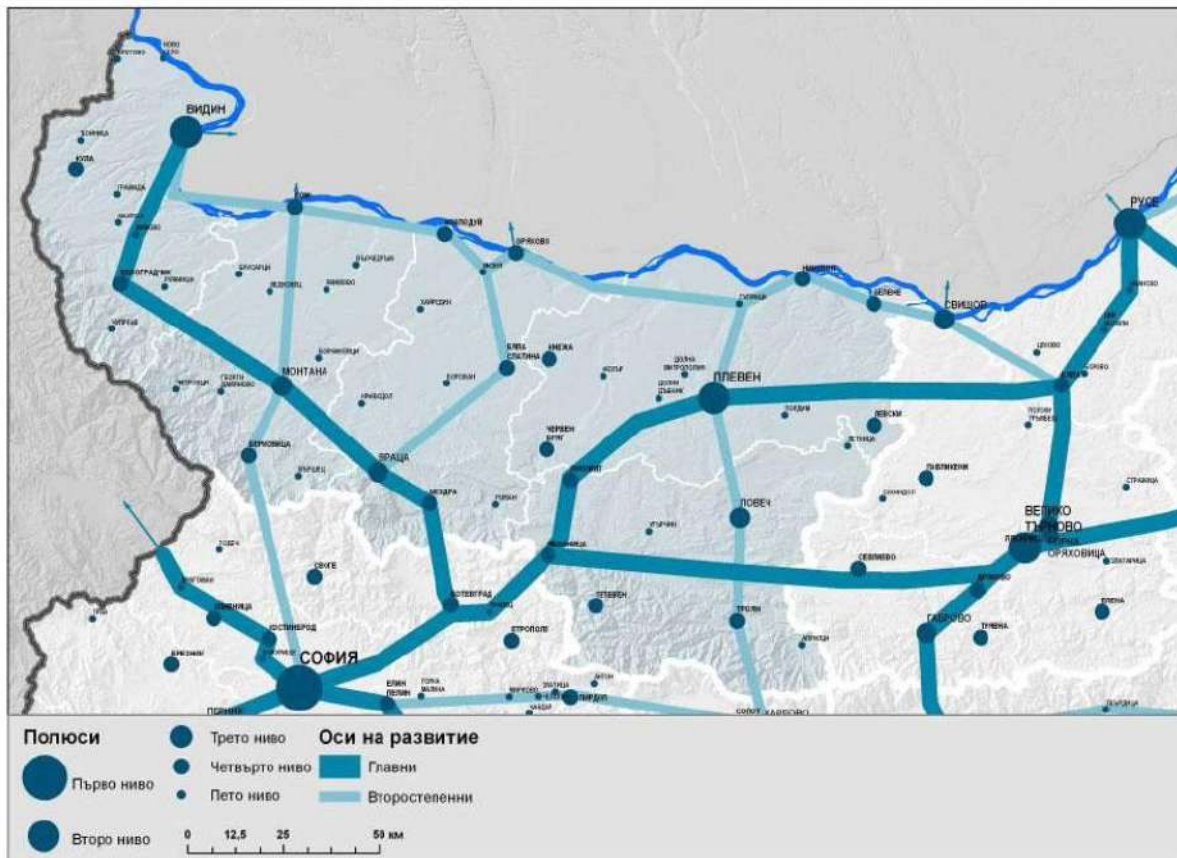
ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

Транспортна схема по Регионален план за развитие на Северозападен район, 2014-2020г

Урбанистични оси на развитие Северозападен район

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

Съгласно Националната концепция за пространствено развитие (НКПР): „НКПР не пренебрегва най-малките и най-много на брой градове и села от 5-то йерархично ниво. Това са 139 бр., (38 села и 101 много малки градове) общински центрове, където се осъществява първичното обслужване на населението на общините и където са налични работни места извън селскостопанската заетост – в сферата на социалните услуги, търговията, администрацията, промишленото и занаятчийското производство, образованието, културата. Важно условие за свързаността с останалите селища в общините и достъпа до тези услуги са удобните, изградени и поддържани, комуникационно-транспортните връзки.“ Село Борован е едно от тези села от 5-то ниво и следва да бъде обект на целенасочена национална политика за развитие.

Стратегическа Цел 1 на Концепцията е “Интегриране в европейското пространство”.

За постигане на тази цел са изведени следните Приоритети:

- Свързване на българските градове в оси на урбанистично развитие, приобщени в общоевропейската мрежа от градове с транснационално значение и в общоевропейските оси на развитие;
- Поддържане на обширно защитено природно пространство в националната територия, като еталон на биологично природно равновесие и като рекреационна среда с общоевропейски значение, обвързано с трансгранични екологични коридори със съседни страни в Югоизточна Европа;
- Обвързване на значими локализации на националното културно наследство в регионални и общоевропейски културни коридори;

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

- Развитие на националната транспортна инфраструктура, като част от Трансевропейската транспортна мрежа (TEN-T), осигуряваща интегриране в европейското пространство и връзки с основните урбанизационни центрове на съседни страни;
- Развитие на преносната енергийна инфраструктура, като част от Трансевропейската енергийна мрежа (TEN-E) и изграждане на системни връзки със съседни страни за осигуряване на свободно движение на енергия и интегриране на енергийния пазар;
- Развитие и модернизация на националната електронна съобщителна инфраструктура и осигуряване на свързаност с Трансевропейските телекомуникационни мрежи, като част от изграждане на единен европейски цифров пазар.

Стратегическа Цел 2 на Концепцията е “Полицентрично териториално развитие”.

За постигане на тази цел са изведени следните Приоритети:

- Формиране и следване на национална политика за малките градове в периферни селски територии – 90 градове от 4-то йерархично ниво и подкрепа за тяхното интегриране.

Стратегическа Цел 3 на Концепцията е “Пространствена свързаност и достъп до услуги”

Развитие на националната техническа и социална инфраструктура за подобряване на пространствената свързаност на районите и урбанистичните центрове и достъпа до образователни, здравни, социални и културни услуги.

За постигане на тази цел са изведени следните Приоритети:

- Развитие на главните и второстепенните транспортни оси за постигане на модел „решетка“, насочен към укрепване на функциите на вече изявените урбанизационни центрове, разширяване на полетата им на влияние и подобряване на достъпа до пазара на труда и социални услуги;
- Развитие на електронната съобщителна инфраструктура и осигуряване на условия за широколентов достъп до Интернет на домакинствата и предприятията, като една от най-важните предпоставки за развитието и широкото използване на висококачествени електронни услуги от администрацията, бизнеса и гражданите в изпълнение на изискванията, залегнали в Цифровата програма за Европа;
- Постигане на свободен и социално справедлив достъп до информационни и комуникационни технологии във всички райони, особено в периферните селски райони и възможност за децентрализирана работа и предоставяне на услуги от общ интерес;
- Равномерно покритие на националната територия с мрежа от обекти на високото ниво на публичните услуги в здравеопазването, образованието, социалното подпомагане и културата – и подобряване на достъпа до качествени услуги

Стратегическа цел 4 „Съгранено природно и културно наследство“

Съхраняване и развитие на националната система от защитени природни и културни ценности за поддържане на биологичното равновесие, пространствената природна и културна идентичност и за интегриране на техните стойности в съвременния живот.

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

За постигане на стратегическата цел са изведени следните Приоритети:

- Опазване на идентичността и културното наследство, чрез ефективна защита и интелигентно използване на икономическия потенциал за защитените природни и културни ценности;
- Увеличаване на елементите от Националната екологична мрежа в регионите с най-нисък дял на защитени територии и зони и обвързването ѝ с Европейската екологична мрежа, чрез трансгранично сътрудничество за опазване на природните ценности;
- Включване на нови природни и културни обекти в Списъка на ЮНЕСКО за световно природно и културно наследство;
- Превантивна защита на характерни ландшафти със съхранено традиционно земеползване и с висока консервационна стойност и възстановяване на нарушени от човешка дейност ландшафти;
- Осигуряване на равнопоставен достъп до цялата съвкупност от природни и културни ценности, носители на историческа памет и национална идентичност.

Стратегическа цел 5 „Стимулирано развитие на специфични територии“

Интегрирано планиране и стимулирано развитие на територии със специфични характеристики (крайбрежни Черноморски, крайбрежни Дунавски, планински гранични и периферни) с оглед съхраняване и ефективно използване на техния природен, икономически, социален и културен потенциал за развитие.

Стратегическа цел 6 „Конкурентоспособност чрез зони за растеж и иновации“

Стратегическа Цел 2 на Концепцията, а именно “Полицентрично териториално развитие“ предполага концентрация на ресурсите в ограничен брой центрове на развитие, подкрепящи осите на урбанистично развитие, които са важни за съхраняване на устойчивостта на модела и цялостното пространствено развитие на страната.

Превес за развитие получава оста Видин-Монтана-Враца-Ботевград-София, съвпадаща с коридор №4 от Средна Европа към Гърция. Посоката през Мизия към Плевен, като най-голям град в Северозападен регион е на втори план.

Развитие на транспортна инфраструктура на територията на област Враца (ОСР 2014-2020)

Пътната мрежа в Област Враца е изцяло изградена, приблизително 90% от пътищата са с асфалтово покритие. Общата дължина на първокласните пътища е 59 км (участък от международен път Е-79), на второкласните - 231 км, на третокласните - 344 км, а на четвъртокласните - 640 км. Гъстотата на пътната мрежа на територията на областта е над средната за страната (0.35 км на кв. километър - малко под средното за ЕС), което е от особено важно значение за икономическо развитие. Част от републиканската пътна мрежа на територията на област Враца и общинската пътна мрежа е в незадоволително състояние. Подобренията транспортна инфраструктура ще благоприятства развитието на селското стопанство, туризма, промишленото производство, търговията и бързия и лесен достъп на хората до административния център на областта и общините.

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

- Пътна мрежа

Международен транзитен път Е 79 – част от европейски транспортен коридор 4 Дрезден/ Нюрнберг – Прага – Виена/ Братислава – Будапеща - Крайова / Констанца – Видин – Враца – Мездра – София – Солун/ Пловдив - Истанбул, преминава през област Враца от границата със София област до границата с област Монтана.

Преминаване на РПМ през населени места:

Път II – 13 – преминава през село Борован - Републикански път II-13 е второкласен път, част от републиканската пътна мрежа на България, преминаващ по територията на области Монтана, Враца и Плевен. Дължината му е 105,3 км. Пътят започва от 114,4-ми км на Републикански път I-1 при село Крапчене и се насочва на изток през Западната Дунавска равнина. Преминава през селата Стубел и Липен, навлиза в Област Враца, пресича река Ботуня (десн приток на Огоста) и достига до град Криводол. След това преминава последователно през селата Осен, Девене и Борован, пресича град Бяла Слатина и река Скът и навлиза в Област Плевен. Тук пътят преминава през град Кнежа, пресича река Искър и през градовете Искър и Долни Дъбник, където източно от последния се свързва с I-3 на неговия 101,0 км.

Път II – 15 – преминава през село Борован - Републикански път II-15 е второкласен път, част от републиканската пътна мрежа на България, преминаващ изцяло по територията на област Враца. Дължината му е 78,2 км. Пътят започва от 144,4-ми км на Републикански път I-1 в центъра на град Враца и се насочва на север. Заобикаля от запад рида Веслец и от изток рида Милин камък и навлиза в Западната Дунавска равнина. Преминава последователно през селата Мраморен, Баница, Борован, Алтимир, Липница, Крушовица и Войводово, пресича река Скът и достига до град Мизия. От там покрай най-долното течение на река Огоста и десния бряг на Дунав достига от запад до град Оряхово, където се свързва с Републикански път II-11 на неговия 120,4 км. При 54,4 км, в село Крушовица наляво се отделя Републикански път III-1503 (6,3 км) през село Софрониево до село Бутан;

- Железопътна мрежа

Железопътна мрежа на територията на Област Враца, обхваща участъци от ж.п. линия „София – Мездра – Горна Оряховица - Варна“, включена в Европейското споразумение за главните международни ж. п. линии (AGC) и VII главна ж.п. линия „Видин – Мездра – София - Кулата“, включена в Европейското споразумение за най-важните линии за международни комбинирани превози и свързаните с тях обекти (AGTC).

Двете ж. п. линии, заедно с V главна ж. п. линия София - Кулата, формират трасето на Приоритетна ос №22 от Трансевропейската транспортна мрежа на българска територия по направлението на Трансевропейския транспортен коридор №4. Железопътните линии на територията на областта са 100% електрифицирани. Почти 59% от жп-линиите в областта са двойни. Гъстотата на железопътната инфраструктура в областта е 30.95 на 1000 кв. км – сравнително ниска дори на фона на ниската гъстота на ж. п. - инфраструктурата в целия Северозападен район. Железопътният транспорт преминава през четири от общините на област Враца – Мездра, Враца, Роман и Криводол. Водещият железопътен възел, който има и национално значение, е гара Мездра. Тя осигурява връзката на Северозападна България със столицата София и вътрешността на страната. Другите големи железопътни гари са общинските центрове – Враца, Криводол и Роман. В настоящия момент незадоволителното състояние на ж. п. гарите, ниските скорости на движение на влаковете и лошото състояние на подвижния състав са главна причина за отлива на пътниците от железопътния

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

транспорт. За периода 2000 - 2010 г. дължината на железопътните линии в областта се съкращава с близо 80 километра, или 40%. Това се дължи на закриването на някои от железопътните маршрути в областта в резултат от реструктурирането на железопътната мрежа.

- Воден транспорт

Водният транспорт в област Враца е свързан с река Дунав и достъпа до коридор 7 (Дунавският воден път) Рейн – Майн – Дунав и осигурява възможност за преки връзки със страните от Дунавския басейн. В границите на областта са разположени пристанищата на АЕЦ “Козлодуй” ЕАД и пристанището в град Оряхово и един фериботен терминал Оряхово – Бекет. Пристанищата на АЕЦ “Козлодуй” ЕАД и пристанището в град Оряхово, са пригодени за товаро-разтоварни работи на стоки и суровини, като пристанищният комплекс на атомната централа, се ползва само за собствени нужди. Потенциалът, с който разполага ГКПП – Оряхово и двата ферибота – румънски и български, позволява за 24 часа да се обработват 200 изходящи и 200 входящи тежкотоварни камиона. С. Борован се намира на 44 км. от ГКПП Оряхово-ферибот и на 46,6 км. от пристанищата на АЕЦ „Козлодуй“ ЕАД.

Оси на урбанистично развитие по НКПР

Основните оси, които имат важно структуриращо значение за националната територия се развиват по протежение на главните национални и международни транспортни коридори, по които мрежата от населени места на страната се интегрира в европейската. Заедно с транспортните направления, те формират своеобразна “транспортно-урбанизационна решетка”. Второстепенните оси имат значение предимно за структурирането на територията на районите.

Главните меридионални оси по направление север-юг са следните:

Западна – Видин – Монтана – Враца – София – Благоевград – Кулата, част от общоевропейски транспортен коридор № 4 – приоритет на ЕС и на Стратегията на Р. България за развитие на транспортната система до 2020 г.

Тя ще се доразвие на север до Дунав при Видин, чрез изграждане на четири лентов скоростен път от Ботевград до Видин. На юг, същата ос на развитие по долината на р. Струма се подкрепя, чрез изгражданата автомагистрала и продължава към Солун и Атина.

Главните оси осъществяват важни за страната връзки посредством общоевропейските транспортни коридори № 4, 7, 8, 9 и 10, със страните от Дунавския, Черноморския и Средиземноморския регион, обвързват националните летища, пристанища и жп гари. Те са оси на урбанизация между центровете на растеж, иновации, бизнес и култура и имат геостратегическо значение. Второстепенни оси на развитие се извяват в направления, излизащи от основните оси или свързващи основните оси. Такива са: Лом – Монтана, Козлодуй – **Враца**, Никопол – Плевен – Ловеч – Троян, Свищов – В. Търново, Русе – Разград – Шумен, Силистра – Добрич – Варна, Сливен – Ямбол – Елхово, Карлово – Пловдив – Смолян – Рудозем, Симитли – Разлог – Банско – Гоце Делчев – Илинден, Кюстендил – Дупница – Самоков – Ихтиман.

Второстепенните оси завършват пространствения модел на развитие и се очаква да активизират агломерационните процеси и урбанистичното развитие. Наличието на добра комуникационно-

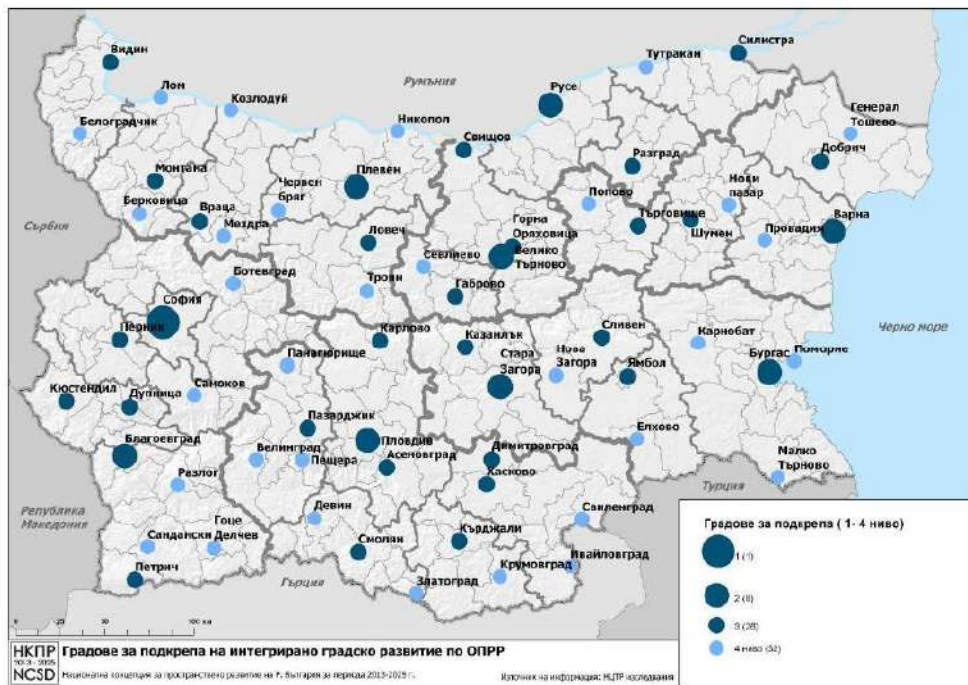
ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

транспортна свързаност ще стимулира обитаването в малки населени места и ще привлече бизнес, развиващ алтернативни работни места в селските райони.

Агломерационните образувания включват териториите на общини или части от общини и могат да бъдат:

- Агломерационно ядро – град/село-център с пространствено приобщени към него съседни населени места и други обекти в обща непрекъсната пространствена система;
- Агломерационен ареал - активната част от територията на общината или на групата общини, в която се осъществяват интензивни функционални връзки между града/село-център и други населени места и обекти;

При повечето от малките градове и села, агломерационните връзки са много слабо изразени, поради което, на национално ниво са изведени общо 67 средни и малки общини за целенасочена подкрепа по Оперативна програма „Региони в растеж“.

Фиг. 7: Горовете за подкрепа по ОПРР 2014-2020 г. (67 броя)

План с граници на цялостни действащи ПУП по структурни единици

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

БАЛАНС НА ТЕРИТОРИЯТА – ОПОРЕН ПЛАН

НАИМЕНОВАНИЕ НА ТЕРИТОРИАЛНИЯТ ЕЛЕМЕНТ		Площ на съществуващи елементи	
		в ха.	в %
ТЕРИТОРИИ С НАЙ-ОБЩО ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ		21073.76	100.00
1	Жилищни функции	809.43	3.84
2	Общественообслужващи функции	24.37	0.12
3	Производствени дейности	12.00	0.06
4	Складови дейности	1.30	0.01
5	Рекреационни дейности, курортни и вилни зони	0.00	0.00
6	Озеленяване, паркове и градини	76.84	0.36
7	Спорт и атракции	10.12	0.05
8	Комунално обслужване и стопанство	10.09	0.05
9 Земеделски територии в това число		18989.06	
9.1	обработваеми земи-ниви	16641.73	78.97
9.2	обработваеми земи-трайни насаждения	387.29	1.84
9.3	необработваеми земи	1960.04	9.30
10 Горски територии в това число		600.02	
10.1	гори	600.02	2.85
10.2	защитени гори	0.00	0.00
10.3	рекреационни гори	0.00	0.00
10.4	горски земи	0.00	0.00
11	Водни площи	236.30	1.12
12	Транспорт и комуникации	93.50	0.44
13	Техническа инфраструктура	210.74	1.00
14	ОБЩА ПЛОЩ	21073.76	100.00
ЗАЩИТЕНИ И НАРУШЕНИ ТЕРИТОРИИ		92.68	0.44
А	Територии за природозащита	70.84	0.34
Б	Защитени територии за опазване на културно-ист. наследство	7.23	0.03
В	Територии с особена териториалноустройствена защита	0.00	0.00
Г	Територии за възстановяване и рекултивация	0.00	0.00
Д	Територии с активни и потенциални свлачища и срутища	2.96	0.01
Е	Други нарушени територии	11.65	0.06
Ж	ОБЩА ПЛОЩ по точки Г, Д и Е	14.61	0.07

КОНКРЕТНИ ЦЕЛИ на ОУПО БОРОВАН

В контекста на прогнозите и изискванията на национално, регионално и областно ниво, конкретната пространствена концепция за община Борован се развива в няколко направления:

1.3. Стабилизиране на селищната мрежа и предложения за формиране на групи населени места.

Основен критерий е териториалната близост и свързаност с републикански/общински път, като за център на групата се определя селището от най-високо ниво, с най-развита публична инфраструктура. Вконкретният случай това е с. Борован.

В конкретния случай предвид спецификата на останалите четири населени места с Сираково, с. Добролево, с. Малорад и с. Нивянин и малкия им брой не се налага и не е обосновано формирането на селищни групи.

1.4. Пространствено развитие на с. Борован като общински център

За общинският център с. Борован е предложено пространствено развитие по няколко основни направления, включващи развитие на функционални зони с производствено предназначение в западна, северозападна, източна и североизточна посока. За с. Борован се предвижда с ПУП разширения на гробищния парк, които са отразени в плана.

Жилищни зони (Жм, Жс, Жк-г)

Развитие на нови жилищни зони в община Борован и в частност на общинския център не се предвиждат, тъй като съществуващата гъстота на населението в населените места и свободните жилищни площи не предполагат необходимост от разширяване на жилищните зони.

Производствени зони (Пп, Пс, Пч)

Статут на Предимно производствена зона в западна, северозападна, източна и североизточна посока на с. Борован получават заварените т.н. стопански дворове. Предвижда се изграждането на ПСОВ за населеното място.

Смесени многофункционални зони (СМФ)

Необходимост от разширяването на смесените многофункционални зони в с. Борован не се открива.

Зони за Спорт и атракции (Са)

Зоните за спорт и атракции се запазват непроменени, като съществуващия стадион в общинския център остава с предназначение за спорт и атракции.

Селищна зелена система

Зелена система на с. Борован е развита и значително надвишава минималните изисквания на ЗУТ. Основен проблем в зелените зони на общинския център са свързани с тяхната поддръжка и стопанисване.

В по-голямата си част зелените системи на населеното място са формирани около дерета и са разположени почти равномерно в жилищните зони.

Разширяване и развитие на зелената система на с. Борован не се предвижда.

Вилни зони (Ов)

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

На територията на с. Борован няма обособени вилни зони и не се налага развитието на такива поради липсата на интерес от страна на населението и предимно земеделския характер на територията на общината.

Устройствено развитие на останалите села

С предложенията на ОУПО се стабилизира селищната мрежа на общината като не се формират групи населени места. Запазва се моноцентричният модел на развитие на общината.

За четирите населени места с. Добролево, с. Сираково, с. Малорад и с. Нивянин се потвърждават строителните граници на жилищните им зони, с минимални разширения на вече застроени имоти. Стопанските дворове получават предимно производствени функции, обслужващи демеделството и животновъдството и наличните производства. Всички животновъдни ферми запазват статута си. За голяма част от селата се предвижда с ПУП разширения на гробищните паркове, които са отразени в плана.

Всички села в общината имат като минимум регулационни планове. За целите на ОУПО е необходимо за се представи списък със заповедите за ПУП на селата.

Направен е преглед на публичната инфраструктура на обслужващите дейности, които са адекватни и в съответствие тяхното население и демографски тенденции. Открит остава въпросът за стопанисването на публичния сграден фонд, главно училищни сгради с отпаднали функции. При бъдещо изработване на ПУП-ПРЗ се препоръчва опазване на имотите, общинска собственост с цел изграждане/реконструиране на спортни и бруги публични обекти. Препоръчва се изработване на ПУП и инвестиционни проекти за благоустрояване на централните селата, които могат да се финансират по Протрама за развитие на селските райони.

ГЛАВА 2: РЕГИОНАЛНИ ПРОУЧВАНИЯ

2.1. Регионални връзки на общината. Зона на влияние на с. Борован

С. Борован отстои на 140 км. от столицата София и международното ѝ летище, на 72 км. до пристанище Лом на р. Дунав - осигуряващо най-евтиния транспорт, както до централна Европа, така и до Украйна и Черноморския басейн. През общината преминават Републикански пътища II-13 и II-15 с обща дължина 26.035 км.

Територията на с. Борован се пресича от основните пътни артерии в страната - II-13 и II-15. Връзките със съседните общини се изразяват в:

- *икономически* - обмен на суровини и материали;
- *транспортно-комуникационни* – потоци от стоки и хора;
- *социален сервиз* – обекти с над-общински мащаб – образование, наука, култура, здравеопазване, спорт;
- *административно обслужване* – областна администрация, съд, прокуратура, деконцентрирани държавни служби;

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

- *ежедневни трудови пътувания* – по повод заетост в “областния център”.

Община Борован се намира в Северозападния район на планиране от ниво NUTS 2 и е част от административните граници на област Враца, от ниво NUTS 3. Съгласно Закона за административно-териториално устройство на Република България, община Борован /площ – 210.73 кв. км/ е «пета» категория община, заема 5,8% от територията на област Враца и 1,1% от територията на Северозападен район за планиране. Средната гъстота на населението на територията на община Борован е 25,3 д/кв.км, която е по-ниска от средната за страната – 63,51 д/кв.км, и средната гъстота на населението на област Враца – 42,07 д/кв.км.

Със своите 3 619,7 км², област Враца обхваща 3.26% от територията на страната. Областта включва 123 населени места (8 града и 115 села), формиращи селищната мрежа на 10 общини – **Борован (с площ 210.729 км²)**, Бяла Слатина (с площ 545.510 км²), Враца (с площ 706.236 км²), Козлодуй (с площ 284.874 км²), Криводол (с площ 325.857 км²), Мездра (с площ 519.112 км²), Мизия (с площ 209.309 км²), Оряхово (с площ 326.549 км²), Роман (с площ 301.524 км²), Хайредин (с площ 189.069 км²).

В структурата на поземления фонд на Общината преобладават земите за земеделско ползване. Горският фонд обхваща 2,85 % от общината. Останалите територии са за водни площи, транспорт, инфраструктура.

Община Борован заема 8-то място по големина по територия в област Враца. На север граничи с община Хайредин, на изток и югоизток с община Бяла Слатина, западната и югозападната граница достигат община Враца. В най-северозападните си части община Борован има слаби контактни зони с община Криводол. Гранично положение на общината се оценява като благоприятно от гледна точка на възможностите за нейното развитие. Те в много голяма степен ще зависят от възможностите за интегриране на община Борован със съседните области и общини и създаване на предпоставки за общо използване на ресурси и потенциали за развитие.

Постоянното население към 31.12.2017 г. наброява 5333 души, което е 3.21 % от населението на областта. Развитие на демографските процеси в общината през последните 10 години навлезе в неблагоприятна фаза, характеризираща се с чувствително влошаване на режима на демографско възпроизводство и постепенно намаляване броя на населението. Този процес се продължава да се задълбочава с всяка изминала година.

Община Борован обхваща 5 населени места, всички от които села - с. Борован, с. Малорад, с. Добролево, с. Нивянин и с. Сираково. В структурата ѝ главно място заема с. Борован, което изпълнява функции на икономически, транспортен и обслужващ център на общината. Тази роля на с. Борован в миналото и сега, е формирала значителна територия, в която неговото влияние и връзки с населените места, се проявяват доста силно. Тези връзки са най-силни в границите на общината и постепенно намаляват в границите на областта. Принос за това има и транспортно-комуникационната система в тази част на страната, която улеснява достъпа до селото и обслужването на населението.

Местоположението на село Борован предлага удобен достъп до Враца, Монтана, Плевен, София и Румъния.

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

Село Борован е общински център, което определя редица предимства за развитието на селото по линия на местната администрация и деконцентрирани държавни служби. Те са свързани с възможности за по-бързо обслужване на бизнеса и по-добър достъп до информационно и проектно обслужване, с европейски програми и фондове.

Регионалните връзки на общината се определят и зависят от няколко групи фактори, които трябва да се отчетени при разработването на ОУПО на общината, а именно:

- *Икономически фактори* – потенциалите за развитие на селото и селищата са многостранни и създават възможност за развитието на модерно земеделие, шивашка промишленост, хранително-вкусова промишленост, туризъм. Община Борован е разположена на площ от 210 729 кв.км., а обработваемите земи заемат висок процент от цялата площ, екологично съхранени са и са предпоставка за развитие на модерен аграрен сектор;
- Важни импулси за развитието на общината ще даде валоризирането на богатия *туристически потенциал*. С. Борован не е важен регионален център, но е необходимо да засили своите обслужващи функции по отношение на околната територия и Северозападна България, което налага ново качество, количество и спектър на предоставяните услуги. Това, което общината следва да направи, е да изпълни задължението си в устройството на територията – да осигури актуален Общ устройствен план;
- *Социални фактори* - голяма част от обектите на периодичното и епизодичното обслужване в рамките на общината, са изградени в с. Борован. В най-голяма степен това се отнася до подсистемите образование, здравеопазване, административно и правно обслужване, култура и др. Този фактор за регионални връзки не отпадна при новото административно-териториално деление и ще продължава да съществува. развитието на училищата е от съществено значение за икономическото, културното и социалното развитие на общината и района.
- *Технически фактори* - регионалните връзки се определят и от схемата на инженерната инфраструктура и преди всичко в областта на водоснабдяването, електроснабдяването и транспорта;
- *Демографски потенциал* – с. Борован попада в категорията „голямо село” с население малко над 2000 души, което покрива необходимата критична демографска маса за развитието на селото.

При съвременните условия, регионалните връзки на селото придобиват нов характер, който се обуславя от принципите на самоуправление на общините, липса на централизирано планиране и пазарно-икономическите отношения. Същевременно, с. Борован остава един от най-малките търговско-консумативни центрове в тази част на страната, което неминуемо ще има отражение върху неговата функционално-пространствена структура.

Локалните връзки в границите на общината се развиват на основата на единната техническа инфраструктура, икономиката, отдиха и териториалните потенциали. Поради недостиг на

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

общински терени в регулационните граници на града, ОУПО определя най-общо номенклатурата на комуналните обекти от селското стопанство, които ще бъдат локализирани извън регулацията на с. Борован и тяхното приблизително местоположение, а така също и развитие на транспортно-комуникационната система, която ще осигури регионалните и локални връзки.

Европейските програми дават възможност за подпомагане развитието на селищата от общината, но основното финансиране следва да се осигурява от местната икономика, привличане на инвестиции и публично-частно партньорство. Концепцията на ОУПО се базира на разработените варианти на социално-икономическо развитие, които отчитат предизвикателствата пред страната и региона.

2.2. Селищна мрежа

Община Борован е създадена с Указ № 2295/ ДВ брой 101/26.12.1978 г. които определя седалищата и състава на общините в Република България.

Селищната мрежа в територията на общината се е формирала в зависимост от природните и теренни условия и с оглед развитието на поминъка на населението. Тя се състои от 6 селища, от които 6 села. Съгласно Наредба № 7 на МРРБ/22.12. 2003 г. за правила и нормативи за устройство на отделните видови територии и устройствени зони селищата от община Борован попадат в следните категории:

- Големи села (с население над 2000 жители) – 1 село (с. Борован);
- Средни села (с население от 1000 до 2000 жители) - 1 село (с. Малорад);
- Малки села (с население от 250 до 1000 жители) - 3 села (с. Добролево, с. Сираково, с. Нивянин);

Освен функционален, селото е и пространствен център. Като цяло, селищната мрежа може да се определи като мозаечно-дисперсно разположена в територията. Средното отстояние между населените места е около 7.15 км, което не затруднява много придвижването, формирането и функционирането на единна жизнена териториално-селищна общност.

Икономическият облик на селата е селскостопански, с подчертан самозадоволяващ се производствен характер. Като цяло, в селата липсват възможности за трудова заетост, обезпечаваша жизнената кариера на младите хора.

Структурата на първичния социален сервиз е почти огледален образ на тази категория селища и възрастовия профил на населението им. В 3 села (с. Борован (2бр.), с. Добролево и с. Малорад) има функциониращи училища. В повечето села няма лекарски практики.

В сравнителен план, сред населените места по степента на развитост на селищните си функции, се откроява общинския център с. Борован. Интегриращите му възможности са основно по линия на административните и някои от социално обслужващите му функции – образование и социални дейности. По отношение на икономическите и на другите обслужващи функции и влиянието им върху останалите селища в общината, с. Борован също е лидер.

По степен на благоустроеност, селата имат сходни характеристики – всички са електрифицирани и водоснабдени и разполагат със значителни зелени площи. Сравнима е и благоустроеността на

уличната мрежа – няма канализация и някога изградената с трайна настилка улична мрежа, сега е повсеместно в лошо състояние.

Като пространствена структура, селищната мрежа е добре развита, балансирана върху цялата територия на общината. Дисбалансът (поляритетът) се дължи на демографските и функционални характеристики. Общината има нужда от целево създаване на един или два допълващи центъра - с. Добролево и с. Малорад.

ГЛАВА 3: ТЕРИТОРИАЛНИ ПРОУЧВАНИЯ

3.1. Природни ресурси - релеф, климат, води, почви

Релеф

Релефът на община Борован е равнинно-хълмист, като средната надморска височина е между 250 – 350 м. Характерът на релефа благоприятства развитието на интензивно аграрно стопанство. Релефът на общината е представен от морфоструктурата на Мизийската плоча. В основата си платформата е изградена от стари докамбрийски и палеозойски силно нагнати магмени и метаморфни скали. Върху тези скали има хоризонтална покривка от мезозойски и неозойски седименти. На територията на общината са разкрити морски и бракични седименти (късна креда) и глинесто-теригенно-карбонатни седименти (ранна креда). В най-северните райони на общината е разкрита льосовата покривка, характерна за някои части от териториите, които Мизийската плоча обхваща.

Климат

Община Борован се намира под влиянието на умерено-континенталния климат. Съществено влияние върху характера на климата оказват релефът, надморската височина, въздушния пренос. Карпатската и Старопланинската орографска бариера и широката континентална отвореност на цялата Дунавска равнина на изток и североизток към територията на Източноевропейската равнина, и транспортираните и трансформирани различни по произход въздушни маси оказват силно влияние върху цялостното формиране на климата.

Континенталният характер на климата е ясно изразен. Характерни белези на климата на територията на община Борован са студената зима и топлото лято. Температурните амплитуди са висока, като могат да достигнат 24 – 25 °C.

Средните януарски температури на общината са около 0 – 1,5 °C. Средноюлските температури са относително високи – 22-24 °C.

Местоположение на общината в климатичното райониране на страната

Община Борован заема територии, попадащи в Умерено-континентална климатична подобласт на Европейско-континентална климатична област. Предвид на специфичното ѝ местоположение и разнообразен релеф, на територията на общината могат да се наблюдават климатични особености от два климатични района – Северен климатичен район на Дунавската равнина (централна и източна част) и Среден климатичен район на Дунавската хълмиста равнина (централна част).

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

Характерно за Северен климатичен район на Дунавската равнина е надморска височина в диапазона от 50 до 200 м. Най-ниските минимални температури през зимата при антициклонно време и наличие на снежна покривка обикновено достигат до -25 °С, а в най-студените зими на определени места с подходящи вдлъбнати релефни форми благоприятстващи допълнително задържане на студения въздух са регистрирани и стойности до -35 °С.

Пролета в Северния климатичен район на Дунавската равнина настъпва сравнително рано. Бързо се повишава температурата на въздуха, като средно около 20 – 22 от дните на април са със средна денонощна температура на въздуха над 10 °С и около 8 – 10 от дните със средна температура над 15 °С.

Средната температура през най-топлия месец в годината юли в района достига до 22.5 – 24 °С. При по-интензивни летни затопляния максималните температури на въздуха достигат средно до около 36°С. Средно 80-85% от дните на летните месеци (юни, юли и август) са с максимални температури на въздуха над 25°С и средно около 40-45% с максимални температури над 30°С. Поради високите температури на въздуха, въпреки немалките валежи през лятото, твърде често повърхностните слоеве на почвата (2 – 10 см) остават с много малко влага. Сезонната сума на валежите през лятото в Централната и източна част на района е 150 – 220 мм.

Есенното понижение на температурите в този район става приблизително със същия темп, както и пролетното повишение. Средната денонощна температура на въздуха спада под 10°С към 20-25 октомври и под 5°С към 15-20 ноември.

По данни на референтния период от метеорологични станции Кнежа и Бъзовец е изследвано изменението на средномесечната, абсолютната месечна минимална и абсолютната месечна максимална температури на въздуха през годината. Стойностите на температурата на въздуха са най-ниски през януари -1,4 °С, а най-високи през юли и август, съответно по 23.0 °С и 22.5 °С за Кнежа. В Бъзовец, най-ниската температура е също през януари (-0,8 °С), най-високата – отново през юли и август (23.0 °С и 22.6 °С). Средногодишната температура на въздуха в Кнежа е 11.1 °С, а тази в Бъзовец – съвсем малко по-висока (11.4 °С). Годишната амплитуда на температурата на въздуха е 24.3 °С в Кнежа и 23.9 °С за Бъзовец. Поради специфичната орография в района на Кнежа са регистрирани по-голяма годишна амплитуда, по-ниски минимални и по-високи максимални температури в сравнение с Бъзовец. За характеризиране на сезоните в топлинно отношение са определени средните за съответния сезон температури. Средната температура на въздуха за трите зимни месеца е -0,4 °С (Кнежа) и 0.2 °С (Бъзовец), за пролетните: 11.5 °С (Кнежа) и 11.7 °С (Бъзовец), за летните: 22.1 °С (Кнежа) и 22.2 °С (Бъзовец) и есенни: 11.0 °С (Кнежа) и 11.5 °С (Бъзовец). Допълнително за възможните ниски/високи стойности на температурата на въздуха може да се съди по значенията на абсолютните минимални и абсолютни максимални температури. Абсолютната минимална температура през посочения референтен период измерена в Кнежа е -29.3 °С (януари 1985г.), а тази в Бъзовец е била -26.0 °С (януари 1985г.). Съответната абсолютна максимална температура в Кнежа е 42.5 °С (юли 2007г.), а в Бъзовец – през юли 2000г. и 2007г., като отново е 42.5 °С.

Изменението на средномесечните валежни суми и максималният денонощен валеж по месеци от годината е изследвано въз основа на данни за референтния период от метеорологичната станция в

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

Борован. Ходът на средномесечните валежни количества през годината в Борован е с минимум през февруари (вторичен през август), и максимум в края на пролетта и началото на лятото (май-юли). Средномесечната валежна сума през годината варира от 32 мм (февруари), до 66 мм през юли в Борован. Годишната валежна сума е 561 мм (Борован), а максималното валежно количество за месец измерено в Борован е 197 мм (август 2005г.), а също и 189 мм (юли 1999г.). Максималната годишна валежна сума в Борован е 906 мм(2005г.), с отчетено минимално годишно количество на валежа от 344 мм (2000г.). Характера на сезоните във валежно отношение може да се проследи и от сезонните валежни суми. Общото количество на валежа през трите зимни месеца за Борован е 114мм, през пролетта – 157 мм, през лятото – 164 мм и за есента – 126 мм. Представа за възможни по-значителни валежни количества падащи в района може да се добие и от максималният денонощен валеж. Максималното валежно количество измерено в Борован за 24 часа е 77 мм (юли 2001г.), а също и сравнително близките стойности от 70 мм (август 2007г.), както и 68 мм (юни 2007г.).

Изследвано е и изменението на относителната влажност на въздуха, по месеци през годината, по данни в една по-широка територия, включваща и община Борован, като за целта са използвани данни от станциите в Кнежа и Бъзовец. Като цяло, ходът на относителната влажност на въздуха е обратен на този на температурата и затова през топлата част от годината тя има минимум. Средномесечната относителна влажност на въздуха варира за Кнежа от 83% (декември) до 63% през юли и август, а средногодишната ѝ стойност е 72%. В Бъзовец средномесечната относителна влажност на въздуха варира от 84% (декември) до 68% през юли и август, а средногодишната ѝ стойност е 76%.

Снежната покривка в община Борован не е с непрекъснато задържане през целия зимен сезон. Тя се образува и стопява през различни периоди от зимата, а в последствие се образува отново. Изследван е годишния ход за максималната височина на снежната покривка, посредством месечните максимални височини на снега през периода 1981 – 2010г., в Борован.

Най-голямата максимална дебелина на снежната покривка измерена в района е 61 см (януари 1985г.). Средната от максималните височини на снежната покривка през януари в Борован е 23 см, през февруари – 19см и през декември – 16 см. Средния брой дни със снежна покривка е максимален през януари – 16 дни, а годишно броят им достига 46 дни за Борован. Максимален годишен брой на дни със снежна покривка е регистриран през 1996 г. (72 дни), а минимален през 1982г. (13 дни).

Режимът на слънчевото греене в една по-широка област, включваща и община Борован е изследван на базата от данни за референтния период в метеорологичната станция в Кнежа. Най-много слънчеви часове средномесечно има през юли – 316 часа, а най-малко през декември – 63 часа. Средногодишната продължителност на слънчевото греене в района е 2209 часа. Средната продължителност на слънчевото греене през сезоните, е както следва: зимата – 249 часа, пролет – 597 часа, лято – 903 часа и през есента – 461 часа. Максималната месечна продължителност на слънчевото греене през посочения период е била 411 часа (юни 2007г.), а минималната – 7 часа (декември 1995г.). Годишната максимална сума за продължителността на слънчевото греене от 2556 часа е измерена през 2007 г., а годишната минимална продължителност от 1842 часа през 1987г.

За изследването на режима на вятъра в един по-широк район, включващ и община Борован са използвани данни от климатичните станции в Кнежа и Бъзовец за периода 19881-2010г. Анализът

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

показва, че в посочения района преобладават ветрове от запад-северозапад и веднага след това тези от изток – североизток. В Кнежа основни са северозападните ветрове (26.9%) и тези от запад (21.5%), като веднага следват източните с техните 15.5% от случаите с вятър. В Бъзовец преобладават ветровете от запад (30.1%) и послед тези от северозапад (28.1%), а на трето място са североизточните (17.2%). Тихото време в Кнежа е 36.7% от общото време през годината, а в Бъзовец – 10,7%. През студеното полугодие по северните склонове на Стара планина се проявява фьонов вятър, подобни ветрове, макар и с по-малка сила е възможно да се наблюдават и в района на община Борован. Също така, през топлата част на годината по склоновете на по-високите възвишения или планините и в прилежащите им речни долини се проявява и характерната за подобни морфографски условия планинско-долинна циркулация (денем вятърът духа от долината на склоновете, а нощем – обратен). Скоростта на вятъра е сравнително равномерно разпределена по посоки, с известно увеличение на стойностите ѝ за ветровете със северозападна и западна, югозападна компонента и от изток. По-големите скорости на вятъра в района се наблюдават от северозапад (Кнежа, 4.9 м/с) и запад (Бъзовец, 3,1 м/с), следвани от тези от югозапад (Бъзовец, 2.7 м/с) и северозапад (Бъзовец, 2.9 м/с).

Води

Водните ресурси на община Борован са сравнително недостатъчни. Основни водни артерии на територията на общината са реките Скът и Бързина. Река Скът, която е част от водосборния басейн на р. Огоста преминава през територията на община Борован, край село Нивянин. През територията на село Малорад протича р. Бързина, която е ляв приток на р. Скът.

Река Скът е най-големия приток на р. Огоста с дълбина 134 км. Извира от местността Речка. Средногодишния отток на реката при станция Нивянин е 0,86 м³/с. Максимумът на оттока е през пролетта, което е резултат от топенето на снежната покривка и пролетните дъждове. Пълноводието на реката продължава до юни, което е следствие от майско-юнския дъждовен максимум. В басейна на реката са изградени множество микроязовири, с цел напояване и основно за подпомагане на селското стопанство.

На територията на община Борован, р. Бързина протича през с. Малорад, като по течението ѝ са разположени още селата Рогозен, Бързина, Ботево и Липница. Площта на водосборния басейн на реката е 244 км², което съставлява 22,7% от водосборния басейн на р. Скът. Основен приток на р. Бързина е река Сираковска бара.

Язовирите, изградени на територията на общината са яз. Сираково, яз. Добролева (югозапад), яз. Добролево (север), яз. Тихов лаг, яз. Андровски, яз. Гъбов дол, яз. Селския, яз. Велчов лаг, яз. Братковец и аз. Жарковец.

Полезни изкопаеми

На територията на община Борован не са разкрити находища на полезни изкопаеми, които да окажат влияние на бъдещото развитие на общината. Традиционно добивани природни суровини в района са глина за тухли и карбонатна скална маса за производство на цимент и вар.

Почви

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

Видът на почвите на територията на община Борован е оподзолен чернозем. Този почвен тип осъществява прехода между черноземите и сивите горски почви. Оподзолените черноземи са образувани основно върху карбонатни материали. Отличават се с песъкливо-глинест до глинест механичен състав. Черноземите са изключително подходящи за отглеждане на зърнени култури (пшеница, ечемик, царевица), технически култури и различни видове зеленчуци.

3.2. Гори, горски фонд

Предвид преобладаващата местна заетост в отрасли, които не са свързани с използването на местния Горски фонд и природните и географски характеристики на района не се предвижда да бъдат провеждани дейности с цел откриване на нови работни места свързани с експлоатирането на Горския фонд.

3.3. Флора и фауна

На територията на общината доминират земеделските площи, които са установени на мястото на горите в дъбовия пояс и дъбово-габъровия пояс. Селскостопанските площи са разположени на мястото на смесени гори от цер и благун.

Разпространението на горите и храсталаците е сравнително разделено. Тревната покривка е изградена предимно от ксерофитни тревни видове.

Мезоксеротермната тревна растителност е представена от луковична ливадина, пасищен райграс, тряскот, на места белизма и садина. Броеничеста ливадина и ливадна власатка участват основно в изграждането на мезофитните тревни формации. Животинския свят и животинските видове са характерните за средноевропейската фаунистична зона. Често срещани животински видове са язовец, дива свиня, лисици, сърни, зайци, белки и чакали.

Предвижда се спомагане на земеделието в района, като основен поминък на местното население.

3.4. Защитени територии

На територията на община Борован попада частично една защитена територия по смисъла на Закона за защитените територии (ЗЗТ):

- **Защитена местност „Борованска могила“** – в землищата на с. Борован, общ. Борован, с. Огоден, община Враца. Обявена за историческа местност със Заповед №316/20.02.1961г. на председателя на Главно управление на горите (ДВ, бр. 31/1961г.), Прекатегоризирана е в защитена местност със Заповед № РД-638/6.05.2003г. на МОСВ (ДВ, бр. 60/2003г.). Общата площ на местността е 198.8 ха. Цели на обявяването ѝ за защитена зона е опазване на характерният ландшафт. Режим на дейности: забранява се ловуването, гърменето, събирането на яйцата на полезния дивеч, както и всички действия, които рушат и загрозяват защитения обект.

На територията на общината не попадат защитени зони съгласно Закона за биологичното разнообразие (Натура 2000 места). Най-близо разположената защитена зона (до земл. С. Сираково и с. Добролево) е BG0000508 „Река Скът“ за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна, включена в списъка със защитени зони, приет с Решение №122/02.03.2007г. на Министерски съвет (обн. ДВ бр. 21/2007г.).

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

Предвиденият ОУП на община Борован попада в обхвата на глава шеста от Закона за опазване на околната среда. В тази връзка ОУП на община Борован подлежи на процедура по Оценка за съвместимостта му с предмета и целите на опазване на защитените зони на основание чл. 31, ал. 4, във връзка с ал. 1 от ЗБР и чл. 2, ал. 1 от Наредбата за ОС. ОУП на Община Борован е доступим по реда на чл. 36, ал. 2, във връзка с чл. 12, ал. 4 от Наредбата за ОС, при условие, че не противоречи на режима на посочената защитена територия, определен със ЗЗТ и заповедта на обявяването ѝ. ОУП Борован няма да окаже отрицателно въздействие върху природни местообитания, популации и местообитания на видове, предмет на опазване в описаните защитени зони съгласно данни на РИОСВ – Враца, поради следните причини:

- Предвижданията на ОУП не засягат защитени зони от мрежата Натура 2000, тъй като в границите на община Борован, както и в близост до тях липсват такива. В тази връзка няма вероятност реализацията на плана да доведе до пряко или косвено увреждане и/или фрагментиране на природни местообитания и/или местообитания на видове, предмет на опазване в защитени зони.
- Предвид местоположението, вида и характера на предвидените с плана дейности, не се очаква значително отрицателно въздействие върху популации на животински видове, предмет на опазване в най-близката защитена зона, респективно до намаляване на числеността и плътността им, както и до възникване на безпокойство.
- Реализацията на ОУП не предполага генериране на шум, емисии и опасни отпадъци във въздуха, водите и/или почвите, във вид и количества, които да окажат отрицателно въздействие върху структурата, функциите и природозащитните цели на защитена зона BG0000508 „Река Скът“.
- Няма вероятност от възникване на отрицателно кумулативно въздействие от реализацията на настоящия план в комбинация с други одобрени УП, ППП в района на общината.
- Дейностите по предвидения ОУП няма вероятност да доведат до фрагментиране и/или прекъсване на биокоридорни връзки, от значение за видове, предмет на опазване в защитени зони.

3.5. Геоложка характеристика

Релефът на община Борован е представен от морфоструктурата на Мизийската плоча. В основата си платформата е изградена от стари докамбрийски и палеозойски силно нагънати магмени и метаморфни скали. Върху тези скали има хоризонтална покривка от мезозойски и неозойски седименти. На територията на общината са разкрити морски и бракични седименти (късна креда) и глинесто-теригенно-карбонатни седименти (ранна креда). В най-северните райони на общината е разкрита льосовата покривка, характерна за някои части от териториите, които Мизийската плоча обхваща.

Хидрогеоложки условия в община Борован

Съгласно План за управление на речните басейни (ПУРБ) 2016-2021г. община Борован, област Враца попада в поречие Огоста в обхвата на следните водни тела:

- Повърхностни водни тела

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

Код на водно тяло	Воден обект	Категория на водното тяло	Географски обхват	СМВТ*/ИВТ**/ Естествено водно тяло	*СМВТ - Силном одифицирано водно тяло; **ИВТ - Изкуствено водно тяло.
Част от BG1OG200R1011	БЪРЗИНА	река	р. Бързина от извор до вливане в р. Скът при Липница	СМВТ	
Част от BG1OG200R1413	СКЪТ	река	р. Скът от Бъркачево до вливане на р. Бързина	Естествено	
Част от BG1OG200R008	СКЪТ	река	р. Скът от извор до Бъркачево	Естествено	
Малка част от BG1OG400R1219	РИБЕНЕ	река	р. Рибене от извор до вливане на приток при Лесура вкл. язовир Трикладенци	СМВТ	

На територията на община Борован попадат пунктове от националната програма за мониторинг на повърхностни води, утвърдена от Министъра на ОСВ със заповед №229/05.04.2017г.:

- в повърхностно водно тяло **BG1OG200R008** е разположен пункт за количествен мониторинг, изпълняван от Националния институт по метеорология и хидрология (НИМХ) с код 17650 (BG1OG00237MS060_1_Q) – р. Скът – с.Нивянин.

➤ *Подземни водни тела*

Код на подземно водно тяло	Име на подземно водно тяло	Населени места
Част от BG1G0000QPL023	Порови води в Кватернера - между реките Лом и Искър	Борован; Добролево; Малорад; Нивянин; Сираково.
Малка част от BG1G0000QAL016	Порови води в Кватернера - р. Скът	Сираково; Добролево; Нивянин; Малорад; Добролево.
Малка част от BG1G0000N2034	Порови води в Неогена - Ломско-Плевенска депресия	Борован; Нивянин.
Част от BG1G000N1BP036	Карстови води в Ломско-Плевенската депресия	Борован; Добролево; Малорад; Нивянин; Сираково.
Малка част от BG1G0000K2S037	Карстови води в Предбалкана	

На територията на община Борован попада пункт от националната програма за мониторинг на подземни води, утвърдена от Министъра на ОСВ със заповед №229/05.04.2017г.:

- в подземно водно тяло **BG1G0000QAL016** е разположен пункт с код BG1G0000QALMP389 – „ШК1 - ВиК Враца – Нивянин“ от националната програма за мониторинг на химичното състояние на подземните води;

- в подземно водно тяло **BG1G000N1BP036** е разположен пункт с код BG1G000N1BPMPI97 – „Нивянин, С 208 хг“ от националната програма за количествен мониторинг на подземните води, изпълняван от НИМХ.

На територията на община Борован попадат 4 бр. санитарно-охранителни зони, определени в съответствие с изискванията на Наредба № 3/16.10.2000 г. за условията и реда за проучване, проектиране, утвърждаване и експлоатация на санитарно-охранителните зони около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване и около водоизточниците на

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди (ДВ, бр. 88 от 27 октомври 2000 г.), (Наредба № 3).

Осъществяването на дейности в границите на санитарно-охранителните зони, определените и предвидени забрани, ограничения и ограничения при доказана необходимост са в съответствие с Приложение № 2 към чл. 10, ал. 1 на Наредба № 3 – за защитени водни обекти.

Данни за зони за защита на водите, уязвими и чувствителни зони на територията на община Борован.

<i>Зони за защита на водите</i>	<i>Вид на зоната</i>	<i>В община Борован попада (код) / не попада в зона за защита</i>
чл. 119а, ал. 1, т. 1 от ЗВ	Зона за защита на питейните води от повърхностни водни тела	Не попада
	Зона за защита на питейните води от подземни водни тела	Попада: Всички подземни водни тела са определени като зони за защита на питейните води.
чл. 119а, ал. 1, т. 2 от ЗВ	Зона за отдих и водни спортове	Не попада
чл. 119а, ал. 1, т. 3 от ЗВ	Чувствителна зона	Попада
	Нитратно уязвима зона	Попада
чл. 119а, ал. 1, т. 4 от ЗВ	Зона за стопански ценни видове риби	Не попада
чл. 119а, ал. 1, т. 5 от ЗВ	Защитени територии	Не попада
	Зона за местообитания	Не попада
	Зона за птици	Не попада

➤ Уязвима зона

Територията на община Борован **попада** в уязвима зона, съгласно Заповед №РД 146/26.02.2015г. на Министъра на ОСВ за определяне на нитратно уязвимите зони. В приложения към заповедта са определени водните тела, които са замърсени или са застрашени от замърсяване с нитрати от земеделски източници, териториите на общините или части от тях в обхвата на уязвимата зона по надморска височина и карта на зоната.

➤ Чувствителна зона

Територията на община Борован **попада** в чувствителна зона, съгласно Заповед №РД 970/28.07.2003 г. на Министъра на ОСВ. Чувствителните зони в повърхностните водни обекти в териториалния обхват на БДДР: с начало „р.Дунав, от границата при с.Ново село“ и край „р.Дунав, до границата при гр.Силистра“, както и „Всички водни обекти във водосбора на р.Дунав на територията на Р България“.

В Дунавският район за басейново управление на основание чл. 146г от Закона за водите са определени райони със значителен потенциален риск от наводнения (РЗПРН). Те са утвърдени със Заповед № 88/21.08.2013 г. на Директора на Басейнова дирекция „Дунавски район“ и Заповед № РДД 744/01.10.2013 г. на Министъра на околната среда и водите. РЗПРН са класифицирани в три

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

степени на риск по отношение на човешкото здраве, стопанската дейност, околната среда и културно историческото наследство - нисък, среден и висок. Утвърдените РЗПРН съдържат само районите със степен на риск „висок” и „среден”.

Територията на община Борован **не попада** в райони със значителен потенциален риск от наводнения.

В ПУРН 2016-2021г. са предвидени следните инвестиционни мерки за намаляване на риска от наводнения с компетентен орган „Кмета на общината“, които са приложими и за община Борован.

Код по национален каталог	Наименование на мярка	Описание на мярката (по каталога)	Място на прилагане	Отговорна институция
PRE27-REAC28	Почистване и стопанисване на речните легла в границите на урбанизирана територия	Осъществяване на дейности по ликвидиране на натрупвания, създаващи препятствия за свободно преминаване на водите, чрез почистване на участъци от речните корита от дървета и храсти, падащи дървета, дънери, битови и строителни отпадъци и др.	РБУ	Кмета на общината
PRE24-REAC25	Премахване на незаконни постройки, подприщващи съоръжения, огради, складирани материали и други намиращи се в границите на речните легла или дерета	Отстраняване на всички подприщващи строежи и съоръжения, намиращи се в речните корита и нарушаващи тяхната проводимост; създаване на обстановка на нетърпимост към незаконно изградените такива обекти	РБУ	Кмета на общината
PRE46-PRO30-REAC117	Реконструкция и ремонт на язовири	Реконструкция на самата язовирна стена, като повишаване височината на нейната корона, увеличаване проводимостта на съоръженията за отвеждане на високите води <i>/отнася се за общинските язовири/</i>	РБУ	Кмета на общината
PRE19-REAC20	Постоянен мониторинг на застрояването в близост до заливаемите зони	Нормативно регламентиране на дейностите на местните власти за ограничаване на строителството, вкл. незаконното, в и в близост до заливните зони, като се сравняват сателитни снимки, извършват се геодезични заснемания, ежегодни проверки на място и други дейности	РБУ	Кмета на общината
PREP31-REAC78	Разработване и актуализиране на плановете за защита при бедствия (в част наводнения)	Участие на компетентните органи за УРН от самото начало при разработването на плановете за действия при природни бедствия, аварии.	РБУ	Областния управител; Кмета на общината
PRE59-	Разработване и	Областните и общинските програми	РБУ	Областния

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

Код по национален каталог	Наименование на мярка	Описание на мярката (по каталога)	Място на прилагане	Отговорна институция
PRO44-REAC132	изпълнение на областни и общински програми за намаляване риска от бедствия вкл. от наводнения	включват планиране на мероприятия за защита на критични участъци при опасност от преливане на диги и оградни съоръжения или локална защита на съоръжения от особена важност при критични ситуации.		управител; Кмета на общината
PRE31- PREP2- RR7- REAC39	Ефективно управление на водните нива на язовири и ретензионни водохранилища. Недопускане на преливане през короната на дигите при поройни валежи в сравнително малки водосборни области	Преценка на хидроложка и хидравлична осигуреност на язовирните стени, особено на тази от насипен тип, от гледище на новите нормативни изисквания за сигурност на стените и асоциираните с тях водопроводящи съоръжения. Актуализиране на аварийните планове; запознаване на населението под такива съоръжения със съществуващите рискове.	РБУ	Собственика на съоръжението/ съоръженията
PRE47- PRO31- REAC118	Поддържане и подобряване състоянието на съществуващи язовири	Мерки свързани най-вече със сигурността на стената, устойчивост на стената във връзка с изискванията на новите нормативни документи като ЕВРОКОД и др <i>/Изисква информацията от мярка ВМ-А.3.6.5; отнася се само за язовири на "НС" ЕАД, НЕК и ВиК/</i>	РБУ	Собственика на съоръжението/ съоръженията
PRE48- PRO32- REAC119	Премахване на опасни, пречещи и/или неефективни язовири	Премахване на някои малки язовири, които не изпълняват своето първоначално предназначение и представляват потенциална опасност за разположените под тях обекти и населени места <i>/Изисква информацията от мярка ВМ-А.3.6.5/</i>	РБУ	Собственика на съоръжението/ съоръженията
PRE69- PRO54- REAC141	Осигуряване на скатове за задържане	Мероприятия за увеличаване на грапавината чрез залесяване, изграждане на тераси и заграждения от биологичен и изкуствен материал <i>/Мярката цели да редуцира оттока на вода чрез залесяване с подходящи дървесни видове/</i>	РБУ	Собственика на съоръжението/ съоръженията; държавни предприятия по чл.163 от ЗГ

➤ **Предвижданията на Общите устройствени планове на общините да бъдат съобразени с анализирания и моделиран обхват при сценарий на вероятност на 20-годишната вълна;**

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

➤ При прилагане на мерките, свързани със строителство, да не се допуска замърсяването на речните легла със строителни материали и гориво-смазочни материали от строителната техника;

➤ При прилагането на мерките за възстановяване на компрометирани диги, надграждане на диги, изграждане на земно-насипна дига и комбинация, планиране и изграждане на линейни защитни съоръжения /охранителни канали, преустройство или изграждане на дренажни съоръжения, строителните работи да се извършват за кратък период извън размножителният сезон на животинските видове по Приложения № 2 и № 3 на Закона за биологичното разнообразие, от март до юли, за да се намалят въздействия като смъртност и безпокойство на видовете животни, предмет на опазване;

➤ При прилагане на мярката за осигуряване на скатове за задържане да се предвиждат залесителни дейности само с местни видове, включително такива формиращи крайречни местообитания;

➤ При прилагане на структурните мерки в защитени зони всички съпътстващи дейности (напр. обслужващи строителството пътища) да бъдат ситуирани при възможност извън природни местообитания или местообитания на видовете, вкл. птици, предмет на опазване в защитените зони;

➤ С цел недопускане на значително кумулативно отрицателно въздействие всички планове, проекти, програми и инвестиционни предложения, които могат да окажат хидроморфологичен натиск върху повърхностните водни тела в обхвата на ДРБУ и не са свързани с изпълнение на мерки от ПУРН и ПУРБ, да бъдат консултирани с БДДР и съобразени с териториалния обхват и период на изпълнение на предвидените в ПУРН мерки, които следва да се считат за приоритетни;

В ПУРБ за периода 2016-2021 г. са планирани инвестиционни мерки за община Борован, както и мерки за целия ДРБУ, които са приложими за община Борован:

Код на мярка	Наименование на мярка	Действия за изпълнение на мярката	Код на действието	Вид мярка	Място на прилагане	Прилагащ орган
UW_2	Осигуряване на събиране, отвеждане и пречистване на отпадъчни води на населените места	4. Изграждане, реконструкция или модернизация на канализационна мрежа за агломерации с над 2 000 е.ж.	UW_2_4	основна	Борован	Общини, ВиК Дружества
UW_2	Осигуряване на събиране, отвеждане и пречистване на отпадъчни води на населените места	5. Изпълнение на проекти за изграждане, реконструкция или модернизация на канализационна система вкл.ПСОВ, определени за конкретните агломерации с над 2000 е ж., съгласно приложение № 2 към Националния каталог от мерки	UW_2_5	основна	Борован	Общини, ВиК Дружества
UW_2	Осигуряване на събиране, отвеждане и	2.Изпълнение на проекти за изграждане, доизграждане,	UW_2_2	допълваща	ДРБУ	община/ВиК оператор

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

Код на мярка	Наименование на мярка	Действия за изпълнение на мярката	Код на действието	Вид мярка	Място на прилагане	Прилагащ орган
	пречистване на отпадъчни води на населените места	реконструкция или модернизация на канализационна система за агломерации с под 2000 е.ж, вкл. доизграждане на канализация когато има изградена ПСОВ или осигуряване на подходящо пречистване (чрез изграждане на ПСОВ или отвеждане към друга ПСОВ), когато има изградена канализация				
UW_2	Осигуряване на събиране, отвеждане и пречистване на отпадъчни води на населените места	6. Осигуряване на отвеждане и подходящо пречистване на отпадъчни води от населени места с под 2000 е.ж., вкл. изграждане на подходяща канализационна система; ПСОВ, включване към по-голяма ПСОВ) Изграждане на влажна зона за пречистване на отпадъчните води от агломерации с по-малко от 2 000 е.ж.	UW_2_6	допълваща	ДРБУ	община/ВиК оператор
DP_14	Намаляване на дифузното замърсяване от отпадъци от населени места	2. Депониране на битови отпадъци в съответствие с изискванията за третиране на отпадъци	DP_14_2	основна	ДРБУ	Община
DP_14	Намаляване на дифузното замърсяване от отпадъци от населени места	3.Изграждае на РСО	DP_14_3	основна	ДРБУ	Община
DP_14	Намаляване на дифузното замърсяване от отпадъци от населени места	4. Преустановяване на експлоатацията на нерегламентирани сметища, които са причина за влошаване на състоянието на водите	DP_14_4	основна	ДРБУ	Община
DP_14	Намаляване на дифузното	5. Рекултивация на терени, замърсени от	DP_14_5	основна	ДРБУ	Община

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

Код на мярка	Наименование на мярка	Действия за изпълнение на мярката	Код на действието	Вид мярка	Място на прилагане	Прилагащ орган
	замърсяване от отпадъци от населени места	битови отпадъци				
DP_14	Намаляване на дифузното замърсяване от отпадъци от населени места	6. Закриване и рекултивация на депо за неопасни отпадъци	DP_14_6	основна	ДРБУ	Община
HY_1	Възстановяване и защита на речните брегове и речното корито от ерозия	1. Защита на речните брегове от ерозия и свързаните с тях свлачищни процеси	HY_1_1	допълваща	ДРБУ	Община/Област/Напоителни системи
DW_5	Проучване и изграждане на необходимата инфраструктура за подобряване на питейното водоснабдяване	1.Извършване на проучвания и изграждане на нови водоземни съоръжения за осигуряване на алтернативно и/или допълнително водоснабдяване на райони с трайно установени отклонения във водата от водното тяло, предназначено за питейно водоснабдяване	DW_5_1	основна	ДРБУ	Общини/ВиК
DW_5	Проучване и изграждане на необходимата инфраструктура за подобряване на питейното водоснабдяване	2.Проучване и изграждане на нови съоръжения за водоземане, осигуряващи алтернативно и/или допълнително питейно водоснабдяване в райони, в които е констатиран недостиг на вода	DW_5_2	основна	ДРБУ	Общини/ВиК
DW_5	Проучване и изграждане на необходимата инфраструктура за подобряване на питейното водоснабдяване	3.Изграждане на съоръжения за пречистване на питейните води	DW_5_3	допълваща	ДРБУ	Общини/ВиК
EW_2	Намаляване на водоземането чрез намаляване загубите на вода в общественото водоснабдяване	6. Реконструкция на водопреносната мрежа, вкл. облицоване на напоителни канали за обществено напояване	EW_2_6	допълваща	ДРБУ	Общини/ВиК

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

- *Планирането и осъществяването на всички дейности в рамките на ПУРБ да не противоречат на режимите на защитените зони, постановени със заповедите за обявяването и плановете за управлението им, както и на режимите на защитените територии, въведени със Закона за защитените територии, заповедите за обявяването и плановете за управлението им;*
- *Плановете, програми, проекти и инвестиционни предложения, предмет на ПУРБ, попадащи в обхвата на приложенията към ЗООС или извън тях, както и под разпоредбите на чл. 31 от ЗБР, подлежат на оценка за съвместимостта им с предмета и целите на опазване на защитените зони и могат да бъдат одобрени само след решение/становище по ОВОС/ЕО/ОС за одобряване/съгласуване, при съобразяване с препоръките в извършените оценки, както и с условията, изискванията и мерките, постановени в решението/становището;*
- *Прилагане на екологосъобразни практики, свързани с изграждането на изкуствени или където позволяват условията адаптиране на естествени влажни зони, като подходящ начин за пречистване и допречистване на отпадъчни води;*
- *При изпълнение на проектите, свързани със структурни мерки от Програмата от мерки към ПУРБ, да се поставят условия за опазване на почвите от замърсяване, ерозия, свлачища и други деградационни процеси;*
- *Строителните работи при изпълнение на структурни мерки от ПУРБ да се извършват извън размножителния сезон на животинските видове от Приложения № 2 и № 3 на ЗБР, от март до юли, за да се намалят въздействия като смъртност и безпокойство на видовете животни, предмет на опазване. В случай на неотложна необходимост от извършване на строителни дейности в този период, дейностите, свързани с отнемане на растителност и земен пласт, да бъдат изпълнени преди размножителния период;*
- *При определяне местоположението на предстоящите за изграждане пречиствателни станции за отпадъчни води (ПСОВ) и местата за заустването им да се разглеждат и анализират алтернативи, които избягват територии с природни местообитания в защитени зони и с характеристики на такива, включени в Приложение I на Директива 92/43/ЕЕС, както и в близост до тях, извън границите на защитените зони;*
- *При прилагане на мерките, свързани със строителство, да не се допуска замърсяването на речните легла със строителни материали и гориво-смазочни материали от строителната техника.*

3.6. Ландшафтна оценка

Състоянието на ландшафта в района на община Борован е в пряка зависимост от регионалните особености на природните елементи на околната среда. Те се обуславят от териториалното й местоположение в Дунавската равнина. Територията й се характеризира равнинно-хълмистият релеф. Средната надморска височина е между 250-350 м.

В най-голяма степен, основно облика на ландшафта се определя от релефа. Неговият характер благоприятства развитието на интензивно аграрно стопанство. Релефът на общината е представен

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

от морфоструктурата на Мизийската плоча. В основата си платформата е изградена от стари докамбрийски и палеозойски силно нагънати магмени и метаморфни скали. Върху тези скали има хоризонтална покривка от мезозойски и неозойски седименти. На територията на Борован са разкрити морски и бракични седименти (късна креда) и глинесто-теригенно-карбонатни седименти (ранна креда). В най-северните райони на общината е разкрита льосовата покривка, характерна за някои части от териториите, които Мизийската плоча обхваща.

Ландшафтният облик на община Борован е в пряка зависимост и от климатичните особености на района, по които тя попада в умереноконтиненталната климатична област на страната. Съществено влияние върху характера на климата оказват релефът, надморската височина, въздушния пренос. Карпатската и Старопланинскаџа орографска бариера и широката континентална отвореност на цялата Дунавска равнина на изток и североизток към територията на Източноевропейската равнина, и транспортираните и трансформираниите различни по произход въздушни маси оказват силно влияние върху цялостното формиране на климата. Континенталният характер на климата е ясно изразен. Характерни белези на климата на територията на община Борован са студената зима и топлото лято. Температурните амплитуси са високи, като могат да достигнат 24-25°C. Средните януарски температури за територията на общината са около 0 – 1,5°C. Средно юлските температури са относително високи – 22-24°C. Годишната сума на валежите за община Борован е около 500 мм. На територията на общината има ясно изразен пролетно-летен максимум на валежите и зимен минимум. Валежите от сняг и продължителната снежна покривка са ежегодно явление. Преобладаващите за общината ветрове са западните и северозападните.

Значение при дефинирането на ландшафта на територията на община Борован играе и хидрографската мрежа. Водните ресурси на община Борован са сравнително недостатъчни. Основни водни артерии на територията на общината са реките Скът и Бързина. Река Скът, която е част от водосборния басейн на р. Огоста преминава през територията на община Борован, край село Нивянин. През територията на село Малорад протича р. Бързина, която е ляв приток на р. Скът.

Река Скът е най-големият приток на р. Огоста, с дължина 134 км. Извира от местността Речка. Средногодишния потток на реката при станция Нивянин е 0,86м³/с. Максимумът на оттока е през пролетта, което е резултат от топенето на снежната покривка и пролетните дъждове. Пълноводието на реката продължава до юни, което е следствие от майско-юнския дъждовен максимум. В басейна на реката са изградени множество микроязовири, с цел напояване и основно за подпомагане на селското стопанство. На територията на общината, в. Бързина протича през с. Малорад, като по течението ѝ са разположени още селата Рогозен, Бързина, Ботево и Липница. Площта на водосборния басейн а реката е 244 кв. км, което съставлява 22,7% от водосборния басейн на р. Скът. Основен приток на р. Бързина е река Сираковска бара.

Друг фактор за ландшафта на територията на община Борован са изградените язовири – 19 бр. (язовири Сираково, Добролево(югозапад), Добролево (север), Тихов лъг, Андровски, Гъбов дол, Селския, Велчов лъг, Братковец, Жарковец, Стубеля, Домуславец, Корея, Езерска падина, Потока, Церев дол, Гарвански геран, Млада овчарка).

Видът на ландшафта и особено неговият важен обемно-пространствен елемент – растителността, е в пряка зависимост от скалната основа и формираните от нея под въздействието на различни

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

фактори *видове почви*. Община Борован попада в Северна почвена област и Севернобългарска лесостепна почвена зона, която обхваща Дунавската равнина и Предбалкана /до 600-700 м н.в/. В посока от север на юг промяната на почвообразуващите скали, климата и растителната покривка обуславя и промяна на почвените типове и техните съчетания. Тя се характеризира с относително голямо контрастно почвено разнообразие. Равнинно-хълмистият релеф, умерено континенталният климат, надморската височина и разнообразните почви, характеризират географските особености на Общината. Най-разпространени в района е оподзолен чернозем. Този почвен тип осъществява прехода между черноземите и сивите горски почви. Оподзолените черноземи са образувани основно върху карбонатни материали. Отличават се с пясъжливо-глинест до глинест механичен състав. Черноземите са изключително подходящи за отглеждането на зърнени култури (пшеница, ечемик, царевица), техните култури и различни видове зеленчуци.

Устойчивостта и състояние на ландшафта е пряко свързано със запазването на биологичното разнообразие и опазване на територията на общината от пожари и поройни наводнения. На територията на общината **няма** обявени и включени в Националната екологична мрежа Natura 2000.

Върху антропогенния облик на ландшафта, съществено влияние оказва и хилядолетната човешка дейност, която е оставила подземни или надземни следи и артефакти. На територията на община Борован има терени с обекти на *културно-историческото наследство*, които с обемно-пространственото си въздействие участват като акценти на многовековното културно наследство в облика на ландшафта.

Археологическото наследство в общината е разнообразно и застъпва периода от каменно-медната епоха (V хил. пр. Хр).

В крайна сметка, разгледаните по-горе природни и антропогенни фактори дават основание да се заключи, че ландшафтът на община Борован притежава физически, културни и естетико-емоционални измерения, които могат да допринесат за по-добро качество на жизнената среда и за инвестиционна привлекателност. Характерното за територията на общината е, че в резултат от многовековното въздействие на фактори с различен генезис, са се формирали ландшафти, които в пространствено отношение са малки по площ.

Природните и антропогенни елементите, които оформят видовете ландшафти на територия на общината са: горите, нивите, трайните насаждения, ливадите, реките, изкуствените водоеми, деретата, овразите и дървесно-храстовата растителност около тях, населените места и територии с жилищни и селскостопански функции. Забележимо отражение върху визията на ландшафта на общината е факта, че исторически човешката намеса е изменила съществено облика на естествената природна среда в посока на културно земеделско ползване на земите. Поради този факт, отделните видове ландшафти могат да бъдат определени като съществено антропогенно повлияни ландшафти.

Парадигмата за развитие на човешкото общество през XXI век поставя изискването, природната среда и формираните от нея ландшафти да бъдат устойчиви, т.е. те да притежават възможността за естествено развитие, възпроизводство и опазване на природните ресурси за бъдещите поколения.

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

Комбинацията от естествени и антропогенно формирани през вековете предпоставки на територията на общината, дава възможност да се определят следните съществуващи типове ландшафти:

Урбогенен селищен тип ландшафт, чието бъдещо развитие и състояние е в пряка зависимост от социално-икономическите условия в общината. Той обхваща селищните и особено прилежащите крайселищни територии на населените места в общината. Положително оформящо въздействие за облика на този тип ландшафт има растителността в отделните общински и частни селищни и крайселищни имоти под формата на озеленени пространства, овощни градини, асми, лозя, декоративни дървета, храсти и цветните площи пред и/в имотите.

Агрогенен тип ландшафт с преди всичко площно визуално въздействие. Той е преобладаващ и е достигнал максимума на възможност за териториално развитие. Това са нивите, зеленчуковите градини, мерите, ливадите и други селскостопански територии, ситуирани предимно в крайречните равнинни и платовидно заравнените земи между речните корита и дерета от територията на общината.

Агрогенен тип ландшафт с обемно-пространствено визуално въздействие, който е с потенциал за промени в облика на ландшафта, преди всичко на земите с възможност за развитие на алтернативно земеделие от територията на общината. Към него се причисляват площите, които могат да бъдат заети от трайни култури, основно овощни градини и лозя. Този тип ландшафти освен стопанските си функции, имат и значително екологично действие - защита срещу суховеи, силни северни зимни ветрове, снегозадържане и създаване на благоприятен микроклимат.

Дендрогенен тип ландшафт на горските територии. Той обхваща земите от територията на общината, включени в горския фонд. Много земеделски площи са установени на мястото на горите в дъбовия пояс и дъбово-габуровия пояс. Селскостопанските площи са разположени на мястото на смесени гори от цер и благун. Разпространението на горите и храсталаците е сравнително разделено. Тревната покривка е изградена предимно от ксерофитни тревни видове.

Дендрогенен крайречен тип ландшафт на влажните зони, формиран по речните тераси на р. Скът и р. Бързина. Основно към него се причисляват крайречните територии с влаголюбива дървесна и храстова растителност. Визуалното и екологично въздействие на този тип ландшафт се оценява като максимално за облика на ландшафта и за неговото здравно-физиологично въздействие върху човешкия организъм. По-малко значение в обемно-пространствено отношение за визията на ландшафта имат микроязовирите, тъй като те са заобиколени основно от обработваеми земи и почти няма по бреговете им дървесно-храстова растителност.

Потенциали за развитие на ландшафта. Състоянието и облика на ландшафта да голяма степен зависи от редица екологични фактори с антропогенен генезис, които пряко влияят върху неговото качество и здравен статус. Качествата на тези фактори формират и потенциала за бъдещото развитие на ландшафта и зелената система на територията на община Борован. За целта на настоящата разработка, основно значение има състоянието на тези от елементите на околната среда, които са най – силно повлияни от човешката дейност. Нейната интензивност на негативно влияние, особено се повиши през последните 50-60 години. Съвокупното действие и взаимовръзка

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

между тези антропогенно повлияни елементи на околната среда, определят екологичната обстановка в района на община Борован и пряко влияят върху потенциала за нейното бъдещо развитие. Екологичните фактори от своя страна очертават насоките за развитие и бележат ограничителите при устройственото планиране на територията.

Потенциал за бъдещото развитие на ландшафта в посока на екологична устойчивост е факта, че община Борован се отличава с благоприятно еколого-географско положение в сравнение с други области на страната. Няма голямо въздействие от местни или трансгранични преноси на замърсени въздушни маси или замърсени повърхностни води, които да оказват негативно екологично влияние върху територията на района. От своя страна, стопанската дейност на общината също не въздейства отрицателно върху въздушната и водна среда на съседните територии. Това се отнася преди всичко за качеството на водите и дънните отложения на реките Скът и Бързина.

ГЛАВА 4: ИКОНОМИЧЕСКА БАЗА

4.1. Икономика – анализ и прогнози

В областна стратегия за развитие на област Враца, община Борован е определена като ниво 5, общината е малка, както по площ, така и по население и е силно зависима в своето развитие от географското си положение преди всичко от близостта до Враца, от ж.п. линията и от фериботните комплекси Видин и Оряхово на р. Дунав. Община Борован се намира в Северозападния район за планиране, който е значително изостанал в сравнение с останалите райони в ЕС и е с най-нисък принос към националния БВП. Това са част от причините, които налагат насочването на интегрирани териториални инвестиции през следващия програмен период, с цел търсене на възможност за комплексно и фокусирано развитие на района.

Област Враца е сред малкото области, в които БВП намалява през 2015г., достигайки 9305 лв., при БВП – 12 339 лв. за страната, въпреки че средната заплата в областта расте непрекъснато, но в сравнителен план през 2015г. спрямо 2014г. ръстът ѝ е по-нисък от средния за страната. Именно посочените тенденции предопределят ръста на дела на местното население, което живее под линията за бедност за страната, като за област Враца през 2015г. достига 37,7%, докато средно за страната е 22,9%. В Северозападния район за планиране област Враца притежава голям принос при формирането на БВП на района, което се дължи основно на АЕЦ „Козлодуй“. Последствията от световната икономическа криза икономиката на България успява да преодолее едва през 2014г., в следствие на което съвкупното производство в реално измерение надминава през кризисното си ниво, въпреки това в голма част от областите възстановяването от кризата предстои. Прави впечатление от публикуваните данни НСИ, че към 2014г. единствения регион, в който всички области / Видин, Враца, Монтана, Плевен и Ловеч / без изключение не са възстановили от кризата, това е Северозападна България. Въпреки икономическото оживление в повечето области, което се наблюдава през 2015г., ако се съди от процесите на пазарите на труда и динамиката на доходите, се наблюдава, че 8 области не успяват да се включат в процеса на създаване на нови работни места, в следствие на което заетостта в тях намалява, тези към тези области притежаващи сериозно проблеми в местните икономики са и областите Враца и Монтана, където се наблюдава процес на стагнация в заетостта, което от друга страна ни показва, че икономическото възстановяване или изобщо не е започнало, или не върви в нужния темп за догонване на пред кризисните нива.

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

БВП за 2016г. на човек от населението за област Враца е 9 579 лв., което остава ниско в сравнение със средния БВП за страната – 13 206 лв., но БВП на човек от населението за област Враца е най-голям в сравнение с останалите области в Северозападния район за планиране. БДС в област Враца отново за 2016г. е 1 408 млн. лв., което поставя областта на 2-ро място в Северозападен район след област Плевен с БДС 1 575 млн. лв. В следващата таблица е представен показателя БДС, който разкрива икономическия профил на областта и може да бъде определен като индустриално насочен.

Разпределение на БДС по сектори в област Враца за периода 2012-2016г.

година	БДС по икономически сектори, млн. лв.		
	Селско, горско и рибно стопанство	Индустрия	Услуги
2012	159	735	575
2013	154	579	571
2014	152	715	595
2015	149	656	592
2016	143	658	607

Източник: НСИ, Инфостат

Както се вижда от данните, представени в таблицата, водещо място в областта през разглеждания период е на дела на индустрията в икономиката на областта, въпреки това прави впечатление, че се запазва тенденция на намаляване на дела на Селското, горското и рибното стопанство и леко повишаване на дела на Услугите през последните три години, като делът на земеделието е близък до средния за страната. В представената обща микроикономическа картина на област Враца, община Борован допринася предимно в сферата на селското стопанство, тъй като преработващата промишленост е слабо застъпена. Икономиката на община Борован допринася предимно в сферата на селското стопанство, тъй като преработващата промишленост е слабо застъпена. Икономиката на общината е моноструктурна и е силно зависима от земеделието, което оказва силно влияние и върху безработицата в общината. Намаляването на човешкия капитал в общината, както и в област Враца е в следствие на демографските процеси и като цяло се отразява върху привлекателността, както на областта, така и на общината за инвестиции, активността и предприемачеството. Както се вижда от данните в следващата таблица, негативните демографски процеси се отразяват и пряко върху икономическата активност на стопанските субекти в областта и върху намаляването на броя на заетите и наетите през периода до 2012г. до 2016г.

Разпределение на броя на заетите и наетите лица в област Враца в периода от 2012 до 2016г (бр. лица в хиляди)

	2012		2013		2014		2015		2016	
	Заети	Наети	Заети	Наети	Заети	Наети	Заети	Наети	Заети	Наети
Общо	68,259	47,309	67,469	45,72	66,759	43,43	62,248	41,362	59,615	40,507

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

Селско, горски и рибно стопанство	18,689	2,395	18,914	2,317	20,192	2,296	18,01	2,514	16,854	2,833
Индустрия (без строителство)	15,27	14,641	14,284	13,683	14,072	13,094	13,146	12,314	13,304	12,733
Преработваща промишленост	9,761	9,213	9,134	8,541	8,936	7,97	8,721	7,895	8,383	7,82
Строителство	3,655	3,419	3,71	3,364	3,529	3,085	3,003	2,588	2,596	2,124
Търговия, транспорт, хотелиерство и ресторантьорство	12,214	9,179	12,039	8,561	11,729	8,476	11,886	8,503	11,778	8,538
Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения	0,283	0,249	0,29	0,255	0,274	0,243	0,273	0,244	0,275	0,248
Финансови и застрахователни дейности	0,409	0,38	0,378	0,347	0,35	0,324	0,365	0,331	0,446	0,32
Операции с недвижими имоти	0,309	0,234	0,238	0,222	0,226	0,207	0,24	0,223	0,255	0,237
Професионални дейности и научни изследвания; административни и спомагателни дейности	2,404	2,177	3,17	2,983	2,323	2,114	1,761	1,548	1,576	1,391
Държавно управление, образование, хуманно здравеопазване и социална работа	13,86	13,622	13,184	12,965	13,005	12,737	12,522	12,26	11,564	11,285
Култура, спорт и развлечения, ремонт на домакински вещи и др. дейности	1,166	1,013	1,262	1,023	1,059	0,854	1,042	0,837	0,967	0,798

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

Източник: НСИ, Инфостат

Именно предвид негативните данни представени до момента по отношение на икономическото развитие на област Враца и в частност на община Борован, трябва да бъде обърнато внимание върху ролята на общинската и областната администрации за стимулиране на бизнеса и привличане на средства за развитие, включително от фондовете на Европейския съюз.

За община Борован структуроопределящ отрасъл за икономиката е **селското стопанство**, тъй като общината притежава благоприятни климатични условия за отглеждането на зърнено-фуражни, маслодайни култури, зеленчуци и плодове, а едновременно с това площта на земеделската територия в общината е голяма. Също така трябва да се има предвид, че на територията на Северозападния район за планиране се разчита основно на селското стопанство, особено като имаме предвид заетите площи за основните култури, като района държи първо място с 143 хил. Хектара царевица за зърно и 215 хил. хектара слънчоглед, а освен това е и на второ място с 267 хил. хектара пшеница.

Баланс на територията по вид територия към 2000 г. в декари

NUTS	ЕКТТЕ	Статистически зони Статистически райони Области Общини	Общо	Територия по вид		
				Земеделска		
				Общо	В т.ч. обработваема	
					Общо	В т.ч. поливна площ
BG	BG	Общо за страната	111001902	63764817	49769279	7453548
BG31	BG31	Северозападен	19070308	13282060	10898795	1456650
BG313	VRC	Враца	3619769	2717362	2279441	245515
	VRC05	Борован	210729	184804	167405	0

Източник: НСИ, Районите, областите, общините в Република България 2010г.

От представените данни в таблицата се вижда, че земеделската земя на територията на общината е 184804 дка, което представлява 87,7% от територията на общината, а обработваемата площ е 90,6%, като няма поливни площи в общината. От представените данни се разбира, че община Борован е една от общините в областта, в които се отглеждат най-много маслодайни култури, като други такива общини са Бяла Слатина, Враца и Криводол. Земеделието в общината се развива в няколко по-големи кооперации, както и в малки частни стопанства, като са насочили дейността си предимно към зърнени, технически и други земеделски култури. Определено материално-техническата база на селското стопанство е обновена и модернизирани в стопанствата на големите арендатори. Добре развито е и животновъдството, като се отглеждат предимно говеда, овце, биволи, пчелни семейства, свине. За стимулиране на земеделието в общината се прилага практиката за служебно настаняване на земеделци в производствени земи, което едновременно води до стимулиране на земеделието и

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

вземане на мерки срещу пустеещи земи, като през годините се предоставя за ползване около 2000 дка земя.

Община Борован е ориентирана предимно към леката промишленост, докато преработващата промишленост е слабо застъпена и се основава на намиращите се мелници в близост до селата Борован и Малорад, както и от цеха за месопреработка „Димитър Първанов“ ЕООД, разположен в с. Малорад, където се извършва преработка на птиче и свинско месо в полуфабрикати, като част от суровините се внасят. Разположението на община Борова в екологично чист район, както и наличието на подходящи почвено-климатични условия са допълнителна предпоставка за развитието на биологично земеделие, особено като се има предвид селскостопанския профил на общината.

За по-пълна представа относно развитието на икономиката в община Борован е представена таблица с икономически показатели на нефинансовите предприятия за община Борован по икономически дейности за 2016 година.

		2016									
Икономически дейности (A21)	Брой предприятия	Произведена продукция ¹	Приходи от дейността	Нетни приходи от продажби	Разходи за дейността	Печалба за текущата година	Загуба за текущата година	Заети лица ²	Наети лица ²	Дълготрайни и материални активи за текущата година	
											брой
	Общо (всички икономически дейности, с изключение на сектори К, О, Т и У)	110	11,137	20,617	13,811	17,808	2,677	..	253	156	..
A	СЕЛСКО, ГОРСКО И РИБНО СТОПАНСТВО	44	9,680	16,164	9,436	13,496	2,491	..	113	73	10,093
B	ДОБИВНА ПРОМИШЛЕНОСТ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
C	ПРЕРАБОТВАЩА ПРОМИШЛЕНОСТ	5	245	245	245	232	9
D	ПРОИЗВОДСТВО И РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА И ТОПЛИННА ЕНЕРГИЯ И НА ГАЗООБРАЗНИ ГОРИВА	-	-	..
E	ДОСТАВЯНЕ НА ВОДИ; КАНАЛИЗАЦИОННИ УСЛУГИ, УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИ И ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
F	СТРОИТЕЛСТВО	4	54	-
G	ТЪРГОВИЯ; РЕМОНТ НА АВТОМОБИЛИ И МОТОЦИКЛЕТИ	41	773	3,725	3,685	3,648	104	33	89	57	164
H	ТРАНСПОРТ, СКЛАДИРАНЕ И ПОЩИ	-
I	ХОТЕЛИЕРСТВО И РЕСТОРАНТЬОРСТВО	6	44	62	62	54	8	-	11	6	-
J	СЪЗДАВАНЕ И РАЗПРОСТРАНЕНИЕ НА ИНФОРМАЦИЯ И ТВОРЧЕСКИ ПРОДУКТИ; ДАЛЕКОСЪОБЩЕНИЯ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

L	ОПЕРАЦИИ С НЕДВИЖИМИ ИМОТИ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
M	ПРОФЕСИОНАЛНИ ДЕЙНОСТИ И НАУЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ
N	АДМИНИСТРАТИВНИ И СПОМАГАТЕЛНИ ДЕЙНОСТИ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
P	ОБРАЗОВАНИЕ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Q	ХУМАННО ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ И СОЦИАЛНА РАБОТА	170	..	-	22	10	..
R	КУЛТУРА, СПОРТ И РАЗВЛЕЧЕНИЯ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
S	ДРУГИ ДЕЙНОСТИ	-	..	-	-

¹ Показателят е изчислен по методология на Структурна бизнес статистика

² Данните са изчислени в еквивалент на пълна заетост

".." Конфиденциални данни

"-" Няма случай

4.2. Прогноза за развитието на икономиката на община Борован

Десетилетия наред, община Борован е разчитала основно на дейностите, свързани със селско стопанство. Голяма част от съществуващите през последните 30 години производства или са намалили производството си, или са изцяло прекратени. Възможните нови опори изискват чиста среда и съвременна инфраструктура (в т.ч. комуникации). Всичко това изисква новият общ устройствен план на общината да създаде необходимите устройствени предпоставки за стимулиране на растежа.

При формулиране на сценариите/хипотезите за икономическото развитие следва да се отчете влиянието на комплекс от условия и фактори. Те са свързани с:

- Необходимостта от придаване на нов динамизъм и качество на общината;
- Използването на пространствени и устройствени фактори за реализацията на този динамизъм и качество;

Обективните *фактори и стимули* за такова развитие на икономиката на общината са:

- Развитието на модерно земеделие;
- Сравнително добра изграденост на енергийната, съобщителната и водостопанската системи в общината;
- Стратегическото геопропространствено положение на общината, развитие на транспортни връзки и увеличаване потока на посетители в региона. Развитие на сектор Услуги и Туризъм;
- Натрупан опит и традиции в развитието на преработващата промишленост, независимо от миграцията на младите и квалифицира кадри.

Бъдещото развитие на общината е свързано с активното сътрудничество и коопериране със съседите от области Монтана и Плевен, с отварянето ѝ към Европа и света. Общинския план за развитие на община Борован за периода 2014-2020 г. определя следната Визия за развитие на

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

общината: „Община Борован – община с развито земеделие, предлагаща възможности за живот и труд, с оптимална среда осигуряваща пълноценна възможност за развитие на хората, чрез максимално използване на икономическия и човешки потенциал“.

Визията за развитието на община Борован отразява желаните промени и желаното състояние за развитието на общината в един дългосрочен период. Също така тя отразява мнението на местните хора и има мобилизиращ и консенсусен характер, обединяващ териториалната общност.

В *Областната стратегия за развитие на област Враца за периода 2014-2020 г.* е определена основна Стратегическа цел 1: Стимулиране и развитие на конкурентна местна икономика.

Като първостепенен приоритет се приема подкрепа за МСП и подобряване на средата за правене на бизнес.

Стратегическата цел се подкрепя общо 4 приоритета:

Приоритет 1: Подкрепа за МСП и подобряване на средата за правене на бизнес;

Приоритет 2: Насърчаване на предприемачеството и създаване на нови местни фирми и клъстери;

Приоритет 3: Привличане на местни и чуждестранни инвестиции в сектори с потенциал или създаващи висока добавена стойност, като промишлеността и високотехнологичните дейности;

Приоритет 4: Насърчаване на развитието на селското стопанство и туризма.

Цели и сценарии/хипотези за икономическото развитие на община Борован

Една от основните стратегически цели в общински план за развитие на община Борован 2014-2020 г. е социално-икономическо развитие и повишаване на конкурентоспособността на местната икономика и общината като цяло. Основната цел включва три основни приоритета:

Приоритет 1.1: Развитие на икономиката

Мярка 1.1.1. Развитие на икономиката

- Повишаване конкурентоспособността на МСП чрез подобряване качеството на продукцията, производителността на технологиите и управлението в предприятията;
- Подобряване информираността на бизнеса;

Мярка 1.1.2.: Осъществяване на подкрепа свързана с предоставянето на бизнес услуги

- Разработване на стратегия за привличане на инвестиции и реализация на публично-частни партньорства;
- Създаване на каталог с информация за свободни общински терени, сгради и услуги, за които се търсят инвеститори и частни партньори чрез активен маркетинг и реклама на икономическия потенциал на общината;

Приоритет 1.2.: Развитие на земеделието

Мярка 1.2.1.: Развитие на растениевъдството

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

- Насърчаване сдружаването на производителите и кооперирането на участниците във веригата за реализация на земеделски продукти и храни.

Мярка 1.2.2.: Развитие на животновъдството

- Създаване, модернизация и разширяване на животновъдните обекти;

Приоритет 1.3.: Развитие на туризма

Мярка 1.3.1.: Развитие на туризъм и спорт

- Ремонт и обновяване на стадион в с. Борован
- Рехабилитация на съществуващи и изграждане на нови спортни площадки и фитнес на открито в община Борован

Мярка 1.3.2.: Развитие на маркетингова политика за популяризиране на Борован-Аудиовизуално представяне на културата, историята и природата в Община Борован, както и подготовка и отпечатване на рекламен каталог и брошури на забележителностите в общината.

ГЛАВА 5: ДЕМОГРАФСКО РАЗВИТИЕ И ПРОГНОЗА

5.1. Анализ на демографското развитие

Методика на изследването: Демографската характеристика на община Борован е изготвена, съгласно изискванията на нормативната уредба за разработване на ОУП. Разделът включва анализ на състоянието и развитието на демографските процеси и структури, основни проблеми и тенденции.

Демографският фактор е един от основните, ползвани както за анализи на социално-икономическото и инфраструктурното развитие на населените места и териториалните общности, така и за параметриране на устройствените решения в устройствените планове. С броя на населението (настоящо и прогнозно) се определят различните потребности на населението от жилища, социална и техническа инфраструктура, зелената система и др.

Източници на информация: Национален статистически институт (НСИ).

Брой и гъстота на населението

Община Борован е една от малките по територия и население общини в България. Данните от последните години ни показват постоянна тенденция на намаляване на дела на населението, което през 2017г. е 5563 души, през 2016г. е 5376 души, докато през 2011г. населението на общината е наброявало 5685 души. През периода се наблюдава увеличение на броя на населението през 2015г. и 2017г., но този факт коствено може да бъде обвързан с местните избори през 2015г., тъй като веднага след това през 2016г. населението пада под нивата от 2014г. Във всички населени места съставляващи община Борован през разглеждания период се наблюдава тенденция на намаляване на броя на населението. Като общински център с. Борован от 2265 души през 2011г. през 2016г. вече наброява 2126 души. От останалите населени места съставляващи общината най-съществено е намалението на населението на с. Малорад, което през 2011г. е наброявало 1865 души, а през 2016г. е вече 1661 души.

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

От разпределението по пол на населението в населените места на община Борован, броят на мъжете и жените е относително равен, като дори е налице лек превес на броя на мъжете спрямо жените, като общо за общината броя на мъжете през 2016г. е 2707 души, докато на жените е 2669 души. Съотношението на броя на мъжете към броя на жените в общинския център с. Борован също е относително равен – 1073 мъже към 1053 жени за 2016г. От данните в следващата таблица отчетливо се вижда, че населението на община Борован над 50 години е 2414 души към 31.12.2016г. Освен това се затвърждава тенденцията с напредването на възрастта броя на жените да надвишава броя на мъжете, като за лица над 80 години броя на жените /215 души/ е почти два пъти по-голям от броя на мъжете /117 души/.

Разпределение на населението по 5 годишни възрастови интервали и пол в община Борован към 31.12.2016г.

	Общо	0-4	5-9	10 - 14	15 – 19	20 – 24	25 – 29	30 – 34	35 – 39	40 – 44	45 – 49	50 – 54	55 – 59	60 – 64	65 – 69	70 – 74	75 – 79	80+
Общо	5376	246	280	348	292	292	291	251	276	343	343	291	312	371	442	407	259	332
Мъже	2707	123	163	182	153	164	169	128	143	196	186	166	159	175	201	176	106	117
Жени	2669	123	117	166	139	128	122	123	133	147	157	125	153	196	241	231	153	215

Източник: НСИ, Инфостат

Населението на община Борован към 31.12.2017г. е 5333 души, от които 2688 души са мъже, а 2645 души са жени. Като имаме предвид площта на територията на община Борован е 210,73 кв.км, този показател заедно с населението определят средната гъстота на населението на територията на общината, която е 25,3 д/кв.км, която е по-ниска от средната за страната – 63.51 д/кв.км, и средната гъстота на населението на област Враца – 42,07 д/кв.км.

От представените данни в таблицата по-долу отчетливо се вижда, че населението в област Враца в периода от 2011г. До 2017г. Е намаляло с почти 20 хил. души, като във всички общини съставляващи област Враца се наблюдава намаляване на броя на населението през разглеждания период.

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

	Враца	Борован	Бяла Слатина	Враца	Козлодуй	Криводол	Мездра	Мизия	Оряхово	Роман	Хайредин
2011	184662	5685	24362	72877	20970	9415	21436	7455	11392	6135	4935
2012	181574	5599	24007	71708	20766	9173	21029	7293	11123	6021	4855
2013	178395	5523	23588	70395	20627	9023	20596	7125	10841	5920	4757
2014	175169	5411	23200	69100	20394	8913	20118	6904	10583	5843	4703
2015	172007	5536	22961	66788	19977	9255	19898	6701	10343	5933	4615
2016	168727	5376	22470	65905	19738	8977	19427	6520	10065	5772	4477
2017	165645	5333	22002	65185	19357	8669	18956	6331	9852	5606	4354

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

Полова структура

Динамиката на раждаемостта и смъртността са главните фактори, определящи половата структура на населението на една административно-териториална единица, но освен тях влияние оказват и различията и особеностите на мъжете и жените, тяхното място и роля в семейството, участието им в трудовия процес, техния социален статус.

В общинския център с. Борован броя на мъжете е с 20 повече от броя на жените, съответно 1073 мъже към 1053 жени, съотношението се запазва и на общинско ниво, където разликата е 38 мъже повече, което затвърждава тенденцията мъжкото население да преобладава над женското, а в това отношение община Борован е една от малкото общини на територията в страната.

Възрастова структура

Интервалите за изследване на възрастовата структура на населението в община Борован, които ще представим са разделени в 5 годишни интервали, като основно значение за разделянето на населението на възрастови групи се свързва с възможностите им за участие в трудовия процес, като по този начин се придобива ясна представа за репродуктивните възможности на населението. Ако използваме типологията за разделяне на населението на община Борован на 3 типа възрастови структури, а именно поколение на децата, поколение на родителите и поколение на прародителите, отчетливо ще видим, че населението на община Борован се характеризира с регресивен тип на възпроизводство. Както е видимо от данните в следващата таблица ще видим, че население на 50 и повече навършени години (2414 души за 2016г.) превишава значително кат оброй поколението на население от 0-14 навършени години, което наброява едва 874 души към 31.12.2016г., като съотношението е почти 1/3.

Разпределение на населението по 5 годишни възрастови интервали и пол в община Борован към 31.12.2016г.

	Общ о	0-4	5-9	10 -	15 -	20 -	25 -	30 -	35 -	40 -	45 -	50 -	55 -	60 -	65 -	70 -	75 -	80 +
				14	19	24	29	34	39	44	49	54	59	64	69	74	79	
Общ о	5376	24 6	28 0	34 8	29 2	29 2	29 1	25 1	27 6	34 3	34 3	29 1	31 2	37 1	44 2	40 7	25 9	33 2
Мъж е	2707	12 3	16 3	18 2	15 3	16 4	16 9	12 8	14 3	19 6	18 6	16 6	15 9	17 5	20 1	17 6	10 6	11 7
Жен и	2669	12 3	11 7	16 6	13 9	12 8	12 2	12 3	13 3	14 7	15 7	12 5	15 3	19 6	24 1	23 1	15 3	21 5

Източник: НСИ, Инфостат

От съпоставката на представените данни до момента се вижда, че населението на община Борован силно застарява, като процесът на застаряване ще продължава да има негативно отражение, както върху настоящето състояние, така и върху състояние на естествено възпроизводство на населението в общината.

Трудоспособен контингент

При разпределението на населението в под, в и над трудоспособна възраст и по пол в община Борован се наблюдава тенденция на намаляване на броя на населението в под трудоспособна и над трудоспособна възраст, докато населението в трудоспособна възраст запазва относително еднакви стойности през разглеждания период. Естествено, формирането на трудоспособния контингент зависи пряко от възрастовата структура на населението. Лицата, които съставляват контингента от под трудоспособна възраст през 2016г. са 923 души, в сравнение с 2011г., когато са били 1014 души. Делът на мъжете в над трудоспособна възраст е по-малък в сравнение с дела на жените от тази категория, докато картината в населението в трудоспособна възраст се променя – мъжете в трудоспособна възраст в община Борован са 1575 души, докато жените са 1223 души за 2016г., като прави впечатление, че през разглеждания период се запазва относително това съотношение на населението в тази категория.

Както може да се види от данните в следващата таблица, стойностите на населението под, в и над трудоспособна възраст на територията на община Борован се доближават до тези на областта. Характерното за община Борован е наличието на висок дял на населението в под трудоспособна възраст, като тенденцията вероятно се дължи на населението от ромски произход в общината. Освен това от представените данни до момента отчетливо се вижда застаряване на населението, както при мъжете, така и при жените, като в относителния дял на населението в под трудоспособна възраст преобладава мъжкото население, като тази тенденция се обръща при населението в над трудоспособна възраст, както е видно от представените данни в таблицата, което вероятно се дължи на съществуващата разлика в средната продължителност на живота в полза на жените.

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

		Област Враца	Община Борован	Общ. Бяла Слатина	Общ. Враца	Общ. Козлодуй	Общ. Кривод ол	Общ. Мездр а	Общ. Мизия	Общ. Оряхо во	Общ. Роман	Общ. Хайредин
Мъже	Под трудоспособна възраст	12417	526	1919	4740	1607	590	1212	410	731	420	262
	В трудоспособна възраст	51732	1546	6670	20648	6597	2499	5922	1971	2867	1735	1277
	Над трудоспособна възраст	17310	616	2291	6304	1336	1271	2193	759	1236	686	618
Жени	Под трудоспособна възраст	11576	464	1790	4470	1496	531	1162	376	663	375	249
	В трудоспособна възраст	43981	1198	5611	18405	5931	1815	4901	1528	2274	1337	981
	Над трудоспособна възраст	28629	983	3721	10618	2390	1963	3566	1287	2081	1053	967

Източник: НСИ, Инфостат

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

Етническа структура

Етническата структура на населението има важно значение за начина на живот и поведение на населението, а от друга страна определя важно значение при възпроизводството на населението, притежава връзката между етническата принадлежност и репродуктивната нагласа и поведение на населението. Характерните особености на етническата структура на населението на община Борован се изразяват в наличието на по-висок относителен дял на ромската етническа група (7%) в сравнение със средните стойности за страната и област Враца, докато сравнително по-нисък е дялът на турската етническа група, която според преброяването от 2011г. Представлява 0.1% от населението на общината, спрямо средните за страната и за областта. Естествено, дялът на българския етнос е най-висок като самоопределилите се са 92,2% от населението на общината. Посочените особености на етническата структура на селищата в общината определят съществуващите вътрешнообщински различия в равнището на раждаемост и образованост на населението, неговата трудова структура, миграционна подвижност и др.

Образователна структура

Образователната структура на населението притежава важно значение за репродуктивните нагласи и поведение на населението, неговата полова и възрастова структура и етническата му принадлежност. Предвид селскостопанския профил на община Борован и липсата на големи предприятия може да се предполага, че най-голям остава дялът на населението със средно образование, притеснително по отношение на развитието на общината остават относително високите нива на лицата, които никога не са посещавали училище, или са с начално и с незавършено начално образование. Може да се предполага, че един от факторите за влошената образователна структура на населението в общината е по-високият дял на населението от ромската етническа група. Съсредоточването на население от този етнос в отделни населени места предопределя и наличието на по-голям дял лица с основно, начално и незавършено начално образование, както и тези, които никога не са посещавали училище. Именно поради тази причина усилията както на общината, така и на образователните заведения и на централната изпълнителна власт трябва да бъдат насочени към повишаване на образоваността на населението от споменатите етнически групи особено в районите, където се наблюдава по-голяма концентрация, усилията трябва да бъдат удвоени.

На основата на относително постоянният брой деца в детските градини се вижда запазване на броя на групите в периода до учебната 2015-2016г. и намаляването на броя групи в детските градини през учебната 2016-2017г. на 9 групи.

Брой групи в детските градини в община Борован в периода 2011-2017г.

Учебна година	Брой групи
2011/2012	10
2012/2013	10

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

2013/2014	10
2014/2015	10
2015/2016	10
2016/2017	9

Източник: НСИ, Инфостат

Броят на детските градини в община Борован остава постоянен след учебната 2011/2012г., когато се осъществява преструктуриране и броя им от следващата учебна година 2012/2013г. е намален на две.

Брой на детските градини

Учебна година	Брой детски градини
2011/2012	4
2012/2013	2
2013/2014	2
2014/2015	2
2015/2016	2
2016/2017	2

5.2. Заетост и безработица

Заетост

Според данни на НСИ, общият брой на наети лица по трудово или служебно правоотношение в община Борован през 2016г е 406 д., а през 2014г. е 456 души, или се забелязва спад от 11.55% за две години. Най-голям е броят на наети лица по трудово или служебно правоотношение, които по професия (класове на НКПД-2011) са специалисти – 111 души през 2016г, а най-малък е броят на квалифицираните работници и сродни на тях занаятчии – 3 души, следван от броят на техници и приложни специалисти – 9 души.

Професии (класове на НКПД-2011)	2014	2015	2016
Общо	459	459	406
Ръководители	23	19	32
Специалисти	101	103	111
Техници и приложни специалисти	27	31	9
Помощен административен персонал	32	36	35
Персонал, зает с услуги за населението, търговията и охраната	72	67	68
Квалифицирани работници в селското, горското, ловното и рибното стопанство	8	4	17

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

Квалифицирани работници и сродни на тях занаятчии	18	15	3
Машинни оператори и монтажници	48	48	30
Професии, неизискващи специална квалификация	130	136	101

Източник: НСИ

Наети лица по трудово или служебно правоотношение

Безработица

По данни на Дирекция „Бюро по труда“ град Бяла Слатина към 31.10.2018г. регистрираните безработни лица в ДБТ Бяла Слатина от община Борован са 633 или 27% от общия брой регистрирани в ДБТ Бяла Слатина. Равнището на безработица е 44.1 на сто души икономически активни лица.

Постъпилите на работа към 31.10.2018г. безработни лица регистрирани в ДБТ Бяла Слатина от Община Борован са 241 души. От тях 219 или 90.87% са устроени на работа чрез ДБТ. На първичния пазар на труда 147 безработни лица или 61.0% са започнали работа с посредничеството в различни фирми в района, 40 безработни лица или 16.6% са започнали работа по различни програми по ЗНЗ и 32 лица или 13.3% са започнали работа по схеми на ОП „РЧР“. В общата съвкупност на постъпилите на работа безработни лица 119 или 49.4% са жени, 41 или 17.0% са младите хора на възраст до 29 години, 83 или 34.4% са лицата на възраст над 50 години, 7 или 2.9% са лицата с намалена работоспособност и 63 или 26.1% са продължително безработните лица.

Проблемът с трудовата реализация на младите хора до 29 г. е един от най-острите на пазара на труда не само в община Борован, но и в цялата страна.

Основни изводи:

- Равнището на безработицата в общината през 2018 г. е 44.1 на сто души икономически активни лица - една от ниските в област Враца;
- Проблемът с трудова реализация на младите хора до 29 г. е един от най-острите на пазара на труда;
- Най-много са безработните с продължителност на престой на пазара на труда от над 24 месеца – 26.1 %.

Приоритетите в заетостта и безработицата са взаимосвързани и се отнасят до увеличаване на заетостта, включване в национални и регионални програми за заетост, намаляване на безработицата, запазване и съхраняване на населението, в т.ч. на трудовите ресурси.

Прогнозиране на заетостта

При разработването на прогнозите за икономическото развитие на община Борован се стъпва на прогнозите за броя на населението, и по-специално на прогнозата за броя на икономически активното население на база естествен прираст.

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

За целите на Общия устройствен план на община Борован са направени два варианта на прогнозна структура на заетостта с хоризонт 2035 год. Прогнозата за броя на работната сила се базира на категорията икономически активно население от 16-65 г., която отчита тенденциите в пенсионната възраст.

Като реалистичен (при наличие на съответни благоприятни предпоставки на инвестиции и растеж) се очертава първият вариант. Прави впечатление, че между двата варианта няма съществени различия и това се определя от самите тенденции на развитието на една съвременна общинска икономика.

При очертаване на структурата на заетостта на населението по предлаганите сценарии за развитие на икономиката на община Борован са направени следните допускания:

- Сивата икономика излиза на "светло" – отчитат се реално заетите;
- Предвидени са промени в структурата на заетостта;
- Вторичният сектор остава като перспективен за развитието на икономиката на общината, но ще се развива и третичният сектор в отраслите – "Търговия и обслужване", "Хотели и ресторанти".

В таблицата по-долу е дадена прогноза за структурата и броят на заетите по отрасли в община Борован. Двата варианта нямат съществени разлика.

Табл.1: Прогноза за структурата на заетите лица по сектори

Сектори	Първи вариант			Втори вариант	
	2016	2030	2035	2030	2035
Общо	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Първичен	2,9	3,1	3,2	3,2	3,3
Вторичен	50,1	48,5	48,2	48,8	48,5
Третичен	47,0	48,4	48,6	48,0	48,2

5.3. Прогноза за демографското развитие на община Борован

Демографските прогнози представляват възпроизводството на дадено население в перспектива през определен период. Информационното им съдържание се състои от данни за очакваната обща численост на населението по пол и възраст в края на всяка от годините на прогнозния период. По своята същност те представляват едно предполагаемо развитие на населението, което почива на определени хипотези за очаквана фертилност, смъртност и миграционни движения през определения период.

Глобалните процеси също влияят за съществените изменения в демографското, брачното и фертилното поведение на населението. Към тези промени следва да прибавим интензивната икономическа емиграция.

Националният статистически институт (НСИ) е разработил три сценария (хипотези) на дългосрочна прогноза за демографското развитие на страната в перспектива до 2060 година. Вариантите на демографската прогноза са съобразени с методологията и

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

количествените хипотези за възпроизводствените процеси на населението, разработени от Евростат. И в трите варианта се запазват тенденциите към намаляване и застаряване на населението в страната и в частност и в област Враца, в състава на която е община Борован. Тази прогноза може да послужи частично при разработване на Общия устройствен план, тъй като постановките ѝ не могат да се приложат еднозначно, особено за по-малките общини. Затова авторският колектив е изготвил адаптирана прогноза, в която прогнозното население на ниво община е изчислено във варианта - реалистичен.

Основната категория на населението, използвана при разработките на прогнозните варианти са данните за категорията *«обичайно живеещо налично население»* в община Борован (база 2017 г.). То се състои от три основни подкатегории население: обичайно живеещо налично население; временно отсъстващи в друго населено място в страната; временно отсъстващи от страната.

Обхват на прогнозата:

- Териториален обхват – община Борован;
- Прогнозен период – 2014-2035 г.

Модели за демографско развитие

Базови модели:

- *Песимистичен – (нисък).* При този вариант развитието на населението е прогнозирано при хипотези за неблагоприятни социално-икономически процеси в селищата от общината;
- *Реалистичен – (среден, тенденциален).* Този вариант се съобразен със сегашното социално-икономическо развитие на общината;
- *Оптимистичен – (висок).* При този вариант се предполага, че демографското развитие ще протича при благоприятни социално-икономически промени в селищата на общината.

Възпроизводството на населението е процес, който по своята същност е икономически и социално обусловен, но в основата му са преди всичко демографските фактори – *раждаемост, смъртност, естествен и механичен прираст.*

Макроикономическата среда, състоянието на пазара на труда и жизненият стандарт играят важна роля за демографското развитие. Демографските проблеми на община Борован са свързани с цялостното ѝ социално-икономическо развитие. Те се отнасят до протичащите процеси и формираните структури на населението - отрицателно естествено и механично възпроизводство, влошена полово-възрастова структура на населението, като особено сериозна е диспропорцията сред населението в селата.

Прогнозни разчети

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

Разработената прогноза (хипотеза) има конвергентен характер и отразяват общите тенденции в демографското развитие на страната и в частност на община Борован. Нейната реализация (ускорение или забавяне) в голяма степен зависи от формите за регулиране, чрез осъществяваната демографска и социално-икономическа политика в страната, а също и от международните икономически условия. Прогнозата е разработена на базата на раждаемостта (фертилното поведение на жените), смъртността, естественият и механичният прираст. В разглежданият реалистичен вариант естественият прираст е отрицателен, но в края на прогнозният период постепенно забавя негативния си ефект. Потвърждава се тенденцията към намаляване и застаряване на населението.

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

Табл. 1. Прогнозен брой на населението в община Борован 2020 – 2080г.

I вариант (при хипотеза за конвергентност) ¹														
	2020 г.	2025 г.	2030 г.	2035 г.	2040 г.	2045 г.	2050 г.	2055 г.	2060 г.	2065 г.	2070 г.	2075 г.	2080 г.	
Враца	160089	149886	140126	130817	121995	113938	106546	99634	93136	87161	81858	77259	73240	
Община Борован		-3.4%	-3.2%	-3.0%	-2.8%	-2.6%	-2.4%	-2.2%	-1.9%	-1.8%	-1.6%	-1.5%	-1.3%	
с.Борован		0.4%	0.3%	0.2%	0.1%	0.0%	-0.1%	-0.1%	-0.1%	-0.2%	-0.2%	-0.2%	-0.3%	
с.Добролево		2.6%	2.4%	2.2%	2.0%	2.0%	2.0%	1.8%	1.8%	1.8%	1.5%	1.3%	1.2%	
с.Малорад		-8.9%	-9.0%	-9.1%	-9.3%	-9.4%	-9.5%	-9.5%	-9.5%	-9.5%	-9.5%	-9.1%	-8.9%	
с.Нивянин		-17.1%	-17.3%	-17.5%	-17.5%	-17.6%	-17.7%	-17.8%	-17.8%	-17.8%	-17.7%	-17.6%	-17.5%	
с.Сираково		-4.2%	-4.3%	-4.4%	-4.6%	-4.6%	-4.6%	-4.6%	-4.8%	-4.7%	-4.6%	-4.5%	-4.3%	
Реалистичен	2017 г.	2020 г.	2025 г.	2030 г.	2035 г.	2040 г.	2045 г.	2050 г.	2055 г.	2060 г.	2065 г.	2070 г.	2075 г.	2080 г.
Община Борован	5,333	5217	5040	4881	4737	4605	4486	4380	4285	4202	4127	4060	4000	3946
с.Борован	2,205	2209	2217	2224	2228	2231	2231	2228	2226	2224	2219	2215	2211	2204
с.Добролево	866	879	902	923	944	962	982	1001	1019	1038	1056	1072	1086	1099
с.Малорад	1,669	1581	1440	1311	1191	1081	979	886	802	726	657	594	540	492
с.Нивянин	383	344	285	236	194	160	132	109	89	74	60	50	41	34
с.Сираково	210	204	196	187	179	171	163	155	148	141	135	128	123	117
		5217	5040	4881	4737	4605	4486	4380	4285	4202	4127	4060	4000	3946

(Брой)

I вариант (при хипотеза за конвергентност) ¹													
	2020 г.	2025 г.	2030 г.	2035 г.	2040 г.	2045 г.	2050 г.	2055 г.	2060 г.	2065 г.	2070 г.	2075 г.	2080 г.
Област Враца	160247	150460	141302	132622	124411	116927	110086	103660	97571	91861	86770	82360	78535
		-6.1%	-6.1%	-6.1%	-6.2%	-6.0%	-5.9%	-5.8%	-5.9%	-5.9%	-5.5%	-5.1%	-4.6%
Община Борован		-3.8%	-3.6%	-3.4%	-3.2%	-3.0%	-2.8%	-2.6%	-2.3%	-2.2%	-2.0%	-1.9%	-1.7%
с.Борован		0.0%	-0.1%	-0.2%	-0.3%	-0.4%	-0.5%	-0.5%	-0.5%	-0.6%	-0.6%	-0.6%	-0.7%
с.Добролево		2.2%	2.0%	1.8%	1.6%	1.6%	1.6%	1.4%	1.4%	1.4%	1.1%	0.9%	0.8%
с.Малорад		-9.3%	-9.4%	-9.5%	-9.7%	-9.8%	-9.9%	-9.9%	-9.9%	-9.9%	-9.9%	-9.5%	-9.3%
с.Нивянин		-17.5%	-17.7%	-17.9%	-17.9%	-18.0%	-18.1%	-18.2%	-18.2%	-18.2%	-18.1%	-18.0%	-17.9%
с.Сираково		-4.6%	-4.7%	-4.8%	-5.0%	-5.0%	-5.0%	-5.0%	-5.2%	-5.1%	-5.0%	-4.9%	-4.7%

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

Песимистичен	2017 г.	2020 г.	2025 г.	2030 г.	2035 г.	2040 г.	2045 г.	2050 г.	2055 г.	2060 г.	2065 г.	2070 г.	2075 г.	2080 г.
Община Борован	5,333	5217	5019	4841	4678	4529	4395	4273	4163	4066	3977	3896	3824	3757
с.Борован	2,205	2209	2208	2206	2202	2195	2186	2175	2165	2154	2141	2128	2115	2100
с.Добролево	866	879	898	916	933	947	963	978	992	1006	1020	1031	1040	1048
с.Малорад	1,669	1581	1434	1299	1176	1062	958	863	777	700	631	569	515	467
с.Нивянин	383	344	284	233	192	157	129	106	86	71	58	47	39	32
с.Сираково	210	204	195	186	177	168	160	152	144	137	130	123	117	112

II вариант (относително ускоряване) ²														
	2020 г.	2025 г.	2030 г.	2035 г.	2040 г.	2045 г.	2050 г.	2055 г.	2060 г.	2065 г.	2070 г.	2075 г.	2080 г.	
Област Враца	160571	151704	143739	136389	129438	123081	117309	111843	106545	101340	96588	92529	89077	
		-5.5%	-5.3%	-5.1%	-5.1%	-4.9%	-4.7%	-4.7%	-4.7%	-4.9%	-4.7%	-4.2%	-3.7%	
Община Борован		-3.2%	-3.0%	-2.8%	-2.6%	-2.4%	-2.2%	-2.0%	-1.7%	-1.6%	-1.4%	-1.3%	-1.1%	
с.Борован		0.6%	0.5%	0.4%	0.3%	0.2%	0.1%	0.1%	0.1%	0.0%	0.0%	0.0%	-0.1%	
с.Добролево		2.8%	2.6%	2.4%	2.2%	2.2%	2.2%	2.0%	2.0%	2.0%	1.7%	1.5%	1.4%	
с.Малорад		-8.7%	-8.8%	-8.9%	-9.1%	-9.2%	-9.3%	-9.3%	-9.3%	-9.3%	-9.3%	-8.9%	-8.7%	
с.Нивянин		-16.9%	-17.1%	-17.3%	-17.3%	-17.4%	-17.5%	-17.6%	-17.6%	-17.6%	-17.5%	-17.4%	-17.3%	
с.Сираково		-4.0%	-4.1%	-4.2%	-4.4%	-4.4%	-4.4%	-4.4%	-4.6%	-4.5%	-4.4%	-4.3%	-4.1%	
Оптимистичен	2017 г.	2020 г.	2025 г.	2030 г.	2035 г.	2040 г.	2045 г.	2050 г.	2055 г.	2060 г.	2065 г.	2070 г.	2075 г.	2080 г.
Община Борован	5,333	5217	5050	4901	4766	4643	4533	4434	4347	4271	4204	4144	4092	4045
с.Борован	2,205	2209	2222	2233	2242	2248	2253	2255	2257	2260	2260	2260	2260	2257
с.Добролево	866	879	903	927	949	970	991	1013	1033	1054	1075	1093	1110	1125
с.Малорад	1,669	1581	1444	1316	1199	1090	990	898	814	739	670	608	554	506
с.Нивянин	383	344	286	237	196	162	134	110	91	75	62	51	42	35
с.Сираково	210	204	196	188	180	172	165	157	150	144	137	131	125	120

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

По варианти състоянието към 2035 г. е следното:

- *Песимистичен вариант* – 4678 д. Намаление за прогнозния период с 655 д. или с 14.00%;
- *Реалистичен* (Тенденциален - среден) – 4737 д. Намаление за прогнозния период с 596 д. или с 12.58%;
- *Оптимистичен* – 4766 д. Намаление за прогнозния период с 567д. или с 11,90%.

За съответните нужди на ОУП на община Борован, предлагаме да се работи с реалистичния вариант.

ГЛАВА 6: ОБИТАВАНЕ

6.1. Анализ и диагноза на жилищната система

Общи параметри на жилищния фонд

Предвид важни характеристики на жилищния фонд, които не се наблюдават от текущата статистика, анализът се базира и на данните от последното преброяване. Връщайки се по тази причина към 2011 г., населението на община Борован (5554 човека) е разполагало с 3590 жилища с 244 хил.м2 полезна и 189 хил.м2 жилищна площ. На база всички жилища, потреблението е значително над средните европейски стандарти¹ – 646 жилища на 1000 обитатели, около 34 м2 жилищна площ на човек и 1,5 обитатели на жилище.

Всички жилища	
Жилища - брой - 2011 г.	3590
Полезна площ - хил. м 2	244
В т. ч. жилищна	189
Жилищна площ на човек – м2	34,1
Жилища на 1000 души	646
Среден брой лица на едно жилище	1,5
Необитавани жилища	1403
Дял необитавани жилища	39,1%

Източник:НСИ

Междувременно, до края на 2017 г., жилищният фонд не нараства, а остава същия. Това означава, че след 2010 г., в общината не е построено нито едно жилище. На този фон, населението намалява, но с умерени темпове (-0,8% годишно) до 5333 човека (средно с по 37 човека на година). За сравнение, населението на област Враца намалява с -1,2% годишно.

Отчитайки големия дял необитавани жилища към 2011 г. (1403 бр. – над 39%), *реалното потребление* е значително под приетия стандарт. Пресмятайки този показател само на база обитавани жилища, стойността пада от 646 на само 397 жилища на 1000 обитатели. Значително се редуцират и другите параметри на жилищния стандарт:

Само обитавани жилища	
Жилища - брой - 2011 г.	2205

¹ 420 обитавани жилища на 1000 човека

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

Полезна площ - хил. м ²	153
В т. ч. жилищна	115
Жилищна площ на човек – м ²	20,8
Жилища на 1000 души	397
Среден брой лица на едно жилище	2,5
Необитавани жилища	1403
<u>Дял необитавани жилища</u>	<u>39,1%</u>

Източник:НСИ

Трайните, но слабо негативни тенденции в демографското развитие на общината, формират и тенденция към плавно увеличаване на дела на необитаваните жилища. Подобна теза се гради само върху логика, но не и върху обективни статистически данни. При предстоящото преброяване през 2021 г. тя ще бъде потвърдена или опровергана. Важното е, че на фона на развитите пазарни икономики, където делът на необитаваните жилища варира между 4% и 7%, в община Борован този дял е над 5 пъти по-висок – близо 40%. В селата той варира от около 33% (за с. Сираково) до смущаващите 58% (за с. Нивянин). Проявяват се изразителни признаци на обезлюдяване в селата, особено в тези с относително нисък дял на ромския етнос. Дори и в общинския център с.Борован, всяко трето жилище е без постоянни обитатели (къща за почивка) или дори без никаква функция.

Жилища 2011 г.	Общо	Обитавани	Необитавани	Дял необитавани
Община Борован	3590	2187	1403	39,1%
с. Борован	1292	834	458	35,4%
с. Добролево	531	325	206	38,8%
с. Малорад	1082	700	382	35,3%
с. Нивянин	525	221	304	57,9%
с. Сираково	160	107	53	33,1%

Източник:НСИ

Горната картина поражда въпроси поне в две посоки:

- Дали поне част от необитаваните жилища² (без никакви функции) могат да се върнат към обитаване чрез стимулирани пазарни трансакции;
- Дали общината не би могла да играе роля на предприемач в обществена полза, изкупувайки необитавани жилища/имоти и реализирайки по-ефективно проекти и програми за социални жилища.

Възраст на фонда

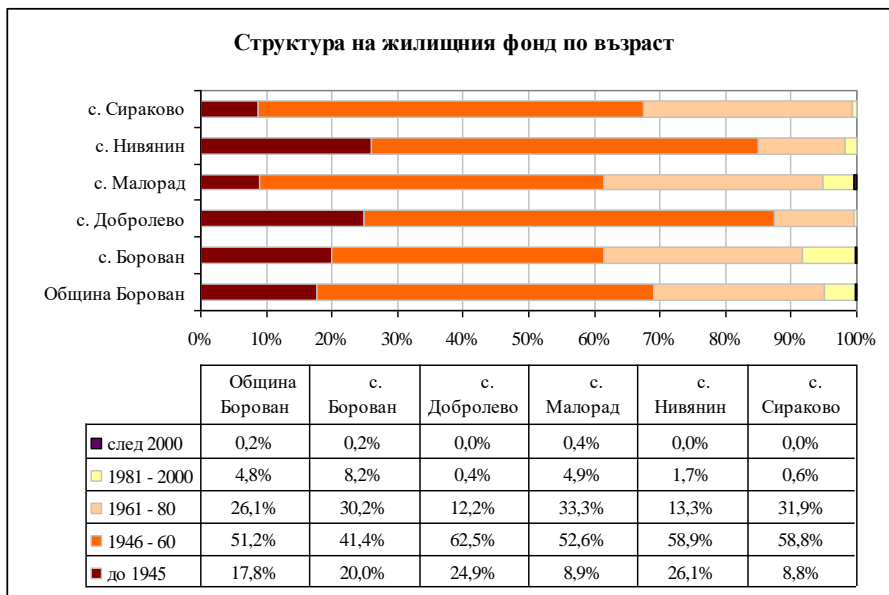
Най-големият дял на наследения жилищен фонд е създаден в периода 1946 – 1960 г. (51,2%). Най-активно строителство през този период е имало в с. Добролево – от тогава са над 62% от сегашните жилища. Следват селата Нивянин (58,9%) и Сираково (58,8%).

² По дефиниция на НСИ: *Необитавано жилище* е това, в което към момента на преброяването не живее никой или в което са преброени само временно присъстващи лица. Необитавани са и жилищата, които се намират в жилищни сгради за временно обитаване (вили, къщи за почивка). Временно присъстващи са лицата, които живеят постоянно в друго населено място, но са дошли временно в командировка, в отпуск, на гости, на почивка и др.

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

Следващите 2 десетилетия (1961-1980) са добавили втория по големина дял – 26,1%. Най-малки от този период са дяловете на с. Добролево (12,2%) и с. Сираково (13,3%). За останалите села, съответните дялове варират в диапазона от 30% (с. Борован), до 33% - с. Нивянин. През последните 2 десетилетия на миналия век, към фонда са добавени скромните 4,8%. Лидер в този период е общинският център – 8,2%. Строителството в с. Дбралево (2 жилища) и с. Сираково (само 1 жилище) вече е почти замряло. Фондът отпреди 1945 г. (с възраст над 73 години), има дял от 17,8% (при 10,3% за страната). Възпроизводството на жилищата от началото на настоящия век почти спира. През последните 17 години са построени само 6 жилища – 2 в общинския център и 7 в с. Малорад. За отбелязване е фактът, че от 2011 г. насам, в общината не е построено нито едно жилище!

Проследена по селища, възрастовата структура на фонда разкрива факта, че селищата в община Борован са се развивали почти синхронно. Между 1946 и 1980 г. в тях са били изградени между 72% и 91% от сегашния жилищен фонд. Това означава средна възраст на фонда над 50 години.

Източник: НСИ, обработка на консултанта

Обобщената оценка за възрастта на жилищния фонд е, че селищата в община Борован имат относително стар, респективно, амортизиран жилищен фонд.

Структура на жилищния фонд по конструкция и етажност

Традиционно, по вида на *конструкцията*, жилищният фонд се представя в четири обобщени категории: панели, стоманобетон, масивни (носещи тухлени стени и стоманобетонни плочи или гредоред) и паянтови.

Към края на 2017 г., панелните жилища са само 3 бр. – 2 бр. в общинския център и 1 бр. в с. Малорад. Макар, че панелни еднофамилни жилищни сгради съществуват, в случая може да се предположи, че тази категория в община Борован е по-скоро статистическа

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

грешка. Стоманобетонните също са със символичен дял – 0,1% (4 бр.) и са регистрирани в същите селища – с. Борован и с. Малорад. Категорията «масивни» доминира категорично с дял от 96,7% (3472 бр.). Паянтовите жилища са 3,1%, разположени неравномерно в селищата на общината. Най-големи дялове има в с. Борован (5,5% - 71 бр.) и с. Нивянин (3,6% - 19 бр.). В с. Сираково няма нито едно паянтово жилище. За сравнение, националната величина по този показател е 8,7%, но изключвайки градовете, този дял е 21,5%. Независимо от този благоприятен за община Борован факт, отчитайки и възрастта на фонда, може да се направи обобщена оценка, че жилищният фонд е силно амортизиран. Над 15% е за снос, а други 80% са за обновяване (включително енергийно саниране).

	ПАНЕЛ	СТЪ	МАСИВНИ	ПАЯНТА
Община Борован	0,1%	0,1%	96,7%	3,1%
с.Борован	0,2%	0,2%	94,2%	5,5%
с.Добролево	0,0%	0,0%	97,9%	2,1%
с.Малорад	0,1%	0,2%	98,8%	0,9%
с.Нивянин	0,0%	0,0%	96,4%	3,6%
с.Сираково	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%

Източник:НСИ – текуща статистика за 2017 г., обработка на консултанта

Визуализацията на структурата на фонда по конструкция е представена на долната графика:

Източник:НСИ – текуща статистика за 2017 г., обработка на консултанта

По отношение на *етажността*, община Борован може да бъде наречена «едноетажна». В такива сгради са 80,4% от жилищата. В с. Сираково 95% от къщите са едноетажни, а в с. Добролево – 97,2%.

	1 ет.	2 ет.
Община Борован	80,4%	19,6%
с.Борован	79,3%	20,7%
с.Добролево	97,2%	2,8%

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

с. Малорад	72,9%	27,1%
с. Нивянин	76,8%	23,2%
с. Сираково	95,0%	5,0%

Източник: НСИ – текуща статистика за 2017 г.

Визуализирана, структурата на фонда по етажност, изглежда така:

Горната картина е благоприятна от гледна точка на уют в обитаването (близо до терена), но не е благоприятна от позиция на енергийна ефективност и поддържане.

Благоустроеност на жилищата

Според текущата статистика, всички жилища, с изключение само на 29 бр., са снабдени с електричество. По отношение на канализация, близо 3000 (83,2%) се водят, че имат такава. Водоснабдени са 91,7% - 3283 жилища. Без вода и канал са 7,5% и други 0,8% са без всякакво благоустрояване.

Тази статистическа картина е твърде оптимистична и подвеждаща, защото в нея понятието «канал» не означава обществена канализационна система, заустена в пречиствателно съоръжение. Всеизвестен е фактът, че селата нямат такива системи. Осигуреният достъп до вода (независимо дали чрез водопровод вътре или извън жилището) също се третира като съвременна благоустройствена придобивка.

Благоустрояване 2017 г.	ЕВКОО	ЕВК	ЕВ	Е	БЕЗ
Община Борован	375	2615	303	268	29
с. Борован	272	762	133	106	19
с. Добролево	29	497	3	1	1
с. Малорад	45	911	18	103	5
с. Нивянин	20	300	143	58	4
с. Сираково	9	145	6	0	0

Благоустрояване 2017 г.	ЕВКОО	ЕВК	ЕВ	Е	БЕЗ
Община Борован	10,4%	72,8%	8,4%	7,5%	0,8%
с. Борован	21,1%	59,0%	10,3%	8,2%	1,5%
с. Добролево	5,5%	93,6%	0,6%	0,2%	0,2%
с. Малорад	4,2%	84,2%	1,7%	9,5%	0,5%
с. Нивянин	3,8%	57,1%	27,2%	11,0%	0,8%

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

с. Сираково	5,6%	90,6%	3,8%	0,0%	0,0%
-------------	------	-------	------	------	------

ЕВКО - електричество, вода, канал, централно отопление

ЕВК - електричество, вода, канал

ЕВ - електричество и вода

Е - само електричество

БЕЗ - без благоустрояване

Източник: НСИ, текуща статистика за 2017 г.

Много по-реална е статистическата картина от последното преброяване (2011 г.), в която показателите са с по-прецизно значение. Съществена методическа разлика е и фактът, че преброяването на населението и жилищния фонд визира само обитаваните жилища по отношение на благоустрояването. Резултатът е много по-различен от горния:

- Свързани към обществена канализация са 197 от общо 2187 обитавани жилища – 9% (при над 83% «с канализация» в текущата статистика). Но и тези данни са под въпрос, защото към 2019 г., община Борован все още няма развита инфраструктура за събиране, пречистване и отвеждане на отпадъчните води³;
- Над 84% (1848) от обитаваните жилища в общината са заустени в ями а други 6,5% (142) нямат никаква инсталация за отвеждане на отпадни води.

	КАНАЛ	ЯМА	БЕЗ
Община Борован	197	1848	142
с. Борован	144	619	71
с. Добролево	11	310	4
с. Малорад	11	677	12
с. Нивянин	27	145	49
с. Сираково	4	97	6

	КАНАЛ	ЯМА	БЕЗ
Община Борован	9,0%	84,5%	6,5%
с. Борован	17,3%	74,2%	8,5%
с. Добролево	3,4%	95,4%	1,2%
с. Малорад	1,6%	96,7%	1,7%
с. Нивянин	12,2%	65,6%	22,2%
с. Сираково	3,7%	90,7%	5,6%

Източник:НСИ - преброяване 2011 г

Все още висока степен на недоизграденост има и във водоснабдителните системи. Към м. февруари, 2011 г., 92,1% от жилищата имат достъп до течаща питейна вода, но само 49,3 % са с вътрешен водопровод. Останалите 42,8% от имащи достъп до питейна вода са само с външен водопровод, а други 7,9% са без водоснабдяване. В допълнение, над 40% са загубите при пренос на водата поради силно амортизирани мрежи и чести аварии.

Водопровод, 2011 г.	Вътре	Вън	Без
---------------------	-------	-----	-----

³ Програма за управление на отпадъците на Община Борован за 2017-2020 г.

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

Община Борован	1770	1538	282
с. Борован	772	403	117
с. Добролево	152	378	1
с. Малорад	547	431	104
с. Нивянин	208	257	60
с. Сираково	91	69	0

Водопровод, 2011 г.	Вътре	Вън	Без
Община Борован	49,3%	42,8%	7,9%
с. Борован	59,8%	31,2%	9,1%
с. Добролево	28,6%	71,2%	0,2%
с. Малорад	50,6%	39,8%	9,6%
с. Нивянин	39,6%	49,0%	11,4%
с. Сираково	56,9%	43,1%	0,0%

Източник:НСИ – преброяване 2011 г

Обобщената оценка на ВиК сектора е, че той е със сериозни дефицити както във физическата си изграденост, така и в качеството на услугите. Този факт има негативни последици в най-малко две посоки – жизнен стандарт и екология.

Важен елемент на благоустрояването е и *отоплението*. Почти всички жилища (97,5%) от жилищата се отопляват с твърди горива (дърва и въглища). Други 2,1% са на електричество. Останалите 0,4% са на газ, нафта, пелетни котли и др. Прекомерното използване на твърди горива за отопление на жилищата е един от основните източници на замърсяване на въздуха, особено при неблагоприятни климатични условия.

ОТОПЛЕНИЕ 2011 г.	Дърва и въглища	Електричество	Други
Община Борован	2133	45	9
с. Борован	803	23	8
с. Добролево	319	5	1
с. Малорад	691	9	0
с. Нивянин	218	3	0
с. Сираково	102	5	0

ОТОПЛЕНИЕ 2011 г.	Дърва и въглища	Електричество	Други
Община Борован	97,5%	2,1%	0,4%
с. Борован	96,3%	2,8%	1,0%
с. Добролево	98,2%	1,5%	0,3%
с. Малорад	98,7%	1,3%	0,0%
с. Нивянин	98,6%	1,4%	0,0%
с. Сираково	95,3%	4,7%	0,0%

Източник:НСИ, обработка на КОНСУЛТАНТА

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

Друг важен фактор на жилищния стандарт е *енергийната ефективност на жилищата*. Към 2011 г.⁴, само 39 жилища (1,1%) са с топлоизолация, осигуряваща нормативната топлопроводимост, респективно, енергийна ефективност. За сравнение, делът на такива жилища в страната е 15,5%, а в област Враца – 9,4%.

Значително повече са жилищата с енергоспестяваща дограма – 133 (около 4%), но и по този показател общината отстъпва сериозно от националното (29%) и областното ниво – 18%. Основен принос за тази картина има общинския център с. Борован. Мерките за енергийна ефективност в останалите села обхващат символичен дял от жилищата.

ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ 2011 г.	Изолация	РВС прозорци
Община Борован	39	133
с. Борован	25	75
с. Добролево	4	10
с. Малорад	7	25
с. Нивянин	1	7
с. Сираково	2	16

ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ 2011 г.	Изолация	РВС прозорци
Община Борован	1,1%	3,7%
с. Борован	1,9%	5,8%
с. Добролево	0,8%	1,9%
с. Малорад	0,6%	2,3%
с. Нивянин	0,2%	1,3%
с. Сираково	1,3%	10,0%

Източник:НСИ, обработка на КОНСУЛТАНТА

Собственост

Традиционната за България силно преобладаваща частна собственост на жилищата е присъща и на Борован и то в още по-изявен вид. В края на 2017 г., 99,7% са частните жилища, при само 0,3% обществени (на общината и на държавата). Това са само 10 жилища, от които 5 са в общинския център, а останалите в селата Малорад (2 бр.), Нивянин (2 бр.) и Сираково – 1 бр. На фона на растяща бедност, стресираща безработица⁵ и несигурна заетост, символичният обем на социални жилища е в противоречие с потребностите от обществено подпомогнат подслон. Независимо от огромния брой необитавани жилища (на които не може да се разчита за социални нужди), общината следва да планира изграждането на нови социални жилища за маргиналните си групи.

Долната таблица показва разпределението на жилищата по форма на собственост:

⁴ Тази информация се събира само при преброяванията

⁵ Най-висок ръст на безработицата през февруари във Врачанско е регистриран в община Борован. Там без работата е почти половината от населението в трудоспособна възраст (2018 г.). Ръстът на безработицата в общината е 44.84 %. <https://dariknews.bg/regioni/vraca/v-borovan-bezraboticata-e-blizo-45--2087525>

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

Жилища	публични	частни
Община Борован	10	3580
с. Борован	5	1287
с. Добролево	0	531
с. Малорад	2	1080
с. Нивянин	2	523
с. Сираково	1	159

Източник:НСИ, обработка на КОНСУЛТАНТА

Площни характеристики и жилищна осигуреност

Жилищният фонд към 2017 г. от общо 3590 жилища има 244,1 хил.м2 полезна и 189,5 хил. м2 жилищна площ. Това осигурява един много добър статистически стандарт на жилищно потребление – средно по 673 жилища на 1000 човека и 35,5 м2 на човек жилищна площ. В някои от селата тези стойности са много по-високи, но това не е благодарение на реален висок жизнен стандарт, а поради обезлюдяване и много необитавани жилища. Реалното жилищно потребление, изчислено само на база «обитавани жилища», е много по-ниско (но то е възможно да се изчисли само по данни от последното преброяване – 2011 г.)

Долната таблица представя жилищното потребление, базирано на всички жилища към края на 2017 г.:

Жилищно потребление 2017 г.	жил./1000 ч.	жил. пл./ч.	обит./жил.
Община Борован	673	35,5	1,5
с. Борован	586	31,4	1,7
с. Добролево	613	31,6	1,6
с. Малорад	648	33,9	1,5
с. Нивянин	1371	71,8	0,7
с. Сираково	763	42,0	1,3

Източник:НСИ, обработка на Консултанта

Основният извод от площните характеристики и статистическото потребление на жилища е благоприятен – Борован има достатъчно жилищен фонд и площи, които могат да осигурят добри количествени характеристики на жилищен стандарт. Но вглеждането в реалното потребление разкрива голяма неравномерност и наличие на значителен брой пренаселени жилища. Обитателите на близо 170 жилища със 700 обитатели живеят по двама и повече от двама в стая, което означава, че ползват поне два пъти по-малко жилищна площ от средно-статистическото потребление. Над 50 от тези жилища се обитават от по трима и повече човека на стая. Тези обитатели (над 180) формират групата на крайно-нуждаещи се от социални жилища или помощ за подобряване на жилищните си условия. Маркираното поле в долната таблица посочва пренаселените жилища:

Обитавани жилища 2011 г.	Общо	1 стая	2 стаи	3 стаи	4 стаи	5 стаи	6 +
ОБЩИНА БОРОВАН	2187	33	483	891	507	160	113
Собственици	2046	26	448	849	476	147	100
Едно лице	680	13	157	276	161	38	35

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

Две лица	639	4	136	264	153	49	33
Три лица	270	2	49	121	65	22	11
Четири лица	214	3	48	86	50	18	9
Пет лица	123	1	28	54	26	8	6
Шест лица	66	3	15	24	13	7	4
Седем лица	31	-	11	12	4	3	1
Осем лица	8	-	1	4	1	1	1
Девет лица	9	-	3	5	1	-	-
Десет и повече лица	6	-	-	3	2	1	-

Източник: НСИ, преброяване 2011 г., обработка на Консултанта

Община Борован разпознава проблема, но не разполага с цялостна информация за хората с остър жилищен проблем. Идентифицирана е и нуждата от нови социални жилища, но в момента няма работещ механизъм за създаването им. За съжаление, в оперативна програма «Развитие на селските райони» също няма финансируема мярка за тази цел. Пространствената възможност за изграждане на социални жилища следва да се търси в подходящо устройствено решение в ОУПО Борован.

Жилища и жилищна политика

Подобно на повечето български общини, жилищната система на Борован се развива в стагниращ демографски, икономически и финансов контекст. Темповете на ново строителство са силно редуцирани (дори нулеви през последните 7 години) и не успяват да осигурят нормално възпроизводство на жилищния фонд. Заедно с намаляващата платежоспособност, несигурната заетост и растяща безработица, жилищният фонд се амортизира ускорено. Пряката причина за това е неадекватно поддържане. Така *обновяването на фонда* е основната необходима мярка в този сектор на ОУПО Борован. Финансовата недостъпност на пазарния жилищен продукт формира потребност от *социални жилища*. Това е втората по мащаб необходима мярка, нуждаеща се от конкретни устройствени отреждания. Обедняването е само единият полюс на икономическата сегрегация. Другият, забогатяващ полюс, формира потребност и натиск за пространствена сегрегация. Така възниква третият пакет от устройствени мерки – *нови терени за еднофамилно обитаване* в среда с добра достъпност и обслуженост.

Провеждането/материализирането на повечето устройствени мерки би било невъзможно без целенасочена общинска жилищна политика и адекватна законова рамка. Дори да се проведат, устройствените мерки са недостатъчни да решат “жилищния проблем”, да постигнат основната цел в развитието на жилищните територии: “Изграждане на устойчива жилищна система на община Борован”.

Разбирането за “жилищен проблем” не трябва да се отъждествява само с жилищната нужда, т.е. с потребността от определено количество нови жилища и обновяването на стари, изчислена на базата на приети стандарти. Понятието “жилищен проблем” включва всички дефицити и дефекти на жилищната система. Липсата на институция, на политика, на правен регламент, на стандарт или норма, на кредити, на субсидии, на материали и т.н., е също част от жилищния проблем.

Принципи на общинската жилищна политика

За да е ефективна и устойчива, общинската жилищна политика следва да се гради и провежда върху доказани принципи:

- Равнопоставено разнообразие на форми на собственост и владение - сигурност, наличие и достъпност;
- Мобилизиране както на обществени, така и на частни ресурси, комбинирайки ги със субсидии (каквито все още не са осигурени от държавата);
- Жилищният пазар е единство от пазарите на земя, кредити и жилища. Общината трябва да се грижи той да бъде привлекателен за инвеститори;
- Жилищното строителство се координира с изграждането на инфраструктура - предпоставка за нормално развитие на пазара и принос към икономиката на общината;
- Жилището е обществено богатство, което трябва да се съхрани и за следващите поколения. Затова изискването за устойчивост е неизменна част на общинската жилищна политика;
- Присъщи на правната и институционалната рамка на жилищния сектор са стабилност, бавна трансформация и относителна независимост от политическата конюнктура;
- Възможност за общината да реагира адекватно - децентрализация на жилищната политика, без държавата да абдикира от отговорностите си към социалното жилище и обновяването на съществуващия фонд;
- Общината би трябвало да се занимава и с проблемите на сегрегацията, десоциализацията и създаването на приемлива жилищна среда (устройствената ѝ рамка). Тези аспекти на качеството на живот са много по-важни от формата на владение (собствено или наемно жилище).
- Необходимо е ясно да се определят отговорностите. Необходим е орган, провеждащ общинската жилищна политика.

Основи на общинската жилищна политика

Общината не трябва да идентифицира жилищния проблем само с жилищната картотека. Тя трябва да изследва, регистрира и прогнозира всичките му обществено значими аспекти както в обществения, така и в частния сектор. За целта, общината изработва местна жилищна политика, визираща развитието на цялата жилищна система. Прякото ангажиране на гражданите и съгласуването с всички "играчи" в жилищния сектор е фактор за успешното ѝ провеждане.

Общината сменя позицията си от "осигуряваща жилища" в "осигуряваща възможности". Така тежестта на ангажиментите ѝ към жилището се пренася от инвестиции за социални жилища към организационни усилия за развитие на целия жилищен сектор. Общината се

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

ангажира с пряко осигуряване на жилища само за маргиналните групи, разчитайки и на държавна финансова подкрепа.

Общината се "еманципира" в пазарната среда, следва поведение на предприемач и се стреми да привлича частен капитал за обществено-частни проекти за достъпни жилища. Същевременно, тя следва да укрепва стратегическите си ресурси, инвестирайки в обновяваща се поземлена банка и фондове за инфраструктура и градоустройствено проектиране.

6.2. Прогноза за развитие на жилищната система на община Борован до 2040

- С. Борован и съставните селища на общината са с ненарушени екологични параметри;
- Инфраструктурата в с. Борован и на съставните селища на общината е напълно обновена;
- Разширеното възпроизводство на ромския етнос формира потребност от около 70 жилища. Тази потребност ще се удовлетворява в рамките на вторичния пазар и социални програми. Устройствена потребност от нови терени няма, тъй като съществуват множество незастроени имоти в регулация – те могат да бъдат изкупени и ползвани за целта;
- Община Борован не изпитва миграционен натиск, но дори в условия на намаляващо население, търсенето на по-качествени жилища и жилищна среда ще формира потенциална потребност от около 100 жилища до 2040 г., която ще се поеме от пазарното предлагане (в общината има над 1400 необитавани жилища и стотици незастроени имоти в регулация). Така прогнозата за пазарното търсене на жилища и жилищни терени също не предполага потребност от отреждане на нови терени за жилищно строителство;
- Вече се провежда активна и адекватна жилищна политика - жилищният проблем е институционализиран, въведена е система за субсидиране, появили са се нови жилищни сектори – социални жилища за маргинални групи, млади семейства и работници;
- Жилищните пазари са активни и разтворени - жилищната мобилност остава под европейските нива, платежоспособното търсене е до 40% от потенциалното.

На фона на горната прогноза, може да се твърди, че:

- Капацитетът на съществуващите жилищни територии в селищата на община Борован надвишава прогнозираните дефицити от общ брой условни жилища, базирани на стандартно жилищно потребление (около 100 бр.);
- Община Борован не се нуждае от нови жилищни територии, за да удовлетвори очаквани количествени потребности. Те може (и би трябвало) да се развият интензивно чрез уплътняване, реструктуриране и реконструкция на съществуващите урбанизирани територии;

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

- И при най-оптимистична прогноза за темповете на жилищно строителство, в близките двадесет години капацитетът на жилищните територии в община Борован няма да бъде усвоен дори до 50%;
- И при най-оптимистична прогноза за темповете на жилищно строителство, в близките двадесет години, прогнозираните статистически жилищни дефицити (при приетия за база европейски стандарт за жилищно потребление) няма да могат да бъдат неутрализирани;
- Инвестициите в инфраструктура са определящ фактор за реализиране на предвижданията на ОУПО Борован;
- Провеждането на цялостна национална и общинска жилищна политика е също необходимо условие.

Предвид описаното до тук и населеността, демографската характеристика, икономическото развитие на района и други фактори влияещи върху степента и нуждата от разширяване на жилищния фонд в общината не се предвижда ръст на жилищните зони в общината.

Развитие на Жилищни територии

Следвайки констатациите и изводите от анализа на жилищната система на общината, с ОУПО се проучват и решават следните задачи:

- Мотивирана прогноза за платежоспособното търсене на нови жилища (развитие на пазара);
- Прогнозна оценка за потребностите от социални жилища;
- Изследване на резерва за ново строителство – както чрез реконструкция на амортизиран фонд, така и чрез уплътняване и застрояване на компактни незастроени терени;
- Обосновка на нуждата от включване на нови територии в границите на населените места за нуждите на жилищно или смесено строителство;

6.3. Пространствено развитие на жилищни зони. Устройствени режими

Едно много съществено предизвикателство е повишаването на качеството на средата и подобряването на стандарта на жилищните пространства на селищата.

Проектното решение по отношение на жилищните територии, мотивирано с доказани в анализа и в прогнозата потребности, се изразява в устройствени режими на жилищните територии. *Новоотредени терени за жилищно строителство не се предлагат.*

Устройствените режими за жилищните територии в проектното решение утвърждават заварените по опорен план и залагат пределно допустимите параметри за Жм - плътност на застрояване 40%, Кинт 1,5, кота корниз 10 м и озеленяване от 40% до 60%.

ГЛАВА 7: СИСТЕМА НА ПУБЛИЧНИТЕ УСЛУГИ В ОБЩИНА Борован

7.1. Обществени центрове и социален сервиз - анализ

Системата на публичните услуги в община Борован е разгледана в два основни аспекта:

- Система на обществените центрове - пространствена локализация, функционален профил и ролята им за предоставяне на публични услуги на населението в общността;
- Развитие на функционалните подсистеми на публичните услуги.

Системата на обществените центрове, в синергия с транспортната инфраструктура, формира основния структурен „скелет“ на селищната мрежа на община Борован. Тя е основен интегриращ фактор за местната общност и за местната икономика.

Такова интегриране и разпределяне на функции в пространството не само на с. Борован, но и между населените места в общината категорично води до „размиване“ на границите между населените места до изявяване на значението на връзките между тях и следователно до нови форми на пространствено (или пространствено-времево) взаимодействие. Но докато в региони с висока степен на урбанизация това взаимодействие води до формиране и пространствено изявяване на линейни структури (скелет) с различна форма и посока на лъчите, то в по-слабо урбанизираните райони води до изявяване на центрове-ядра и вторични (стабилизиращи) центрове, които можем да определим като „възли“ работещи съвместно в пръстените на взаимодействие между селищните структури. Именно тези „възли“ трябва да се укрепват, стимулират и пространствено организират в единство с транспортната и телекомуникационната мрежи, за да интегрират жизнения цикъл на местната общност.

Проблемите по отношение на вторичните центрове са в три посоки:

- а) местоположението им в пространството на селищната мрежа с оглед влиянието им върху определени зони;
- б) взаимосвързаността между тях и центрoвете от по-високо ниво;
- в) конкретната им пространствена структура и форма.

7.2. Система на обслужващите центрове със структуриращо значение

Привидната простота на логиката "голямата точка обслужва голямата зона, малката е подчинена на по-голямата и обслужва по-малка зона", като че ли предполага схематизиране на взаимодействията на селищната общност. И щом за града отдавна е ясно, че върху неговата жизнедеятелност влияе не толкова йерархичната подреденост на неговите модули, а преди всичко единството и взаимосвързаността на неговите подсистеми, същото можем да кажем и за селищната мрежа. Така, както ефективността на този скелет в града се определя от неговия тип, компактност/протяжност и композиция в пространството/, така и в селищната мрежа е важна свързаността между опорните ѝ центрове и общата композиция на мрежата, образувана от тях.

Така че, говорейки за вторичните центрове, трябва да говорим не за типология и йерархия на села, а за типология и свързаност на пространствени структури. Пространствения израз на тези структури можем да уподобим на опорен пръстен, в

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

който да се търси съвместното им действие и взаимосвързаност. В този пръстен ще се развиват пълноценно основните за общественото възпроизводство дейности - труд, обитаване, обществено обслужване. В този пръстен ще се групират и всички по-концентрирани трудови дейности и комуникационни потоци. Така се разчита, че ще се създаде един относително по-компактен (и следователно по-ефективен) скелет, който в същото време не съсредоточава всички дейности само в ядрото, а ги разпростира и върху останалата територия на селищната мрежа по определени направления.

Регионална структура на пътната мрежа на област Враца

И при регионалната и при общинската пътна мрежи е ясно различима звездообразния, центростремителен характер на пътната мрежа, който все още не е излязъл от етапа на моноцентричното развитие, при все че вече се забелязват наченки на вътрешни пръстени и начало на полицентризм.

7.3. Пространствено развитие на функционалните подсистеми на социалния сервиз

Самото ядро, центърът на общината, село Борован също се развива във времето, функционално се обогатява и пространствено се диференцира на главен общински център. За осигуряване пространствено развитие на функционалните подсистеми на социалния сервиз е необходимо да бъде развито широко партньорство и включване на

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

всички заинтересовани страни по въпросите за развитие на социалните услуги в община Борован. В общината се наблюдават специфични характеристики на проблемите на рисковите групи – значителен брой деца, настанени в институциите и възрастни, нуждаещи се от обслужване, висок общ брой на лица в риск, които обаче са разпръснати в малки селища на територията на общината. Тези проблеми изискват решение на общинско и областно ниво. Приоритетно направление за развитие на социалните услуги и сервиз трябва да стане деинституционализацията, с развитието на максимално широк спектър от услуги за семействата в риск с цел превенция на изоставянето и за извеждане на децата от институциите. Необходимо е изграждането на механизми на междусекторно партньорство между институциите за използване на техните ресурси в подкрепа на семействата при преодоляване на бедността и социалната изолация. Необходимо е разнообразяване на социалните услуги и развиване на нови и гъвкави, алтернативни услуги, които да съответстват на спецификата на потребностите на рисковите групи в общината. Да се работи към доразвиване на утвърдените в практиката на Общината „приемна грижа“ и социалните услуги в общността „Личен асистент“, „Домашен помощник“, „Социален асистент“, Обществена трапезария.

7.4. Обществено регулиран сектор на социалния сервиз

На следващо йерархично ниво системата на социалният сервиз се разглежда като конгломерат от разнообразни обществени дейности в сферата на услугите, диференцирани на подсистеми в зависимост от характера и предмета на дейността.

В икономическата теория всички тези дейности се обозначават като *третичен сектор* на икономиката. В страните с развита икономика този сектор заема над 60-80% от стопанските дейности и тенденцията е той да нараства.

Специализирани институции на територията на Община Борован

- Дом за деца лишени от родителски грижи – закрит със Заповед на Изпълнителния директор на АСП, считано от 01.01.2015г.

Социални услуги в общността

- Център за настаняване от семеен тип 1 и 2 – център за настаняване от семеен тип е услуга от резидентен тип, която предоставя жизнена среда за пълноценно израстване и развитие на деца, лишени от родителска грижа, за които към момента на настаняване в него са изчерпани възможностите за връщане в биологичното семейство, настаняване при близки и роднини или приемно семейство. В центъра се създава среда близка до семейната, при която децата получават необходимата им индивидуализирана грижа и подкрепа за личностно съзряване и изграждане на умения за самостоятелен и независим живот. Организиранееот на живота и услугите в него са насочени към създаването на условия и нагласи на децата за равнопоставени участие в живота на местната общност. Капацитетът за настаняване от семеен тип е 15 деца или общо за двата центъра са 30 деца на възраст от 7 до 18 години.
- **Домашен социален патронаж** – общинска дейност и съществува от 1991г. Капацитетът на патронажа е 200 бр. Социалната услуга „Домашен социален патронаж“ предоставя грижи и подпомага възрастни хора и лица с увреждания,

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

насочена е към доставяне на храна; поддържане на хигиената в жилището, поддържане на лична хигиена; извършване на битови услуги – закупуване на хранителни продукти, заплащане на топлинна енергия, електроенергия, предоставяне на административни услуги; придружаване за излизане на разходки, културни мероприятия, придружаване до лечебно заведение и др. Домашен социален патронаж обслужва лица над 65 годишна възраст; възрастни хора и деца с различни по степен и вид увреждания.

- **Социална услуга „Личен асистент“ по Национална програма „Асистенти на хора с увреждания“ чрез дирекция „Социално подпомагане“** – към 2018г. в рамките на Национална програма „Асистенти на хора с увреждания“, чрез Дирекция „Социално подпомагане“ е осигурена заетост на общо 20 безработни лица, които полагат грижи за свои близки с над 90 на сто трайно намалена работоспособност с право на чужда помощ, обгрижващи деца и внуци с над 50 на сто трайно намалена възможност за социална адаптация с право на чужда помощ.
- **Социална услуга „Личен асистент“ по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“** – по проект на Агенцията за социално подпомагане чрез Дирекция „Анализ, административно и информационно обслужване“ с партньор Община Борован. Реализирането на социалната услуга е стартирала на 08.11.2010г. след сключено споразумение за партньорство на Община Борован. Услугата е била извършвана от 83 лични асистента, които са били предимно безработни. Срокът за изпълнение е бил удължен до 24.04.2015г. при същите условия на проекта. При осигуряване на финансиране, срокът на проекта се удължава.
- **Проект „Обществена трапезария“** – Социална услуга в общността за 90 бенефициента. Ползват: супа, основно ядене и хляб. Целева група: лица и семейства на месечно подпомагане по реда и условията на чл. 9 от Правилника за прилагане на Закона за социално подпомагане, лица с доказана липса на доходи, самотно живеещи лица и семейства, получаващи минимални пенсии. Доставчик на услугата е Община Борован. Проектът е бил осъществен с финансовата подкрепа на Фонд „Социална закрила“ при МТСП.
- **Клубове на пенсионера и на хората с увреждания** – На територията на Община Борован функционират 4 пенсионерски клуба в селата Борован, Малорад, Добролево и Нивянин. Възрастните жители в пенсионна възраст прекарват голяма част от свободното си време именно в тези клубове. Те са форма на социална интеграция. В тях се организират социални контакти и възможности за активен живот на пенсионерите и хората с увреждания.

Детски градини и домове

Функциониращите детски градини на територията на Община Борован са 5, а детски домове – 1 бр.

- Обединено детско заведение „Юрий Гагарин“. Намира се в с. Малорад, ул. „Петър Кънчев“ 7. Обединеното детско заведение е с общинско финансиране.

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

- Целодневна детска градина „Митко Палаузов“. Намира се в с. Нивянин. ЦДГ е с общинско финансиране.
- Общински детски комплекс „Маша Белмустакова“ – с. Борован. ОДК "Маша Белмустакова" е извънучилищно педагогическо учреждение с общинско финансиране.
- Дом за деца лишени от родителски грижи „Цветко Сълковски“ – с. Борован, ул. „Ангел Йошков“ 21А.
- Целодневна детска градина „Тотка Петрова“. Адрес: с. Борован, ул. „Цено Мишов“ 2. ЦДГ е с общинско финансиране.
- Обединено детско заведение „Иван Нивянин“ – с. Добролево. ОДЗ „Иван Нивянин“ е с общинско финансиране.

Училищно образование

Тази под-система на общественото обслужване е единствената с изцяло бюджетна издръжка (с изключение на 1 учебно заведение с държавно финансиране) и е приоритет в общинската политика. В същото време тя е изправено пред редица екстремни ситуации, като демографски срив, закриване на училища, сливане на паралелки.

Образованието в община Борован е с функционален обхват от предучилищно обучение до професионално образование. От предучилищното образование са детските градини, а от общото образование – основните и средните общообразователни училища, вкл. една професионална гимназия, която има подчертано регионално (надобщинско) значение. Съществуващите три основни училища на територията на общината са посещавани от общо 510 ученици (ОУ в с. Борован – 235; ОУ в с. Добролево – 117; ОУ в с. Малорад – 158).

В общината не са достатъчно развити формите за учене през целия живот, насочени към професионалното обучение, квалификация и преквалификация на работната сила. На лице са следните основни проблеми в образованието:

- Броят на децата, напускащи училищата без да завършат задължителното основно образование се увеличава;
- Процентът на трайно непосещаващите училище ученици е постоянен;
- Запазва се високият брой на трайно непосещаващите училище деца поради социални и семейни причини;
- Броят на децата, заминаващи за чужбина с родителите си е голям;
- Недостатъчно по брой и тематична насоченост са формите за извънурочни и извънкласни форми на работа с децата и младежите за осмисляне на свободното им време;
- Висок е броят на безработните лица без образование и квалификация и липсва мотивация у тях да се включат в курсове.

Съществуващи училища по вид собственост/финансиране

Би могло да се обобщи, че образователната структура в община Борован е оптимизирана, а материална база има значително големи нужди за модернизация.

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

Основни насоки за оптимизилане на образованието и образователната инфраструктура в общината. Необходимо е да се развиват следните направления:

- Мерки против отпадането на учениците от училище;
- Поддържане и допълване на материалната база на Средищни училища;
- Подготовка за прилагане на Дуална система за професионалните гимназии;
- Необходима е по-тясна връзка между местния бизнес и училищата, с цел изясняване на потребностите и подготовка на съответни специалисти;
- Обновяване и саниране на материалната база;
- Реконструкция и оборудване на наличие на открити спортни площадки и покрити спортен салон; наличие на кабинети по информационни технологии и езиково обечение;
- Своевременно планиране на необходимите средства за Цялостно подобряване състоянието на сградния фонд: ремонти, обновяване, енергоефективност.

Училища – материална база

На територията на общината има общо 4 функциониращи училища:

- Професионална Гимназия по Транспорт "Коста Петров", Село Борован, държавно финансиране.
- Основно Училище "Отец Паисий", с. Борован, общинско финансиране.
- Основно Училище "Св. Св Кирил и Методий", с. Добролево, общинско финансиране.
- Основно Училище "Свети Свети Кирил и Методий", с. Малорад, държавно финансиране.

Читалища

Важен фактор в обществено регулиран сектор на социалния сервиз и запазване и развитие на културните ценности и фолклор имат читалищата. На територията на община Борован функционират следните:

- Читалище "Пробуда-Добролево" – с. Добролево.
- Читалище "Цани Иванов", с. Борован. Дейности: 2 бр Художествени колективи, Мъжка певческа група и женска певческа група; библиотека - 22930 тома.
- Читалище "Просвета 1919", с. Малорад. Дейности: 2 бр.: детски духов оркестър и танцов състав; 1 бр. кръжок по шахмат; библиотека - 13 760 тома.
- Читалище "Васил Левски 1908", с. Нивянин. Дейности: 2 бр.: певческа група и танцов състав; библиотека - 8299 тома.

Предвид факта, че се увеличава делът на населението в риск, нараства необходимостта от предоставяне на по-ефективни и на по-голям брой социални услуги за населението, от квалифициран и компетентен персонал за предоставяне на подобни услуги. Под население в риск се възприемат възрастните самотни хора, малцинствени групи, хора с увреждания, продължително безработни лица и др. Социалните услуги за отглеждане и възпитание на деца от 7 до 18-годишна възраст, които се предоставят от Център за настаняване от семеен тип, като възпитаниците на центъра се обучават в ОУ „Св. Отец Паисий“ и Професионалната гимназия по транспорт „Коста Петров“ в с. Борован. Основната цел на Центъра за настаняване от семеен тип е насочена към осигуряване на

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

качество на живот, което да гарантира пълноценното физическо, емоционално и познавателно развитие и социално включване на всяко дете в живота на местната общност, в тази връзка се организират ежегодно летно морски лагери. Центровете притежават капацитет от 15 души, като във всеки един от центровете децата са смесени по пол и възраст, съгласно заповедите за настаняване. Броят на настанените деца към 10.05.2017г. са общо 25, като всички деца от центъра посещават ОУ „Отец Паисий“ и ПГ по транспорт „Коста Петров“, с. Борован.

Разпределение на децата, настанени към 10.05.2017г. по пол и по възраст в Центровете за настаняване от семеен тип

Възраст	Общ брой деца	Момчета	Момичета
8 – 11 год.	1	-	1
12 – 16 год.	16	8	8
16 – 17 год.	6	2	4
17 – 18 год.	2	1	1

Източник: Официален сайт на община Борован

Изградената материална база на Центровете за настаняване от семеен тип отговаря на целите и функциите на центъра, като е осигурена благоприятна среда за предоставяне на качествена и ефективна услуга. В центровете са обособени по пет мини спални за по три деца, като за всяко дете е налично самостоятелно легло, гардеробче и скрин за лични вещи, изградена е трапезария, баня и санитарни възли. Разработен и наличен е пакет от документи, който регламентира организацията на работа в изпълнение на законодателството и съответните разпоредби за предоставяне на качествена услуга. Персоналът притежава необходимата квалификация и е организиран по начин осигуряващ 24-часов режим и така да бъде осигурено на децата чувство за сигурност и безопасност, навременна и пълноценна грижа, време за общуване, игри и забавления. Освен центровете от семеен тип в община Борован е разположен и дома за деца, лишени от родителски грижи „Цветко Сълковски“, който притежава капацитет за 60 деца. Домашен Социален Патронаж е с капацитет над 200 места и е на общинско подчинение, като извършва комплекс от социални услуги по домовете на възрастните хора и хора с увреждания.

Основните услуги, които домашния патронаж извършва са:

- Доставка на храна по домовете;
- Помощ в общуването и поддържането на социални контакти;
- Подпомагане и разширяване на възможностите на потребителите на социални услуги да водят самостоятелен начин на живот;
- Взаимодействие със социални, здравни и други институции;
- Поддържане на личната хигиена и хигиената в жилищните помещения, обитавани от възрастните хора;
- Битови услуги – закупуване на стоки и вещи от първа необходимост, заплащане на електрическа и топлинна енергия, телефон и др. със средства на лицето.

ПОДСИСТЕМА - СПОРТ

По-голяма част от съществуващите открити спортни площадки и съоръжения имат нужда от реконструкция и дооборудване при доказана необходимост със съблекални/санитарни възли, скамейки, съоръжения към игрищата, уреди за фитнес на открито, подходящо озеленяване.

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

При изработване на цялостни ПУП на селата да се предвиждат подходящи терени общинска собственост за изграждане на открити спортни и детски площадки. Ежегодно да се планират финансови средства за доизграждане на спортната база.

Здравеопазване

Лечебни заведения за първична извънболнична медицинска помощ /лични лекари/:

Лечебно заведение	Регистрационен номер на практиката	Управител и адрес на лечебното заведение	Лекари, работещи в лечебното заведение	Специалност
ЕТ „Д-Р ДАНИЕЛ ДИЛКОВ“	0605111002	Д-Р ДАНИЕЛ ХРИСТОВ ДИЛКОВ, С. БОРОВАН, ОБЩИНСКА ПОЛИКЛИНИКА – обслужва и пациенти от с. Нивянин - 58	Д-Р ДАНИЕЛА ХРИСТОВ ДИЛКОВ	ОБЩА МЕДИЦИНА
ЕООД „АМБУЛАТОРИЯ ЗА ИНДИВИДУАЛНА ПРАКТИКА ЗА ПЪРВИЧНА МЕДИЦИНСКА ПОМОЩ Д-Р ЦЕЗАР ПЕНЧЕВ-2014“	0605111004	Д-Р ЦЕЗАР ПЕТРОВ ПЕНЧЕВ 1.С. МАЛОРАД, ОБЩ. БОРОВАН 2.ГР. ВРАЦА, Ж.К. „ДЪБНИКА“ ДО БЛ., АПТ. „ЕЛИ ФАРМА“	Д-Р ЦЕЗАР ПЕТРОВ ПЕНЧЕВ	ОБЩА МЕДИЦИНА
ЕТ „Д-Р ПЕНКА ЖЕЛЕЗАРСКА“	0605111005	Д-Р ПЕНКА ИВАНОВА ЖЕЛЕЗАРСКА – С. БОРОВАН, ПОЛИКЛИНИКАТА – обслужва и пациенти от с. Нивянин – 42	Д-Р ПЕНКА ИВАНОВА ЖЕЛЕЗАРСКА	ОБЩА МЕДИЦИНА, ВЪТР. БОЛЕСТИ
ЕТ „АРА-Д-Р СВЕТОЗАР ЦИГАРОВСКИ“	0605111006	Д-Р СВЕТОЗАР ЙОРДАНОВ ЦИГАРОВСКИ 1.С. ДОБРОЛЕВО, СЕЛСКА ЗДРАВНА СЛУЖБА /СЗС/ 2.С. СИРАКОВО - СЗС	Д-Р СВЕТОЗАР ЙОРДАНОВ ЦИГАРОВСКИ	ОБЩА МЕДИЦИНА

Общият брой на лечебни заведения за първична извънболнична медицинска помощ на територията на община Борован е 4 бр. В общината няма лечебни заведения за болнична помощ.

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

Спешната медицинска помощ на територията на Община Борован се осъществява от ФСМП гр. Бяла Слатина – филиал на ЦСМП – Враца.

Териториите, които са най-отдалечени от ФСМП гр. Бяла Слатина попадат в границите на 25-минутния изохрон.

При необходимост от дежурните длъжностни лица във ФСМП гр. Бяла Слатина може да бъде изискан и изпратен дежурен екип от ЦСМП-Враца.

Спешна медицинска помощ се оказва и от всички лечебни заведения, регистрирани по реда и условията посочени в Закона за лечебните заведения.

Лечебни заведения за първична извънболнична медицинска помощ по дентална медицина /дентални кабинети/:

Лечебно заведение	Регистрационен номер на практиката	Управител и адрес на лечебното заведение	Лекари, работещи в лечебното заведение
„Д-Р ЦВЕТАН ВАСИЛЕВ КРЪСТЕВ“	0605112003	Д-Р ЦВЕТАН ВАСИЛЕВ КРЪСТЕВ 1.С. ДОБРОЛЕВО, ОБЩ. БОРОВАН 2.С. РОГОЗЕН, ОБЩ. ХАЙРЕДИН	Д-Р ЦВЕТАН ВАСИЛЕВ КРЪСТЕВ
„Д-Р ЛИЛИЯ ГЕОРГИЕВА КУНЧЕВА“	0605112004	Д-Р ЛИЛИЯ ГЕОРГИЕВА КУНЧЕВА С. БОРОВАН	Д-Р ЛИЛИЯ ГЕОРГИЕВА КУНЧЕВА
ЕТ „ДЕНТАЛ-ДЕСИСЛАВА ЦЕНОВА-АМБУЛАТОРИЯ ЗА ПЪРВИЧНА ДЕНТАЛНА ПОМОЩ“	0605112005	Д-Р ДЕСИСЛАВА ЦЕНОВА ТАНОВА 1.С. БОРОВАН 2.С. МАЛОРАД	Д-Р ДЕСИСЛАВА ЦЕНОВА ТАНОВА
„АМБУЛАТОРИЯ ЗА ИНДИВИДУАЛНА ПРАКТИКА ЗА ПЪРВИЧНА ПОМОЩ ПО ДЕНТАЛНА МЕДИЦИНА - ДР. ДОЙЧИНОВА“ ЕООД	0605112006	Д-Р СИРМА ДОЙЧИНОВА ДОЙЧИНОВАЧ 1.С. БОРОВАН - ПОЛИКЛИНИКАТА, ЕТ. 1 2. С. РОГОЗЕН, ОБЩ. ХАЙРЕДИН, УЛ. „ХРИСТО БОТЕВ“ 15	Д-Р СИРМА ДОЙЧИНОВА ДОЙЧИНОВА Д-Р ЕМИЛ СИМЕОНОВ СИМЕОНОВ Д-Р МИХАЕЛА АЛЕКСАНДРОВА ТОНЧЕВА Д-Р МАРТА ЛЮДМИЛОВА ПАНАЙОТОВА

Аптеки в община Борован:

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

Име на аптеката	Ръководител на аптеката, маг. Фарм.	Населено място	адрес
А-КА „ФАРМИСТ ГГ“	ГЕОРГИ ДИМИТРОВ ГЕОРГИЕВ	С. БОРОВАН	С. БОРОВАН
А-КА „БОРОВАН“	ПАВЛИН ГЕОРГИЕВ СТЕФАНОВ	С. БОРОВАН	УЛ. „АНГ. ЙОШКОВ“

Аптеки по чл. 225 от ЗЛПХМ	Ръководител на аптеката – пом. Фарм.	Населено място	Адрес
А-КА „Т. ВЪЛЧЕВА“	ТОШКА ЦВЕТКОВА ВЪЛЧЕВА	С. МАЛОРАД	С. МАЛОРАД

Културни институти. Културен календар и празници.

Културния живот в общината се представя от читалищата, библиотеки, музей, художествена галерия, културните и исторически паметници и самодейните колективи с техните културни изяви. Изградената културна мрежа е добре развита, което се дължи на активността на институциите и на местното население. Културните дейности в общината се поддържат и организират предимно от читалищата, които се превръщат в средища за развитие на танцови и певчески ансамбли, театрални постановки. Общият брой на читалищата в община Борован е четири, а именно реновираното Читалище „Цани Иванов“ в с. Борован, към което функционират 4 самодейни състава – Вокална група „Борованка“, Мъжка певческа група, Детски танцов състав, Денс-група модерен балет. Читалища има също така в с. Малорад (Читалище „Просвета“, към което функционира библиотека с над 9600 тома библиотечен фонд), с. Нивянин (Читалище „Васил Левски“), с. Добролево (Читалище „Пробуда“). Освен читалищата, много важна роля за развитието на културната дейност в общината имат библиотеките, музеят, художествената галерия, културните и исторически паметници и самодейните колективи с техните културни изяви. Музеят е ситуиран в село Борован, като след направен ремонт през 2011г. разполага с три зали, където са събрани над 300 разнообразни предмети от археологията, бита и труда на местното население, оръжия на труда и етнографски материали. Художествената галерия в с. Борован е в сградата на читалището и играе съществена роля за възпитанието на подрастващите поколения, за запазване на духовността и ценностите, за издигане на народностния дух на българина в този край. Поддържа се културен календар, която програма се обявява на страницата на община Борован.

В община Борован са разположени множество археологически местности, като:

- Местността „Стругарка“
- Местността „Тихов лъг“
- Местността „Лапчовец“
- Местността „Езерото“
- Местността „Пчелиня“
- Местността „Мешани Бари“
- Римско селище /I-III век/

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

- Местността „Копана Могила“
- Местността „Белилките“

В местността „Езерото“ през 2008 година са извършвани археологически разкопки, в следствие на които е разкрито селище от началото на каменно-медната епоха, който археологически обект притежава добър потенциал за развиване на културен и археологически туризъм, тъй като трябва да се отчете и близостта му до шосето Враца-Оряхово.

В Община Борован могат да се видят запазените възрожденски къщи – „Иван Нивянин“ – къща музей, Павелпанчовата къща, Вълчевата къща, Тодорвълковата къща, Хаджигригоровата къща и др. Освен това в с. Борован се намира храмът „Св. Николай“, който е построен през 1834г., а в общината има още три църкви - в с. Малорад е църквата „Свето Успение Богородично“, в с. Нивянин е църквата „Света Параскева“, а в с. Добролево е църквата „Св. Св. Кирил и Методий“. През юни 2016г. е открит параклис в с. Сираково с название „Свето Възнесение Господне“.

7.5. Пазарно развит социален сервиз - Търговия, обществено хранене, услуги, финансово и делово обслужване, телекомуникации;

Пазарните подсистеми търговия и обществено хранене, битови услуги, административно-делово и финансово-кредитно обслужване, телекомуникации, се развиват на принципа на търсенето и предлагането.

Системата “Търговия” разполага достатъчно обекти за хранителни стоки и за нехранителни стоки, включително обекти на големите търговски вериги. Не са налични конкретни данни за търговски вериги и магазини в община Борован.

Обектите на “Обществено хранене” са достатъчни в общинския център и в селата. Не са налични конкретни данни за заведенията да хранене и развлечения.

Пощенски услуги и телекомуникации

Пощенските станции в населените места от Община Борован са по една в съответното населеното място, като общия брой за общината е 5. Адресите на станциите са както следва:

- с. Борован – ул. „Иван Вазов“ №1
- с. Нивянин – ул. „Иван Вазов“ №1
- с. Сираково – ул. „Иван Вазов“ №22
- с. Добролево – ул. "Благой Монов" №52
- с. Малорад – ул. "Г. Димитров" №36

ГЛАВА 8. ОТДИХ И ТУРИЗЪМ 8.1. Туристически ресурси и потенциали

Борован не се възприема понастоящем за туристическа дестинация в Северозападен район, в сравнение с градове като Плевен, Ловеч, Вършец и Берковица. Въпреки това, общината има потенциал за развитие на туризма, при използването на културното наследство в контекста на европейското културно пространство. Истинска гордост за

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

Борован е местният музей, който е открит на 01.06.1972 год., заедно с новия читалищен дом и паметника на героите, дело на скулптора Владимир Цветков и архитекта Стойко Дончев, а художник-проектант е борованския художник Владимир Ганецовски.

Музеят има две зали - „Археология” и „История”, в които са събрани над 300 разнообразни предмети от археологията, бита и труда на местното население, оръжия на труда и етнографски материали. Музеят е ремонтиран, има три зали и е официално открит на 21.10.2011 година за посещения. Сбирката е обновена и обогатена с нови експонати, снимки и факти за събития и личности свързани с историята на Борован. Автори на обновената експозиция са Георги Ганецовски за археологическата част и Христина Христова за историческата. Художественото пространствено оформление е дело на Ивайло Рацов.

Районът на Борован е обитаван от човешки същества още през каменно-медната епоха /V хил. Пр. Хр/. Известни са две селища от този период - в местностите „Лапчовец” и „Езерото”, където са намерени кремъчни и каменни оръдия с разнообразни форми и богата украса. Следи от бронзовата епоха са открити в местността „Васков чукар”. Установено е, че през I хил. Пр. Хр. в района на Борован съществуват две тракийски селища и два тракийски надгробни некропола, съответно в местностите „Езерото” и „Тиев лъг”. Намерени са тракийско въоръжение и железни юзди, датиращи от II в. Пр. Хр. Днешното с. Борован лежи върху останките на голямо трако-римско селище, за което свидетелстват откритите гробове /I-IV в./, глинени съдове и римски монети. На височината на Борованската могила са запазени част от основите на стените и кулите на късно-римската крепост. Открити са останки и от средновековно българско селище.

Борован не разполага с добре развита мрежа от хотели и ресторанти, което представлява проблем за бъдещо развитие на туризма. Общината може и би трябвало да се възползва от средищната си позиция в района и да насочи усилията си към туристическо развитие.

Пренасяйки предишна оценка и планирани действия от общинския план, може да се препотвърди и едно от стратегическите направления за развитие на общината и в новия планов период – „развитие на модерен туризъм”. Туристическият потенциал на община Борован е съхранен и следва да се пренесе в новата ѝ стратегия като съществен ресурс за развитие. Развитие във всички изброени проблемни насоки. Развитие, насочено към всички възможни форми на туризъм – културен, конферентен, спортен, селски, ловен, риболовен, музикален. Набелязаното и многократно мотивирано развитие ще стане възможно само след преодоляване на «местния егоизъм» (всяка община се стреми да развие собствен продукт). Необходима е единна областна, дори регионална туристическа стратегия и координирана програма с приоритизирани намеси.

8.2. Развитие на туризма

Стопански измерения на туризма: Борован не е сред общините с традиции в туризма. Този икономически подотрасъл няма осезателен дял в структурата на местната икономика. Предходни анализи по повод планови документи на общината изтъкват наличието на неоползотворен туристически потенциал – най-вече в сферата на културното наследство. Преди да бъде представен актуализираният му вариант, следва да се оцени настоящото развитие на туризма в стопанските му измерения.

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

Проследени стопанските измерения на туризма в общината са както следва:

Типични за сектора са колебания през годините, което важи в пълна сила и за Община Борован и опитите да се оползотворят ресурсите за културен туризъм и другите алтернативни форми като музикален, екотуризъм, конферентен, ловен и риболовен туризъм. За момента, се констатира слабо развитие на сектора. Във връзка с европраграмите се отбелязва раздвижване на пазара на продукти в областта, използващи общинските ресурси за алтернативен и екологичен туризъм, но тъй като голямата част от реализираните нощувки не са статистически регистрирани, няма точни количествени данни за реализацията на туристически продукти.

8.3. Зони за рекреация и отдих

Част от големите предизвикателства в община Борован се състоят в липсата на комфортна хотелска база, липса на развити туристически продукти и съответно маркетингане. Обобщената диагноза на туристическия сектор в общината е: „неоползотворени докрай туристически ресурси, неефективен туризъм”.

Община Борован не разполага с добре развита мрежа от хотели и ресторанти, потенциал за развитието на туризма, вкл. и в съседни на Борован общини. Туристическият потенциал на община Борован е съхранен и е съществен ресурс за развитие за различните форми на туризъм – музикален, културен, конферентен, спортен, селски, ловен, риболовен. ОУПО Борован не предвижда конкретни разширения на териториите за туризъм, но евентуално на терени, на които може да се смени предназначението, поради изчерпване на досегашните им функции да се развият спортни и/или музикални дейности, които могат да бъдат обект и на специфичен музикално/спортен-туристически интерес, особено в аспекта на търсене на нови и най-различни възможности за краткотраен младежки, семеен отдих, спортуване на хората в активна възраст или на онези, които са в пенсионна възраст и т.н., организиране и посещения на концерти и фестивали и др. Особената ценност на ландшафта в съчетание с културните ценности на територията, потенциала за специфични спортни дейности, вкл. различни форми на екстремн спорт, представлява потенциал за създаване и на зони за ваканционен отдих.

В заключение, този сектор би трябвало да бъде отразен в ОУПО Борован за отреждане на нови потенциални терени за урбанизиране, подобряване на културната инфраструктура и качество на средата, реконструкция, реновиране, рехабилитация на зоните и средствата за подслон и настаняване, на съществуващата хотелска структура в съществуващите урбанистични граници на селищата.

Предвид броя и вида на забележителностите в района, както и на обектите представляващи културно наследство в община Борован не се предвижда значителен ръста на потока от туристи, както и не се прогнозира силно развитие на туризма в района съответно и на нарастване на заетостта в този отрасъл.

ГЛАВА 9: НЕДВИЖИМО КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО

9.1. Историческо развитие на населените места

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

Районът на Борован е обитаван от човешки същества още през каменно-медната епоха /V хил. Пр. Хр/. Известни са две селища от този период- в местностите „Лапчовец“ и „Езерото“, където са намерени кремъчни и каменни оръдия с разнообразни форми и богата украса. Следи от бронзовата епоха са открити в местността „Васков чукар. Установено е, че през I хил. Пр. Хр. в района на Борован съществуват две тракийски селища и два тракийски надгробни некропола, съответно в местностите „Езерото“ и „Тиев лъг“. Намерени са тракийско въоръжение и железни юзди, датирани от II в. Пр. Хр.

Днешното с. Борован лежи върху останките на голямо трако-римско селище, за което свидетелстват откритите гробове /I-IV в./, глинени съдове и римски монети. На височината на Борованската могила са запазени част от основите на стените и кулите на късно-римската крепост. Открити са останки и от средновековно българско селище.

Името на Борован датира от българското средновековие. В документ от 1614 г. /Тимарски регистър/ е открит списък с имената на 325 жители на с.Борован, сред които 5 свещеници, вероятно по това време съществуват църква и килийно училище за подготовка на свещеници и учители. През 1820 г. в Борован е открито едно от първите във Врачанския край светски училища. През 1834 г. борованчани построяват дървена църква, наречена „Св.Параскева“, а през 1843 г., каменна. Храмът „Св.Николай“ е изграден през 1872 г. и век по-късно е обявен за паметник на културата.

На 18 май /ст.стил/ 1876 г. през селото преминава Христо Ботев със своята чета на път от Козлодуйския бряг за Врачанския балкан. Този маршрут е включен по-късно като част от мемориалния комплекс „Ботев път“ и по него всяка година преминават стотици Ботеви поклонници.

Село Борован е освободено от турско робство на 25 октомври 1877 г. от Лейбгвардейския хусарски полк под командването на полк. Барон Майендорф. След Освобождението, Борован се превръща в едно от най-големите села във Врачанско. Населението му нараства от 4295 души през 1910 г. на 5905 през 1946 г. Основен поминък е земеделието. Отглеждат се предимно зърнени култури, царевица и слънчоглед. Функционират модерно оборудвана маслобойна, фабрика за маджун, няколко мелници. Прочута със своите вкусови качества става борованската боза.

През 1902 г. в Борован е открита пощенска станция, а пет години по-късно е основано читалище „Будилник“, преименувано през 1944 г. на „Цани Иванов“. На 1 юни 1972 г. е открита новата сграда на читалището и паметника „Конника“, посветен на загиналите в Септемврийското въстание.

Една от най-значимите забележителности в общината е Борованска могила /423м./, обявена през 1961 година за природо-исторически обект.

9.2. Културно-историческо наследство / недвижими културни ценности⁶

На територията на Община Борован по информация от архива на НИИКН обектите на недвижимото културно наследство са:

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

- „Лобно място на Методи Тарлъовски Свален“ – с. Борован (6 км. западно) в м. „Мъртвината“. Според научната и културната област, към която се отнася – исторически. Според пространвената структура и териториалният обхват – единична. Категория на НКЦ – за сведение.
- „Лобно място на ятаци“ – с. Борован (0.4 км западно) в м. „Велчова падина“. Според научната и културната област, към която се отнася – исторически. Според пространвената структура и териториалният обхват – единична. Категория на НКЦ – местно.
- „Борованската могила“ – с. Борован (5 км. южно). Според научната и културната област, към която се отнася – исторически. Според пространвената структура и териториалният обхват – единична. Категория на НКЦ – местно.
- „Партизански лагер Свален“ – с. Борован (3 км северно) в м. „Барата“. Според научната и културната област, към която се отнася – исторически. Според пространвената структура и териториалният обхват – единична. Категория на НКЦ – за сведение.
- „Лобно място“ – с. Борован (3 км южно) в м. „Врачанка“. Според научната и културната област, към която се отнася – исторически. Според пространвената структура и териториалният обхват – единична. Категория на НКЦ – местно.
- „Лобно място на Коста Петров“ – с. Борован (5 км северно). Според научната и културната област, към която се отнася – исторически. Според пространвената структура и териториалният обхват – единична. Категория на НКЦ – местно.
- „Партизанско скривалище“ – с. Борован (4 км южно) в м. „Рибине“. Според научната и културната област, към която се отнася – исторически. Според пространвената структура и териториалният обхват – единична. Категория на НКЦ – местно.
- Църква „Св. Николай 1843г.“ – с. Борован. Според научната и културната област, към която се отнася – архитектурно-строителенл; художествена. Според пространвената структура и териториалният обхват – единична.
- Къща на Велика Велкова Пановска – с. Борован. Според научната и културната област, към която се отнася – архитектурно-строителенл. Според пространвената структура и териториалният обхват – единична.
- Къща на Христо Марков Нонински – с. Борован. Според научната и културната област, към която се отнася – архитектурно-строителенл. Според пространвената структура и териториалният обхват – единична.
- Къща на Петър Тодоров Николчовски – с. Борован. Според научната и културната област, към която се отнася – архитектурно-строителенл. Според пространвената структура и териториалният обхват – единична.
- Къща на Велчо Лаков Пеев – с. Борован. Според научната и културната област, към която се отнася – архитектурно-строителенл. Според пространвената структура и териториалният обхват – единична.

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

- Къща на Тодор Ненков Цондоровски – с. Борован. Според научната и културната област, към която се отнася – архитектурно-строителенл. Според пространвената структура и териториалният обхват – единична.
- Къща на Стефан Илиев Събински – с. Борован. Според научната и културната област, към която се отнася – архитектурно-строителенл. Според пространвената структура и териториалният обхват – единична.
- Къща на д-р Виолета Пелова – с. Борован. Според научната и културната област, към която се отнася – архитектурно-строителенл. Според пространвената структура и териториалният обхват – единична.
- Къща на Андрей Г. Герговски – с. Борован. Според научната и културната област, към която се отнася – архитектурно-строителенл. Според пространвената структура и териториалният обхват – единична.
- Къща на Костадин Г. Поповски – с. Борован. Според научната и културната област, към която се отнася – архитектурно-строителенл. Според пространвената структура и териториалният обхват – единична.
- Паметник – бял врачански камък и бронзова статуя на войник. Височина – 5 м., ширина – 2.3 м. ВП на загиналите за Отечеството във войните 1885г., 1912-1913г., 1915-1918г. – с. Борован, в парка в центъра на с. Борован. Според научната и културната област, към която се отнася – исторически. Според пространвената структура и териториалният обхват – единична.
- Църква „Св. Св. Кирил и Методий“ – с. Добролево. Според научната и културната област, към която се отнася – художествен. Според пространвената структура и териториалният обхват – единична.
- Паметник-постамент с войник от бял камък. Височина – 5 м. ВП на загиналите в Балканската война, Междусъюзническата и Първата световна война 1912-1913г., 1915-1918г. – с. Добролево, в двора на училище „Св. Св. Кирил и Методий“. Според научната и културната област, към която се отнася – исторически. Според пространвената структура и териториалният обхват – единична.
- „Лобно място 1923г.“ – с. Малорад (северозападно край селото“. Според научната и културната област, към която се отнася – исторически. Според пространвената структура и териториалният обхват – единична. Категория на НКЦ – местно.
- Паметна плоча от черна мозайка. Височина – 2.8м, ширина 1.6м. ВП на загиналите в Балканската война, Междусъюзническата и Първата световна война 1912-1913г., 1915-1918г. – с. Малорад. Според научната и културната област, към която се отнася – исторически. Според пространвената структура и териториалният обхват – единична.
- Къща на Гаврил Георгиев Тошков – с. Нивянин. Според научната и културната област, към която се отнася – архитектурно-строителен. Според пространвената структура и териториалният обхват – единична.

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

- Къща на Иван Василев – с. Нивянин. Според научната и културната област, към която се отнася – архитектурно-строителен. Според пространвената структура и териториалният обхват – единична.
- Къща на Иван Стефанов Тошков – с. Нивянин. Според научната и културната област, към която се отнася – архитектурно-строителен. Според пространвената структура и териториалният обхват – единична.
- Родната къща на Иван Нивянин /Жаров/ - с. Нивянин. Според научната и културната област, към която се отнася – исторически. Според пространвената структура и териториалният обхват – единична. Категория на НКЦ – местно.
- Църква „Св. Параскева“ – с. Нивянин. Според научната и културната област, към която се отнася – художествен. Според пространвената структура и териториалният обхват – единична.
- Паметник – бял врачански камък Четиристранна пирамида с основа 0.98/0.95м, височина – 4.25м. ВП на геройски загиналите през Освободителните войни 1912-1913г., 1915-1918г. – с. Нивянин в централен парк на с. Нивянин пред кметството. Според научната и културната област, към която се отнася – исторически. Според пространвената структура и териториалният обхват – единична.
- Гробището при Сираково и Антична крепост и антично селище – с. Сираково (2 км западно). Според научната и културната област, към която се отнася – археологически, народна старина. Според пространвената структура и териториалният обхват – единична. Категория на НКЦ – местно.
- Двете могили /на върха/ - с. Сираково (северно от селото). Според научната и културната област, към която се отнася – археологически. Според пространвената структура и териториалният обхват – единична. Категория на НКЦ – национално.
- Паметник – бял камък. Височина 3 м. Ширина 1.5 м. ВП на загиналите в Балканската война 1912-1913г. – с. Сираково (северозападна част на с. Сираково). Според научната и културната област, към която се отнася – исторически. Според пространвената структура и териториалният обхват – единична.
- Мемориалният комплекс „Ботев път“, който включва трасето на похода на Ботевата чета от Козлодуйския бряг до Вранаския балкан, заедно с разположените по него исторически ПК, обявени в ДР бр. 18 от 1979г.: Козлодуйски бряг, Матеев геран, Попово ханче, Милин камък, лобно място на Давид Тодоров, Ботева поляна „Веслец“, връх „Околчица“, падината „Йолковица“ – лобно място на Христо Ботев. Според научната и културната област, към която се отнася – исторически. Според пространвената структура и териториалният обхват – групов. Категория на НКЦ – национално.

Въз основа на наличната информация и наблюдения на място се установява следната характеристика на НИНКН по отношение на тяхната категория:

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

- *национално* – 2 културни ценности;
- *местно/за сведение* – 8
- *декларирани без статут* – 23
- *видова принадлежност*: Исторически – 14 бр., Археологическа културна ценност – 2 бр., Архитектурно-строителни – 13 бр., Художествени – 3 бр.
- *Съхраненост* – като цяло – слаба; теренните обхождания и деклариране, както и категоризация, описания, регулярни археологически проучвания са основно от 1960-те и 1970-те години;
- *използване* – в много ограничена степен се използва потенциала на културните ценности;
- *проблематика* – критично състояние на паметниците като цяло – не се поддържат, не се извършва научна реставрация, те са плячка на иманяри, обрасли са с растителност, не се упражнява никакъв мониторинг по отношение на състоянието на културните ценности;
- *фазите на проучване* на отделни обекти на КН – не се проучват културните ценности, няма система за провеждане на отделни фази на проучване;
- *изявен или недостатъчен обществен интерес* към отделни обекти НКЦ – като цяло публичният интерес е незначителен, което се дължи на десетилетия изоставеност, занемареност, разруха на културните ценности, които в очите, представите и съзнанието на обществото нямат съществена стойност; този тип отношение се предопределя и от недостатъчната култура, образованост и публична загриженост

Войнишките паметници на територията са представени в следната таблица:

На територията на Община Борован са регистрирани 5 бр. военни паметници, регистрирани в Областен регистър „Военни паметници и картотека“ на област Враца.

РЕГИСТЪР НА ВОЕННИТЕ ПАМЕТНИЦИ В ОБЩИНА БОРОВАН

Номер	Област /община/ населено място	Точно наименование	Вид на обекта	Точно местоположение
1.	Област Враца, община Борован, с. Нивянин	ВП на геройски загиналите през Освободителните войни 1912 - 1913г.; 1915-1918г.	Паметник – бял врачански камък Четиристранна пирамида с основа 0.98/0.95м., Височина 4.25м.	Централен парк на с. Нивянин пред кметството
2.	Област Враца, община Борован, с. Сираково	ВП на загиналите в Балканската война 1912-1913г.	Паметник от бял камък, Височина 3 м.,	Северозападна част на с.

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

			Ширина 1,5 м.	Сираково
3.	Област Враца, община Борован, с. Малорад	ВП на загиналите в Балканската война, Междусъюзническата и Първата световна война 1912-1913г., 1915-1918г.	Паметна плоча от черна мозайка, Височина 2,8 м., Ширина 1,6 м.	Пред входа на кметството на с. Малорад
4.	Област Враца, Община Борован, с. Борован	ВП на загиналите за Отечеството във войните 1885г., 1912-1913г., 1915-1918г.	Паметник – бял врачански камък и бронзова статуя на войник, Височина 5м., Ширина 2,3 м.	В парка в центъра на с. Борован
5.	Област Враца, Община Борован, с. Добролево	ВП на загиналите в Балканската война, Междусъюзническата и Първата световна война 1912-1913г., 1915-1918г.		

1. ВП се намира се в с. Нивянин, Община Борован, Област Враца, центалният парк на селото, на 50 м. Западно пред кметството. Паметник на геройски загиналите през освободителните дойни 1912-1918г. В основата на ВП е четиристранна фигура с размер 1.5/1.5 м., завършващ с четиристранна пирамида и кръст. Височина – 4 м. От всяка страна са изписани имената на героите. Изработен е от врачански бял камък. Проектант и изпълнител е Бизе - Италианец. Дата на откриване – 29.05.1920г. ВП е изграден със средства от дарение от признателните селяни и близки. Собствеността на земята, на която ВП е построен е публично общинска собственост. ВП увековечава героите от войните 1912-1918г. Паметника се чества на 29.05: датата на гибелта на поета Иван Нивянин на когото селото носи името. На ВП са изписани годината на въздигане на паметника – 1920 г. и имената на загиналите и мястото на гибелта. Състоянието на паметника се оценява като **добро**.

Снимки от ВП в с. Нивянин

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

2. ВП на загиналите в Балканската война се намира се в с. Сираково, Община Борован, Област Враца, в северозападната част на селото. Паметника е висок 3 м. И широк 1.5 м. Изработен е от бял камък. Средствата за издигане на ВП са събрани от местното население. ВП и земята, на която е построен е публично общинска

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

собственост. Паметника увековечава величието и героизма на загиналите в Балканската и Европейската война. Чества се на 06.05. Състоянието на паметника е оценено като **лошо**.

Снимки от ВП в с. Сираково

КАПИТАН. ТОШО ГАВРИ-
ЛОВ. 16н. ПЧИ. НЛ16. 9н
НЛ. ПОД. ЦОНО ВЪЛЧОВ 52н. УБИТ
НА 27 АВГУС. 1916 г. НА ЧИГАН
РЕД. ЦВЕТКО ВЪЛЧОВ 52 н. УБИТ
НА 24 АВГУС. 1916 г. НА ЧИГАН
ИВАН ВАСИЛОВ 52 н. УБИТ НА
24 АВГУС. 1916 г. НА ЧИГАН
МАРКО ГЕРГОВ. 34 н. УБИТ НА
7 СЕПТЕМВРИ 1916 г. В ДОБРУЖА
МАРКО НЕТКОВ. 36 н. УБИТ НА
7 СЕПТЕМВРИ 1916 г. ДОБРУЖА

3. Две паметни плочи в чест на загиналите през Балкански воени и Първата световна война са ситуирани в с. Малорад, Община Борован, Област Враца. Паметните плочи са поставени от двете страни на стълбицето във фоаието на

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

„Дом – паметник“ с. Малорад /сградата на кметство с.Малорад/. Двете паметни плочи са с рамери: Ширина -1.60м., височина- 2.80м. Плочите са от гранит, колоните от бял мрамор. Проектант и изпълнител на ВП е Инженер архитект Дограмаджиев. Паметните плочи са открити от Военния Министър Полковник Иван Вълков на 28 октомври 1928г. Сумата за паметните плочи е включена в сумата за построяване на цялата сграда на дом паметника. Паметника е общинска собственост. ВП увековечава героите от войните. Паметника се чества на Националния празник на България - 3 март. Състоянието на паметника е оценено като **добро**.

Снимки от ВП в с. Малорад

4. Паметник на загиналите в Балканската война. Ситуиран е в с. Борован, общ. Борован, обл. Враца в парка в центъра на селото. Паметника е с размери 5/2.3 м. Постаментата е изграден от врачански бял камък и бронзова статуя на войник.

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

Проектант и изпълнител на ВП е Марко Марков. Открит е на 22.05 с участието на военно поделение 35-ти пехотен полк – гр. Враца. Изграден е с помощта на средства от местното население. ВП е публично общинска собственост. Паметника увековечава участниците във войните 1912 – 1918г. Изписани са убитите през войните. Състоянието на ВП е оценено като **добро**.

Снимки от ВП в с. Борован

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

5. Паметник на загиналите в Балканската война е разположен в с. Добролево, общ. Борован, обл. Враца в двора на училището. Паметника постамент с войник е с височина 5 метра и е изработен от бял камък. Проектанти и изпълнители на ВП са Франческо Занкета и Паоло Лоизи. Официално е открит на 28.08.1925г. Построен е със средства събрани от местното население. Паметника е публично общинска собственост. Увековечава участниците във войните 1912 – 1918г. Паметника се чества на 28.08. На него са изписани убитите през войните. Състоянието на ВП е оценено като *лошо*.

Визията за опазване, използване, експониране на обектите на НКН на екипа, Възложителя и местната общност е в съответствие и с плановете и програмите на високото пространствено ниво - на Северозападния район на планиране (ниво NUTS 2 на европейското пространство на планиране). На територията на Северозападния район на планиране съществуват над 3 883 бр. недвижими културни ценности, вписани в регистрите на НИНКН и стотици, които не са включени в тях. В НКПР 2013-2025 е заложено разкриване на потенциала на територията и интегрирано използване на културните и природните ценности.

Това е най-близкият до Западна и Централна Европа – стратегически и граничен район в историческото си развитие – граница на Римската империя, на Източно-римската империя/Византия, на Българската средновековна държава, на Османската империя в различни исторически периоди с интензивни връзки със Западна Европа.

В Националната концепция за пространствено развитие – НКПР 2013-2025, Община Борован попада в *Западното териториално културно пространство* – отворено към европейските културни пространства, включващо обобщено темите: „Античност“, „Българско Средновековие 9-14 в.“, „Късно Българско Средновековие 17-19 в.“, „Византия“, „Европа и Османската империя 14-19 в.“, „Традиционна архитектура, традиции и обичай“, „Необарок“, „Неокласицизъм“, „Сецесион“, „Романтизъм“, „20 в. Интернационализъм и модернизъм“, „20 в. Тоталитарна архитектура, изкуство, символи“, „Християнско изкуство“, „Природни и култови феномени“.

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

Отразявайки съвременните политики по отношение на наследството и тенденциите по отношение на този невъзобновяем ресурс, ОУПО предлага защитени територии за опазване на НКН по смисъла на чл. 79, ал. 5 и 6 от ЗКН с устройствени режими за тях при спазване на утвърдените режими за опазване на единични и групови НКЦ и съгласно Наредба 7 за правила и нормативи за устройството на отделните видове територии и устройствени зони. Това е едно предизвикателство към местните равнища на управление да разработят индивидуални програми за охрана, почистване, поддържане и популяризиране сред местното население – необходими стъпки за успешното и устойчиво пространствено, икономическо и регионално развитие, да поставят специален акцент върху: обединяването на процесите на децентрализация на правомощия и функции по отношение на наследството с финансовата децентрализация; и укрепването на административния и програмния капацитет на общинско равнище за усвояване на средствата от фондовете на ЕС.

За археологическите обекти, за които липсват режими се предлагат временни режими за опазване, съгласно чл. 35 на Наредба 7 за правила и нормативи за устройството на отделните видове територии и устройствени зони преди назначаването на междуведомствена комисия за изготвяне на режими за опазване, съгласно чл. 159, ал. 2. ОУПО съдържа схема на НКН, в която са отразени всички защитени територии.

Така ОУПО е инструмент за подпомагане на Община Борован за решаване на основните проблеми, изброени по-долу, както и определят насоки за управление на КИН:

- ✓ включването на архитектурното наследство в една обща политика за урбанистично развитие и благоустройство на териториите; „социализация“ на културно-историческото наследство с ударение върху съхранението на интегрираната културна среда; обвързване на културните пространства (умишлено се избягва термина „маршрути“, защото неговото значение стеснява обсега на значимост на културните ценности, правейки препратка към културните туристически маршрути по-скоро) на територията с паметта, историята и европейското наследство и това на териториите на страната;
- ✓ инвентаризация на културния потенциал с участието на всички ключови фигури в процеса на планиране; създаване на бази-данни с прецизна информация за културно-историческо наследство на територията на общината;
- ✓ възможности за отделяне на ресурси за финансиране на консервационни и реставрационни работи; привличане на фондове за реставрация, за обновяване и рехабилитация;
- ✓ управленски реформи, касаещи политиките по поддържане на сградния фонд и обектите културни ценности, данъчни и административни облекчения, които да насърчат собствениците или частните ползватели да предприемат реставрационни или възстановителни работи; насърчаване на частната инициатива и доброволчески структури; изграждането на местна инфраструктура и местни основни услуги в селските райони, включително за дейности за отдих и култура, обновяване и възстановяване на културното и природното наследство на селата и ландшафта.

С ОУПО се определя **система от територии и отделни културни ценности**. Тези обекти представляват обособени терени и структури за специфични нужди, които трябва да бъдат контролирани и управлявани чрез специфични режими за опазване на културно-историческия ресурс на територията.

С ОУПО Борован се предлага следната систематизация на **защитени територии за опазване, територии с превантивна устройствена защита, отделни обекти в урбанизирана среда и извънселищна територия**:

9.3. Устройствона концепция за опазване и развитие на системата КИН на територията на Община Борован

ОУПО Борован е инструмент за:

- включването на архитектурното наследство в една обща политика за урбанистично развитие и благоустройство на територията на Борован;
- инвентаризация на културния потенциал с участието на всички ключови фигури в процеса на планиране, като е създадена с ОУПО Борован една единна база данни в ГИС с изработени интегрирани схеми и таблици, съдържащи събраната от всички възможни източници информация, както и въз основа на проучвания на място на екипа, изработил плана;
- управленски реформи, касаещи политиките по поддържане на обектите културни ценности;
- мерки за насърчаване на обществената загриженост за поддръжката на сградната и урбанистична структура като цяло;
- “Интегрираната консервация” – осъществяването на връзка между опазването на наследството и благоустройството на териториите.

С ОУПО Борован се предлага следната систематизация на **защитени територии за опазване, територии с превантивна устройствена защита, отделни обекти в урбанизирана среда и извънселищна територия**:

ГЛАВА 10. ЕКОЛОГИЧНО СЪСТОЯНИЕ

Община Борован попада в екологично чист район, без замърсители от химичен или биологичен характер. Санитарно-хигиенната обстановка е нормална, всички фирми с някакъв вид замърсяващо производство имат изградени пречиствателни станции.

10.1. Въздух

Под „Качество на атмосферния въздух“ се разбира състоянието на приземния слой на атмосферата, определено от състава и съотношението на естествените ѝ съставки и добавените вещества от естествен и антропогенен произход, попаднали в нея. Качеството на въздуха, съгласно Закона за чистотата на атмосферния въздух, се оценява по показателите – прах, фини-прахови частици, серен двуокис, тежки метали и някои други специфични замърсители. По-специално внимание се обръща на

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

замърсяването на въздуха, поради влиянието, което качеството му оказва върху заболяемостта, смъртността и миграцията на населението.

Територията на област Враца, контролирана от РИОСВ-Враца, е поделена на райони за оценка и управление на качеството на атмосферния въздух. Община Борован попада в район Криводол. В този район се включват и общините Криводол и Хайредин. При извършените имисионни замервания в района на община Борован не са установени наднормени концентрации по показателите: въглероден окис, серед диоксид, азотни оксиди, озон, прах, амоняк и сероводород. За район Криводол не се изисква изготвянето на програма за намаляване нивата на замърсителите.

Основен източник на замърсяване на въздуха през студеното полугодие на територията на общината е масовото използване на твърди горива от населението. Съгласно изискванията на Наредбата към бензиностанциите необходимо изграждане на система за улавяне на бензинови пари към резервоарите за съхранение на бензините при зареждането им по подвижните автоцистерни. Необходимо е монтирането на клапан-адаптор към вентилационната система на резервоара за бензин, както и адаптор на вливната фуния. Тази система гарантира улавяне и отвеждане на бензиновите пари в автоцистерните, като в следствие те се транспортират до съответния терминал за регенериране или съхранение с последващо регенериране в друг терминал. Бензиностанцията, която е проверена на територията на община Борован е „Петрол“ АД, с. Борован.

Обектите извършват дейност с изградена херметична свързваща система за улавяне на бензиновите пари към резервоарите за съхранение на бензини. В област Враца всички обекти са приведени в съответствие с изискванията.

Във връзка с Наредбата за ограничаване емисиите на летливи органични съединения при употребата на органични разтворители в определени бои, лакове и авторепаратурни продукти влязла в сила от 06.03.2007г. и обнародвана в ДВ, др. 20/2007г., са реализирани 29 планови проверки. На територията, контролирана от РИОСВ-Враца са регистрирани 80 бр. фирми, които извършват търговия на едро, на дребно, строителна дейност, автосервизна дейност или производствена дейност с използването на продукти от обхвата на горепосочената наредба. Всички продукти, съдържащи органични разтворители от обхвата на наредбата трябва да се използват или допускат до пазара етикетирани, съгласно нормативните изисквания и посочения образец на етикет в наредбата. На етикета задължително се посочва нормата за максимално допустимото съдържание на органичен разтворител за съответната категория и подкатегория на продукта в г/л. Продуктите трябва да са продружени с актуални информационни листове за безопасност и анализни свидетелства.

На територията на община Борован е извършена проверка на следните фирми за търговия на дребно с бои, лакове и авторепаратурни продукти: ЕТ „Миро-98-Методи Стефанов-Станимир Мончовски“ и ЕТ „Цими-Цветана Драганинска“. Не са

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

констатиращи нарушения във връзка с етикетирането и норми за съдържание на органичен разтворител на предлаганите продукти в магазините.

Съгласно разпоредбата на чл. 181, ал. 2 от Закона за горите, с решение №442 по протокол № 60/27.02.2015г. на Общински съвет Борован, формата на управление на горските територии – собственост на общината ще се осъществява от физическо лице, вписано в публичния регистър за упражняване на лесвъдска практика. В следващата таблица са посочени площта и начина на трайно ползване на горския фонд при община Борован.

Гори в община Борован

Имот №	Местност	Начин на трайно ползване	Площ /дка/
302001	Върба	Широколистна гора	44.700
303001	Шаварна	Нискостеблена гора	368.768
304001	Изварковец	Нискостеблена гора	120.304
305001	Изварковец	Нискостеблена гора	55.353
306001	Дренето	Нискостеблена гора	31.239
307003	Дренето	Нискостеблена гора	163.308
315001	Могилата	Широколистна гора	216.317

10.2. Подземни, повърхностни и отпадни води

Географското положение и характерът на физикогеографските условия на България са предпоставка за наличието на реки със смесен тип подхранване. Около 50-70% от водите им се формират в следствие от снеготопенето, а останалото количество е резултат от есенните и пролетните дъждове. Качеството и количеството на повърхностните и подземни води се наблюдава и контролира от съответните мрежи за мониторинг на водите, които са част от националната система за мониторинг на околната среда по пунктове, честота и показатели. Мониторинга на водите на територията на Република България е регламентиран с Наредба № 1 от 11 април 2011г. През 2013г. е осъществяван оперативен и контролен мониторинг на повърхностните води от РИОСВ-Враца в пунктове на територията на цялата област.

През територията на община Борован преминава река Бързина, на която са изградени три пункта за контролен мониторинг:

- Река Бързина преди язовир Бързина;
- Река Бързина след язовир Бързина, преди вливане в река Скът;
- Язовир Бързина.

Река Бързина е река в Северозападна България. Протича през Дунавската равнина и територията на област Враца, като преминава през общините Борован, Хайредин и

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

Мизия. По течението ѝ са разположени 5 села: Маролард (общ. Борован), Рогозен, Бързина и Ботево (общ. Хайредин) и Липница (общ. Мизия). Река Бързина е ляв приток на р. Скът и преминава през територията на с. Малорад. Площта на водосборния басейн на реката е 244 кв.км., което представлява 22,7% от водосборния басейн на река Скът. Основен приток на Бързина е река Сираковска бара.

През територията на община Борован преминава част от водосборния басейн на река Огоста. Река Скът, която е десен приток на р. Огоста преминава през територията на с. Нивянин. Има изградени три пункта за оперативен мониторинг на повърхностните води:

- Река Скът след гр. Мизия;
- Река Скът след гр. Бяла Слатина;
- Река Скът при с. Голямо Пещене.

Река Скът извира от местността Речка. Площта на водосборния басейн на реката е 1074,1 кв. км., което представлява 34% от водосборния басейн на р. Огоста. Водите на Скът и множеството му малки притоци се използват главно за напояване, като за тази цел в басейна на реката са изградени множество микроязовири.

Водните ресурси представляват използваемата част от природните води на определена територия. Те имат определящо значение за развитието на дадено населено място. Формират се от оттока на вътрешните реки, подземните води и част от водите на р. Дунав. Опазване и рационалното им управление е от жизнено важно значение за бъдещото устойчиво развитие на страната. България е в групата на най-бедните на водни ресурси страна в Европа. Средногодишното количество за жител е около 2300-2400 м³, а използваемата част от него варира от 800 до 100 м³/ж. год.

Издадено е решение за прекратяване на процедура по реда на Глава VI от ЗООС за ИП: „Отглеждане на риба и търговска дейност в язовир „Жарковец“, землището на с. Добролево, общ. Борован, обл. Враца“.

Изготвени са становища по проекти от водния цикъл, попадащ в обхвата на чл.2, ал. 2 от Наредбата за ОС и не попадат в обхвата на Приложение 2 на ЗООС към чл. 93, ал. 1, т. 1 към Закона. Становищата, които обхващат територията на община Борован са:

- „Реконструкция на част от водопроводни мрежи на населените места с. Борован и с. Добролево, общ. Борован“;
- „Рибовъдство в съществуващ язовир „Братковец“, землище с. Борован, общ. Борован“.

Изготвени са становища за съществуващи обекти, за които няма основание за провеждане на процедура по реда на Глава VI от ЗООС по оценка на въздействието върху околната среда и екологична оценка. Становищата са по повод:

- „Използване на съществуващи шахтови кладенци /3 бр./ в землището на с. Сираково, общ. Борован“;
- „Използване на съществуващи каптирани извори /2 бр./ в землището на с. Малорад, общ. Борован“;
- „Използването на съществуващи шахтови кладенци /2 бр./ в землището на с. Нивянин, общ. Борован“.

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

Комунално-битовата дейност е причина за около 30% от общото замърсяване. Значителният дял в замърсяването с нитрати е следствие от неефективно действащи пречиствателни станции, битова канализация, неорганизираните сметища за отпадъци, дъждовни води, оттокът и филтрацията от районите без канализация и пречиствателни съоръжения. Последващото отстраняване на замърсяванията налага инвестиции за изграждането на скъпи съоръжения.

Промишлеността се явява един от основните източници на замърсяване на водите (около 15% от общото замърсяване с азот). Това замърсяване е резултат от заустванията на отпадни води от индустриални обекти, както и от индустриални обекти с попивен кладенец, лагуна или котлован. Антропогенното натоварване на водите с нитрати се осъществява от две категории източници: точкови и дифузни. Точковите източници на замърсяване от комунално-битовата дейност на населението са заустванията в реките на градските канализации без изградени ГПСОВ (Градски пречиствателни станции за отпадъчни води) и заустванията по ГПСОВ. Точковите източници на замърсяване от промишлеността са заустванията на отпадни води от индустриалните обекти. Дифузен източник на замърсяване представлява общото движение на нитратите в почвата. То е резултат от внасянето на органични или минерални торове в количества, превишаващи нуждите на културите от хранителни елементи, или от тънък повърхностен почвен слой, който не може да абсорбира хранителните вещества. Замърсяване може да се получи и когато се употребяват повече торове при неподходящи почвени или климатични условия. Ако земеделските култури или пасищната растителност нямат капацитета да усвоят наличните хранителни вещества, има значителни загуби на хранителни елементи – чрез изтичане в полската отводнителна система, в близки реки и езера или чрез проникване в подпочвените слоеве, водещо до замърсяване на подземните води.

10.3. Отделени отпадъци

На територията на община Борован няма населени места, в които не е въведена система за събиране и транспортиране на битови отпадъци. Населението на общината (100%) е обхванато в организирана система за събиране и транспортиране на битови отпадъци. Използва се съвременна техника, както и активна политика по управление на отпадъците.

Битовите отпадъци на община Борован се извозват до «Регионално депо за неопасни отпадъци (РДНО) – Оряхово». Депото извършва дейност от 20.09.2005г. и на него се депонират битовите отпадъци от общините Оряхово, Мизия, Хайредин, Борован, Бяла Слатина, Козлодуй, Кнежа и фирми от региона.

Община Борован има сключен договор с «ЕКОПАК България» АД, гр. София от 15.09.2008г. Доставените цветни контейнери са 39 броя и обслужват по 250 човека от населението на селото. Събраното количество от цветните контейнери, разположени в с. Борован е 8,83 т., в т.ч. хартия – 4,43т., пластмаса – 2,22 т., стъкло – 2,18 т., от които предадени за рециклиране: хартия – 6,214 т. (включително и от предходната година), пластмаса – 2,204 т. (включително и от предходната година), стъкло – 22,121 т. (включително и от предходната година).

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

Разделно събраните отпадъци се събират и транспортират от «Йордан Кръстителски – Джордан 2001» ЕООД, гр. Враца до сепарираща инсталация на фирмата в гр. Враца. Фирмата е подизпълнител на «ЕКОПАК България» АД, гр. София.

На територията на община Борован 2415 д. или 39% от населението е обхваната от системите за разделно събиране.

Дейностите по събиране, транспорт, временно съхранение и разкомплектоване и оползотворяване на образуваните отпадъци от МПС се извършват от лица, притежаващи разрешение по ЗУО или комплексно разрешително по ЗООС. На територията на община Борован има фирми с разрешително за временно съхранение и разкомплектоване на ИУМПС – ЕТ «Христо Христов – Цвети – 2008».

Основни източници на ТБО в община Борован са населението, търговските обекти, фирми, учреждения. През 2012 г. е обнародван в Държавен вестник бр. 53 нов Закон за управление на отпадъците. Този закон регламентира мерките и контрола за защита на околната среда и човешкото здраве чрез предотвратяване или намаляване на вредното въздействие от образуване и управлението на отпадъците, както и чрез намаляване на цялостното въздействие от използването на ресурси и чрез повишаване ефективността на това използване. Всички общини в териториалния обхват на РИОСВ – Враца имат приети общински програми за управление на дейностите с отпадъци. Обхвата на програмите включва:

- анализ на състоянието и прогноза за вида, произхода, свойствата и количествата, образуваните или подлежащи на третиране отпадъци;
- целите, етапите и сроковете за тяхното постигане;
- начините и съоръженията за третиране или безопасно съхраняване;
- описание на специализираните инсталации за третиране, както и на терените подходящи за третиране на отпадъците;
- схема за движение на отпадъците към инсталациите за третиране, в т.ч. и площадките за сепариране на отпадъци от опаковки;
- финансови средства за осъществяване на програмата;
- мерки за изграждане на съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъците на места, намиращи се възможно най-близо до източника на образуването им;
- план за привеждане в съответствие на действащи инсталации и съоръжения за обезвреждане на отпадъците, включващ конкретни мерки, средства и срокове за тяхното изпълнение;
- система за отчет и контрол на изпълнението; информация за връзка с упълномощените лица, отговорни за управлението на отпадъците.

Общините определени да депонират отпадъците си на Регионални депа-Враца и Оряхово участват в Регионални сдружения, съгласно изискванията на ЗУО. Съгласно Националната програма за управление на отпадъците в област Враца има предвидени две регионални депа за обезвреждане на битови отпадъци, едното от които се намира на територията на община Оряхово - "Регионално депо за неопасни отпадъци (РДНО) – Оряхово. Депото започна работа от 20.09.2005 год. и на него се депонират битовите отпадъци от общините Оряхово, Мизия, Хайредин, Борован, Бяла Слатина, Козлодуй,

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

Кнежа и фирми от региона. Общото количество депонирани БО за 2013 г. е 16 703,68 т (при 16 324,75 т за 2012 г.). РДНО Оряхово притежава ново актуализирано комплексно разрешително № 249-НО-ИО-А1/2012г., в което е включена площадката на която се съхраняват 60 бр. Б-Б куба с негодни за употреба ПРЗ. В сравнение с предходни периоди активността на общините по отношение на закриване на нерегламентираните сметища и депониране на отпадъците на регионалните депа се е повишила.

На територията на община Борован не са регистрирани данни за съществуването и дейността на нерегламентиране сметища. Безконтролното изхвърляне на битови и строителни отпадъци извън границите на регламентираните сметища води до създаване на локални такива.

10.4. Шум

Контрол и мониторинг на шума и шумовите нива се осъществява от РИОСВ-Враца, като се извършва съгласно изисквания на „Методика за определяне на общата звукова мощност, излъчвана в околната среда от промишлено предприятие и определяне на нивото на шума в мястото на въздействие“. Важна част от цялостния набор от дейности, свързани с опазването на околната среда е недопускането на излъчване и разпространяване на шум над определените гранични стойности.

По фактор „Шум“ през 2013г. по предварително утвърден график, съвместно с АРЛ – Враца към ИАОС – София, са реализирани 12 планови проверки. Плануваните проверки не обхващат дружества, които извършват дейност на територията на община Борован.

Шумът се проявява като страничен ефект от почти всички човешки дейности. Основните източници на шум са свързани с вътрешноселищния и транзитен автомобилен транспорт, както и различните дейности на населението с промишлен характер, работилници, търговски обекти и др. От санитарно-хигиенна точка няма шумно работещи предприятия и силно развита инфраструктура. Акустичното състояние на околната среда е в границите на допустимите норми. На територията на община Борован не се очакват проблеми свързани с осигуряване на нормална акустична обстановка за населението на общината.

10.5. Състояние на земи и почви

Почвата е незаменим, органичен и невъзстановим природен ресурс, което налага опазването и от вредни въздействия и унищожаване. Тя е важна съставна част от земната кора, която осигурява условия за жизнена дейност на хората, животните, растенията и микроорганизмите – на всички живи същества. Съставна част е на природния баланс с неговите кръговрати на вода и хранителни вещества, без които е немислим живота на планетата Земя. Формирането и провеждането на правилна политика по отношение на почвите е един от основните приоритети на Европейският съюз. Акцентът се поставя върху превантивната защита и въвеждането на мерки за устойчивото им управление. Една от основните заплахи за изменение на климата е замърсяването на почвата, което води до влошаване качеството на питейната вода и храната и като цяло е основна заплаха за здравето на хората. Деградиционните процеси - като ерозия, замърсяване, запечатване, засоляване, киселяване и свлачища, допринасят за настъпване на климатични изменения, безводие и опустиняване. През месец октомври 2013 г., във връзка с осъществяване на почвен мониторинг III ниво - локални почвени замърсявания, комисия, включваща представители на ОД на МВР-Враца, ОУПБЗН-

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

Враца и общините, извърши проверки на всички девет склада за съхранение на препарати за растителна защита (ПРЗ) с изтекъл срок на годност, разположени на територията на област Враца, включително на площадка с „Б-Б” кубове разположена на РДНО-Оряхово. Дадените предписания са изпълнени. По-големи количества продукти за растителна защита (60 бр. “Б-Б” куба) с изтекъл срок на годност са разположени на РД за неопасни отпадъци в общ.Оряхово (240 000кг.). През 2013г. не са констатирани замърсявания и увреждания на почвите с пестициди. Засоляване на почви на територията на РИОСВ-Враца не се наблюдава. До 2010г. са закрити всички нерегламентирани сметища на територията на РИОСВ - Враца. Все още обаче има случаи на изхвърляне на битови отпадъци на закритите сметища.

Почвите на територията на област Враца са разнообразни според своя характер и тип.

Критериите за определяне на пригодността на земеделските земи в община Борован са подпочвени /почвообразуващи материали, подпочвени води и др./ почвени, орографски, климатични и т.н. Те определят агроекологичния потенциал за отглеждане на земеделските култури. Видът на почвите на територията на община Борован е оподзолен чернозем.

За наблюдение и контрол качеството на почвите в Област Враца е създадена организация за провеждане на мониторингова дейност. Пунктовете, в които се извършва пробонабирането на почвени проби, са определени от Изпълнителната Агенция по опазване на околната среда към МОСВ. Те са разположени по цялата територия на област Враца и са в зависимост от източниците на замърсяване на почвата.

През 2013г. на територията на област Враца е извършено пробонабиране от 3 пункта за почвен мониторинг в т.ч.: с. Кунино, общ. Роман, с. Комарево и с. Търнава, общ. Бяла Слатина.

Не са регистрирани превишения на ПДК от извършените анализи на взетите 30 бр. почвени проби. Поради настъпилите промени в икономиката и селското стопанство и засиления контрол върху работещите промишлени производства, се забелязва тенденция на намаляване на натоварването на почвите с тежки метали и арсен.

Опазване качеството на почвите е задължение на държавните и общински органи, на физическите и юридическите лица. Нараства необходимостта от въвеждането и използването на по-добри и иновационни земеделски практики. Обществото трябва да бъде информирано за съществуващите реални и потенциални възможности и ползи, които ще бъдат следствие от опазването на почвите. Важно е да бъде въведен в действие по-строг контрол и мониторинг на този компонент на околната среда.

10.6. Състояние на земните недра

В района на община Борован няма действащи обекти за експлоатация на полезни изкопаеми от земните недра. Относително неблагоприятно въздействие върху облика на ландшафта може да има добивът на строителни материали(инертни материали) от речните тераси, който нарушава състоянието на ландшафта и изисква своевременно провеждане на ограничителни и рекултивационни мероприятия.

10.7. Електромагнитно замърсяване

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

През последните десетилетия нарастна броя на изкуствените източници на електромагнитни полета, при което стойностите на лъченията, няколкократно превишават стойностите на естествения електромагнитен фон. Такива съществени източници на електромагнитни лъчения в района на община Борован са далекопроводите с високо напрежение, ултракъсовълновите радиостанции, телевизионните ретранслатори, антенните съоръжения на мобилните оператори, радиотакситата и др.

За регулиране в определен чистотен диапазон излъчванията на електромагнитните полета, определяне на техните пределно допустими нива в селищните територии и лимитиране на хигиенно-защитни зони около излъчващите обекти, има приета Наредба на МЗ и МОСВ. Нейното прилагане в повечето случаи в страната, включително и в община Борован обаче не се съблюдава, с което местоположението на източниците на електромагнитни полета не се контролира и не се спазват отстоянията за хигиенно-защитни зони. Това създава опасност за оформяне на зони с "електромагнитен" дискомфорт, чието неблагоприятно действие не се възприема пряко от хората, но то оказва влияние върху тяхното здравословно състояние.

10.8. Радиационна обстановка

Наблюденията и контролът на радиационните параметри е част от основните компоненти на околната среда. Дейностите, свързани с този контрол са непрекъснати и периодични и от изключително значение за опазване качеството на околната среда. Радиационният контрол на територията на РИОСВ-Враца се извършва от Регионална лаборатория – гр. Враца. С цел следене наличието на радионуклиди в атмосферния въздух през годината са набрани 27 бр. аерозолни филтърра от стационарната станция в гр. Враца. Не са констатирани повишавания на специфичната активност на естествените и техногенни радионуклиди в атмосферния въздух. Радиологичен мониторинг на необработваеми почви и дънни утайки е реализиран в 23 бр. пункта. През годината са взети 58 бр. почвени проби и 6 бр. дънни утайки от пунктовете на Национална система за мониторинг на околната среда /НСМОС/ в 3-100 км зона на АЕЦ „Козлодуй“. Гама-спектрометричният анализ на пробите показва, че няма сериозни отклонения в измерената специфична активност на радионуклидите спрямо характеристиките за региона.

10.9. Рискове от природни бедствия и аварии

В Дунавския район на басейново управление на основание чл. 146г от Закона за водите са определени райони със значителен потенциален риск от наводнения (РЗПРН). Те са утвърдени със Заповед № 88/21.08.2013г. на Директора на Басейнова дирекция „Дунавски район“ и Заповед № РДД 744/01.10.2013г. на Министъра на околната среда и водите. РЗПРН са класифицирани в три степени на риск по отношение на човешкото здраве, стопанската дейности, околната среда и културно историческото наследство – нисък, среден и висок. Утвърдените РЗПРН съдържат само районите със степен на риск „висок“ и „среден“.

Територията на община Борован не попада в района със значителен потенциален риск от наводнения.

Планът за управление на риска от наводнения в Дунавския район за басейново

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

управление 2016-2021г. съдържа Програма от мерки за намаляване на риска от наводнения и неблагоприятните последици по отношение на човешкото здраве, стопанската дейност, околната среда и културното наследство, с място на прилагане извън РЗПРН и за целия Дунавски район за басейново управление.

Приложимо за ОУП на община Борован са всички мерки извън РЗПРН и за Дунавския район за басейново управление, съгласно Приложение № 9 към ПУРН 2016-2021г., в което са посочени и конкретните мерки за прилагане.

- В ПУРН 2016-2021г. са предвидени следните инвестиционни мерки за намаляване на риска от наводнения с компетентен орган „Кмет на общината“, които са приложими и за община Борован.

Код по национален каталог	Наименование на мярка	Описание на мярката	Място на прилагане	Отговорна институция
PRE27-REAC28	Почистване и стопанисване на речните легла в границите на урбанизирана територия	Осъществяване на дейности по ликвидиране на натрупвания, създаващи препятствия за свободно преминаване на водите, чрез почистване на участъци от речните корита от дървета и храсти, падащи дървета, дънери, битови и строителни отпадъци и др.	РБУ	Кмет на общината
PRE24-REAC25	Премахване на незаконни постройки, подприщващи съоръжения, огради, складирани материали и други намиращи се в границите на речните легла или дерета	Отстраняване на всички подприщващи строежи и съоръжения, намиращи се в речните корита и нарушаващи тяхната проводимост, създаване на обстановка на нетърпимост към незаконно изградените такива обекти	РБУ	Кмет на общината
PRE46-PRO30-REAC117	Реконструкция и ремонт на язовири	Реконструкция на самата язовирна стена, като повишаване височината на нейната корона, увеличаване проводимостта на съоръженията за отвеждане на високите води /отнася се за	РБУ	Кмет на общината

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

		<i>общинските язовири/</i>		
PRE19-REAC20	Постоянен мониторинг на застрояването в близост до заливаемите зони	Нормативно регламентиране на дейностите на местните власти за ограничаване на строителството, вкл. незаконното, в и в близост до заливните зони, като се сравняват сателитни снимки, извършват се геодезични заснемания, ежегодни проверки на място и др. дейности	РБУ	Кмет на общината
PREP31-REAC78	Разработване и актуализиране на плановете за защита при бедствия (в част наводнения)	Участие на компетентните органи за УРН от самото начало при разработването на плановете за действия при природни бедствия, аварии.	РБУ	Областния управител; Кмета на общината
PRE59-PRO44-REAC132	Разработване и изпълнение на областни и общински програми за намаляване риска от бедствия, вкл. от наводнения.	Областните и общинските програми включват планиране на мероприятия за защита на критични участъци при опасност от преливане на диги и оградни съоръжения или локална защита на съоръжения от особена важност при критични ситуации.	РБУ	Областния управител; Кмет на общината
PRE31-PREP2-RR7-REAC39	Ефективно управление на водните нива на язовири и ретензионни водохранилища. Недопускане на преливане през короната на дигите при поройни валежи в сравнително малки водосборни области	Преоценка на хидроложка и хидравлична осигуреност на язовирните стени, особено на тази от насипен тип, от гледище на новите нормативни изисквания за сигурност на стените и асоциираните с тях воропроводящи съоръжения. Актуализиране на	РБУ	Собственика на съоръжението

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

		аварийните планове, запознаване на населението под такива съоръжения със съществуващи рискове.		
PRE47- PRO31- REAC118	Поддържане и подобряване състоянието на съществуващите язовири	Мерки свързани най-вече със сигурността на стената, устойчивост на стената във връзка с изискванията на новите нормативни документи като ЕВРОКОД и др	РБУ	Собственик на съоръжението
PRE48- PRO32- REAC119	Премахване на опасни, пречещи и/или неефективни язовири	Премахване на някои малки язовири, които не изпълняват своето предназначение и представляват потенциална опасност за разположените под тях обекти и населени места	РБУ	Собственика на съоръжението
PRE69- PRO54- REAC141	Осигуряване на скатовете за задържане	Мероприятията за увеличаване на грапавината чрез залесяване, изграждане на тераси и заграждания от биологичен и изкуствен материал	РБУ	Собственика на съоръжението; държавни предприятия по чл. 163 от ЗГ

При изготвяне на ОУП на община Борован ще се вземат предвид и приложимите мерки от Екологичната оценка на ПУРН 2016-2021г. в Дунавския район, които трябва да се прилагат при осъществяване на инвестиционни проекти, произточащи от ОУП на община Борован, Мерките от Екологичната оценка включват:

- Предвиждания на ОУП на общините да бъдат съобразени с анализирания и моделиран обхват при сценарой на вероятност на 20-годишната вълна;
- При прилагане на мерки, свързани със строителство, да не се допуска замърсяването на речните легла със строителни материали и гориво-смазочни материали от строителната техника;
- При прилагане на мерките за възстановяване на компрометирани диги, надграждане на диги, изграждане на земно-насипна дига и комбинация, планиране и изграждане на линейни защитни съоръжения /охранителни канали, преустройство или изграждане на дренажни съоръжения, строителните работи да се извършват за кратък период извън размножителният сезон на животинските видове по Приложения №2 и №3 от Закона за биологичното разнообразие, от март до юли, за да се намалят въздействия като смъртност и безпокойство на видовете животни, предмет на опазване;

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

- При прилагане на мярката за осигуряване на скатовете за задържане да се предвиждат залесителни дейности само с местни видове, включителни такива формиращи крайречни местообитания;
- При прилагане на структурните мерки в защитени зони всички съпътстващи дейности (напр. Обслужващи строителството пътища) да бъдат ситуирани при възможност извън природни местообитания или местообитания на видовете, вкл. птици, предмет на опазване в защитените зони;
- С цел недопускане на значително кумулативно отрицателно въздействие всички планове, проекти, програми и инвестиционни предложения, които могат да окажат хидроморфологичен натиск върху повърхностните водни тела в обхвата на ДРБУ и не са свързани с изпълнение на мерки от ПУРН и ПУРБ, да бъдат консултирани с БДДР и съобразени с териториалния обхват и период на изпълнение на предвидените в ПУРН мерки, които следва да се считат за приоритетни;

В ПУРБ за периода 2016-2021г. са планирани инвестиционни мерки за община Борован, както и мерки за целия ДРБУ, които са приложими за община Борован:

Код на мярка	Наименования на мярка	Действия за изпълнение на мярка	Код на действието	Вид мярка	Място на прилагане	Прилагащ орган
UW_2	Осигуряване на събиране, отвеждане и пречистване на отпадъчни води на населените места	Изграждане, реконструкция или модернизация на канализационна мрежа за агломерации с над 2 000 е.ж.	UW_2_4	Основна	Борован	Община, ВиК Дружества
UW_2	Осигуряване на събиране, отвеждане и пречистване на отпадъчни водди на населените места	Изпълнение на проекти за изграждане, реконструкция или модернизация на канализационна система, вкл. ГПСОВ, определени за конкретни агломерации с над 2000 е.ж., съгласно приложение № 2 към Националният каталог от мерки	UW_2_5	Основна	Борован	Община, ВиК Дружества

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

UW_2	Осигуряване на събиране, отвеждане и пречистване на отпадъчни води на населените места	Изпълнение на проекти за изграждане, реконструкция или модернизация на канализационна система за агломерации с под 2000 е.ж., вкл. доизграждане на канализация когато има изградена ПСОВ или осигуряване на подходящо пречистване (чрез изграждане на ПСОВ или отвеждане към друга ПСОВ), когато има изградена канализация	UW_2_2	Допълваща	ДРБУ	Община/ ВиК оператор
UW_2	Осигуряване на събиране, отвеждане и пречистване на отпадъчни води на населените места	Осигуряване на отвеждане и подходящо пречистване на отпадъчни води от населени места с под 2000 е.ж., вкл. изграждане на подходяща канализационна система; ПСОВ, включване към по-голяма ПСОВ. Изграждане на влажна зона за пречистване на отпадъчни води от агломерации с по-малко от 2000 е.ж.	UW_2_6	Допълваща	ДРБУ	Община/ ВиК оператор
DP_14	Намаляване на дифузното замърсяване от	Депониране на битови отпадъци в съответствията	DP_14_2	Основна	ДРБУ	Община

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

	отпадъци от населени места	за третиране на отпадъци				
DP_14	Намаляване на дифузното замърсяване от отпадъци от населени места	Изграждане на РСО	DP_14_3	Основна	ДРБУ	Община
DP_14	Намаляване на дифузното замърсяване от отпадъци от населени места	Преустановяване на експлоатацията на нерегламентиран и сметища, които са причина за влошаване на състоянието на водите	DP_14_4	Основна	ДРБУ	Община
DP_14	Намаляване на дифузното замърсяване от отпадъци от населени места	Рекултивация на терени, замърсени от битови отпадъци	DP_14_5	Основна	ДРБУ	Община
DP_14	Намаляване на дифузното замърсяване от отпадъци на населени места	Закриване и рекултивация на депо за опасни отпадъци	DP_14_6	Основна	ДРБУ	Община
HY_1	Възстановяване и защита на речните брегове и речното корито от ерозия	Защита на речните брегове от ерозия и свързаните с тях свлачищни процеси	HY_1_1	Допълваща	ДРБУ	Община/ област/ напоителни системи
DW_5	Проучване и изграждане на необходимата инфраструктура за подобряване на питейното водоснабдяване	Извършване на проучвания и изграждане на нови водоземни съоръжения за осигуряване на алтернативно и/или допълнително водоснабдяване на райони с трайно установени	DW_5_1	Основна	ДРБУ	Общини/ ВиК

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

		отклонения във водата от водното тяло, предназначено за питейно водоснабдяване				
DW_5	Проучване и изграждане на необходимата инфраструктура за подобряване на питейното водоснабдяване	Проучване и изграждане на нови съоръжения за водовземане, осигуряващи алтернативно и/или допълнително питейно водоснабдяване в райони, в които е констатиран недостиг на вода	DW_5_2	Основна	ДРБУ	Община/ ВиК
DW_5	Проучване и изграждане на необходимата инфраструктура за подобряване на питейното водоснабдяване	Изграждане на съоръжения за пречистване на питейните води	DW_5_3	Допълваща	ДРБУ	Община/ ВиК
EW_2	Намаляване на водовземането чрез намаляване загубите на вода в общественото водоснабдяване	Реконструкция на водопреносната мрежа, вкл. облицоване на напоителни канали за обществено напояване	EW_2_6	Допълваща	ДРБУ	Община/ ВиК

Риск представляват и съществуващите свлачища на територията на община Борован свлачища, регистрирани и наблюдавани от „ГЕОЗАЩИТА ПЛЕВЕН“ ЕООД /към 09.03.2018г./:

1. Свлачище в община Борован, с. Борован
 - Идентификатор: VRC05.05548.01;
 - Година на регистрация: 2000г.;
 - Възраст: съвременно;
 - Състояние: потенциално;
 - Местонахождение: ЮИ част, десен бряг на овраг.;

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

- Разположение: в регулация;
 - Застршава: Жилищни и стопански сгради (ЖС), улица и комуникации (УК), електропровод (ЕЛ); водопровод и канализация (ВиК);
 - Проучване: да;
 - Проектиране: да;
 - Укр. Мероприятия: дренажи, преоткосиране;
 - Дължина: 30м;
 - Ширина: 70м;
 - Засегната площ, дка: 2.100;
 - Клас: III;
 - Група: няма данни;
 - Категория: В.
2. Свлачище в община Борован, с. Борован
- Идентификатор: VRC05.05548.02;
 - Година на регистрация: 2006г.;
 - Възраст: съвременно;
 - Състояние: периодично активно;
 - Местонахождение: ЮИ от регулацията на с. Борован и на 120-130 м. СИ от „Кайов мост“;
 - Разположение: землище;
 - Застршава: корито на река;
 - Проучване:
 - Проектиране:
 - Укр. Мероприятия:
 - Дължина: 35 м.;
 - Ширина: 750 м.;
 - Засегната площ, дка: 26.250
 - Клас: I;
 - Група: няма данни;
 - Категория: Г;
3. Свлачище в община Борован, с. Добролево
- Идентификатор: VRC05.21600.01;
 - Година на регистрация: 1996г.;
 - Възраст: съвременно;
 - Състояние: Стабилизирано;
 - Местонахождение: ЮИ от селото;
 - Разположение: землище;
 - Застршава: ВиК, Земеделски земи;
 - Проучване: да;
 - Проектиране: да;
 - Укр. Мероприятия: дренажни канали;
 - Дължина: 30м.;
 - Ширина: 40м.;
 - Засегната площ, дка: 1.200;
 - Клас: III;

- Група: 0;
- Категория: Г.

10.10. Здравен риск

Здравният риск за населението в община Борован идва от рязко променените социално-икономически условия през последните десетилетия и свързаните с това стресови промени във психо-физичния статус на хората.

На територията на общината няма големи промишлени обекти, които са източници на замърсявания на въздух, почви и води от рисков характер за здравето на хората.

Потенциален здравен риск в бъдеще представляват нерешените проблеми с канализацията, пречистването на отпадъчните води и третирането на отпадъците в селищата на общината.

Здравен риск за населението на определени крайречни територии от общината носи опасността от евентуални извънредни катастрофални поройни наводнения (стогодишна вълна) и свързаните с тях санитарно-хигиенни проблеми, на каквито сме свидетели през лятото на 2014 г. в района на Северозападна България. Рискът от наводнения в община Борован е малък.

Все още неизследван напълно източник за здравен риск за населението в община Борован са електромагнитното замърсяване и акустичното натоварване.

Обобщено, моментното състояние на заболяемостта в района на община Борован не показва наличие на потенциален здравен риск, но той в бъдеще може да нарастне, ако не се вземат своевременни превантивни, в това число и устройствени мерки.

Прегледът на текущото състояние на компонентите на околната среда и ландшафта в община Борован показва, че съществуват редица проблеми, чието решаване изисква вземането на своевременни планови устройствени мерки чрез ОУП на общината.

Проблем представляват и *свлачищата* в община Борован. Налични са 3 свлачища – 2 бр. в село Борован и 1 бр. в село Добролево.

От естествените фактори най-важни са колебанията на нивата на подземните води, които от своя страна са свързани с валежния режим и снеготопенето. Наличието на влаголюбива растителност и заблатявания в различни части на града показват, че на много места в града водата играе съществена роля във свлачищния процес.

Антропогенните фактори за активността на склоновите процеси са свързани с основно дейностите, развивани в застроената част на града. Това са най-вече строителните дейности, свързани с подкопаване или претоварване на части от склоновете, както и оводнявания вследствие на течове от ВиК мрежара. Допълнително въздействие на склона оказват и вибрациите от тежкия транспортен трафик в рамките на града, особено в участъци, при които съотношението на задържащите към активните сили по склона е близко до границата на равновесие.

Относно *сеизмичността* в района, съгласно нормите за проектиране на сгради и съоръжения в земетръчни райони (Наредба 2, ДВ бр. 68 от 21.08.2007) районът на община Борован попада в зона с очаквана интензивност от VII степен сътресаемост за период 1000 години (при средни инженерногеоложки условия) и е със сеизмичен

коэффициент $K_c = 0,10$.

10.11. Нарушени територии

Вследствие на различни видове антропогенно въздействие, на територията на община Борован не са формирани съществени нарушени територии, които да изискват извънредно планиране и извършване на рекултивационни работи. Замърсяването на почвите е определено от мониторингът им за съдържание на тежки метали и металоиди, който показва липса на такива замърсявания. Като цяло, състоянието на почвената покривка е добро. Засоляването и вкисляването на почвите са в нормалните за страната граници.

10.12. Биоразнообразие на растителния и животински свят

Община Борован не е сред първенците по биоразнообразие.

На територията на общината доминират земеделските площи, които са установени на мястото на горите в дъбовия пояс и дъбово-габъровия пояс. Селскостопанските площи са разположени на мястото на смесени гори от цер и благун. Разпространението на горите и храсталаците е сравнително разрежено. Тревната покривка е изградена предимно от ксерофитни тревни видове. Мезоксеротермната тревна покривка е представена от луковична ливадина, пасищен райград, трескот, на места белизма и садина. Броеничеста ливадина и ливадна власатка участват основно в изграждането на мезофитните тревни формации.

Животинския свят и животинските видове са характерни за средноевропейската фаунистична зона. Често срещани животински видове са язовец, дива свиня, лисица, сърни, зайци, белки и чакали.

В частните имоти в селата се наблюдава голямо видово разнообразие от културна дървесна растителност - плодни дървета и насаждения.

За района на община Борован е характерно наличието на различни лечебни растения – предимно треви и храсти. Това е предпоставка за развитие на билкарството като поминък за част от населението, като контрол върху брането на основа квотите, дадени от РИОСВ – Враца, се извършва от общината. Чрез определяне на разрешените количества и даване указания за начина на бране и съхраняване на билките, общината цели опазване на находищата от билки.

Орнитофауната на Дунавския биогеографски район е изключително разнообразна и показва около 85% сходство с тази на Черноморския биогеографски район. Разнообразието на птиците надхвърля 180 вида в местообитания, повечето от които основно около р. Дунав. Преобладават водоплаващите птици.

10.13. Национална екологична мрежа (НЕМ)

На територията на община Борован попада частично една защитена територия по смисъла на Закона за защитените територии (ЗЗТ):

- Защитена местност „Борованска могила“ – в землищата на с. Борован, общ. Борован и с. Оходен, общ. Враца. Обявена за историческа местност със Заповед №316/20.02.1963г. на председателя на Главно управление на горите (ДВ, бр.

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

31/1961г.). Прекатегоризирана е в защитена местност със Заповед № РД-638/26.05.2003г. на МОСВ (ДР, бр. 60/2003г.).

На територията на общината не попадат защитени зони съгласно Закона за биологичното разнообразие (Натура 2000 места). Най-близо разположената защитена зона (до земл. на селата Сираково и Добролево) е BG0000508 „Река Скът“ за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна, включена в списъка със защитени зони, приет с Решение №122/02.03.2007г. на Министерски съвет (обн. ДВ, бр. 21/2007г.).

Съгласно изискванията на чл. 36, ал. 3 от *Наредбата за ОС* е извършена преценка за вероятната степен на отрицателно въздействие, при която се установи, че проектът на ОУП няма вероятност да окаже значително отрицателно въздействие върху природни местообитания, популации и местообитания на видове, предмет на опазване в описаните защитени зони, поради следните мотиви:

- Предвижданията на ОУП не засягат защитени зони от мрежата Натура 2000, тъй като в границите на община Борован, както и в близост до тях липсват такива. В тази връзка няма вероятност реализацията на плана да доведе до пряко или косвено увреждане и/или фрагментиране на природни местообитания и/или местообитания по видове, предмет на опазване в защитени зони.

- Предвид местоположението, вида и характера на предвидените с плана дейности, не се очаква значително отрицателно въздействие върху популации на животински видове, предмет на опазване в най-близката защитена зона, респективно до намаляване на числеността и плътността им, както и до възникване на безпокойство.

- Реализацията на ОУП не предполага генериране на шум, емисии и опасни отпадъци във въздуха, водите и/или почвите, във вид и количества, които да окажат отрицателно въздействие върху структурата, функциите и природозащитните цели на защитена зона BG0000508 „Река Скът“.

- Няма вероятност от възникване на отрицателно кумулативно въздействие от реализацията на настоящия план в комбинация с други одобрени ИП, ППП в района на общината.

- Дейностите по предвидения ОУП няма вероятност да доведат до фрагментиране и/или прекъсване на биокоридорни връзки, от значение за видове, предмет на опазване в защитени зони.

10.14. Ландшафт

Ландшафта на община Борован е силно антропогенно повлиян и преобразен. Основно, характера му се определя от земеделските територии в общината, представляващи повече от 80% от цялата територия на общината. Оценката на ландшафта на общината като природен ресурс не е висока, поради не многото природни дадености. Културният ресурс на ландшафта на територията на община Борован не е съществен, обусловен от наличието на ниско ниво на развитие на техническа инфраструктура, селищни

образувания и горски територии. Визуалното присъствие на културни забележителности, археологически и архитектурни паметници не е силно осезаемо.

По отношение психологическата оценка на ландшафта на община Борован може да се отбележи, че обликът на ландшафта, определен от отвореността и просторността на територията, намираща се в котловина на Дунавската равнина, поражда чувство за спокойствие, предизвикано от равнинния и хълмист релеф.

Комплексната оценка на ландшафта на община Борован по редица възприети показатели за неговото качество като живописност, съхраненост, устойчивост, уникалност, разнообразие на пейзажа, типичност, уязвимост и др. го определят като специфичен, средно устойчив, сравнително силно антропогенно повлиян ландшафт, който е уязвим по отношение на по-нататъшна непланирана и случайна човешка намеса, предизвикана от моментната икономическа конюнктура.

10.15. Прогноза и синтез на екологическите условия и оценка на ефективността на устройствените мероприятия

ГЛАВА 11: ЛАНДШАФТ И ЗЕЛЕНА СИСТЕМА

11.1. Ландшафт

Подходът и концепцията за развитието на ландшафта и зелената система на територията в обхвата на настоящия Общ устройствен план на община Борован е свързан с ландшафтно - териториално зонироване, базиращо се на досегашни функции, съществуващ потенциал на териториите и устройствените намерения на общината. Община Борован е разположена в котловината на Дунавската равнина. С оглед характера и местоположението на територията на общината, преплитането на различни функции на тази територия и природните дадености, ландшафтно-териториалните зони могат да имат само условен компактен териториален обхват.

Съобразявайки се с горепосочените условия, предлагаме територията на община Борован, да се разглежда в Общия устройствен план на общината като съставена от следните ландшафтно-териториални зони :

- Горски територии с природен и антропогенен произход, част от горския фонд;
- Територии на природните крайречно-горско-степни ландшафти;
- Територии на антропогенно – културен ландшафт, включващ преобразени природни територии, с функции основно на земеделско ползване и аграрен туризъм;
- Селищен антропогенен ландшафт, включващ урбанизираните селищни и крайселищни територии, с основна функция обитаване и труд;
- Ландшафт на инфраструктурни коридори, които преминават през територията на общината (пътища, електропроводи, газопроводи) и се подчиняват на специфични устройствени норми;

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

- Комплекс от природни и антропогенни ландшафти на културно-исторически паметници и археологически обекти, които се намират на територията на общината. Тази условна зона е с основна бъдеща функция – културен и познавателен туризъм.

Приоритетните насоки за развитие на ландшафта и териториите, формирани от дървесно - храстови комплекси с горски характер (оформящи обемно-пространствена зелена система от висока растителност) на територията на община Борован са свързани с:

- Запазване на досегашния характерен ландшафтен облик на община Борован, като не се допусне презастрояване на крайселищните и природните крайречни територии за нуждите на бизнеса или обитаването. Да се създадат планови и проектни предпоставки за обогатяване на околната среда с природни елементи, със специфичната за района естествена дървесна растителност и се поднови интензивната борба срещу ерозионните процеси;
- Опазването и подходящото експониране на социализираните и все още неизявените археологически и културно-исторически обекти, които да се предложат като привлекателен комплексен туристически продукт, представящ културно-историческия потенциал на територията на общината;
- Подобряване на социално-икономическите условия на местното население, чрез стимулиране на малкия и среден бизнес, свързан с аграрното профилиране на общината, местните производства и занаяти като елемент от предлагания туристически продукт, с цел повишаване на трудовата заетост;
- Подобряване условията за обитаване, както и да се повиши образованието на населението и квалификацията на специалистите в сферата на земеделието, културния и екологичен туризъм;
- Включване територията на община Борован в Европейското културно пространство, чрез създаване на предпоставки за изготвяне и реализиране на проекти и програми с национално и международно финансиране за разкриване, консервиране и експониране на археологически и културно-исторически обекти;
- Създаване условия за стимулиращ мултипликационен ефект и върху другите съседни общини, вследствие ориентирането на община Борован като център за развитие на екологосъобразна селскостопанска икономика и на селски екологичен и културен туризъм.

Устройствените насоки за развитие на ландшафта и зелената система на община Борован освен с горните цели и приоритети, трябва да се съобразят и да преодолеят редица ограничители и стимулатори от природен и антропогенен характер.

Природен ограничител е характерният ландшафт на равнинната територията на общината без съществени масиви от висока горска дървесна растителност, приоритизиращ площи основно за зърнопроизводство, зеленчукопроизводство и минимално присъствие на масиви от трайни насаждения.

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

Антропогенни ограничители за ландшафта и устройствените мерки в ОУП на община Борован са инфраструктурните коридори, преминаващи през селищната и крайселищната територия - второстепенна пътна мрежа, електропроводи високо напрежение, водопроводи, напоителни канали, и др.

Други антропогенни ограничители за развитието на ландшафта и обемно-пространствената зелена система са видовете собственост на земята, съществуващите материални фондове (жилищни, обществени, земеделско-производствени, инфраструктурни и др.) с остатъчна стойност, икономическото състояние на общината и на нейните жители и т.н.

Интересен, но неизползван до сега потенциал като антропогенен стимулатор, ще бъде за ОУП на община Борован предложенията за реставрация, консервация и социализиране на разкрити и неразкрити археологически обекти, културно-исторически паметници, както и на обекти с течащи и стоящи води, които влияят върху функционално-пространствената организация на територията и развитието на екологичния и културния туризъм.

От факторите, които могат да стимулират вземането на едни или други устройствени решения в ОУПО могат да се отбележат - целта да се развие производствения потенциал на общината основно в областта на земеделието, попълване на нуждата от кадрови професионален, културен и производствен човешки ресурс, уникалността на природния териториално-равнинен комплекс на Дунавска равнина и средищното местоположение на общината. Предизвикателство е и създаване на условия за социално-психологическа привлекателност на общината като място за обитаване, приложение на труд, социални контакти, аграрен туризъм и използване на културно-историческите паметници от различни епохи за развитие на културен туризъм.

От анализа на всички разгледани по-горе устройствено-определящи фактори за развитие на ландшафта и обемно-пространствената зелена система, значение придобиват:

- Целите и приоритетите за развитие на община Борован;
- Ограничителите за ландшафтното функционално-пространствено организиране на територията;
- Стимулаторите за вземане на определени устройствени решения.

Въз основа на това се предлага, да се зложат следните приоритетни насоки за развитие на ландшафта и обемно-пространствената зелена система:

- Развитие, рехабилитация и обновяване на ландшафта около комуникационно-транспортната и техническата инфраструктура в обхвата на територията, попадаща в границите на ОУП на общината;
- Развитие на земеделските територии в специализация по отглеждането и на зеленчукови култури и трайни насаждения (овощни градини и лозови масиви). Това може да стане, чрез стимулиране собствениците на земеделски земи, да отглеждат на пустеещите в момента селскостопански територии доходоносни и подходящи за района трайни култури и билки, при използване

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

на съвременни агротехнологии. С тези мерки може да се постигне разнообразяване облика и придаване на живописност на културния и селскостопански ландшафт на общината. Мерките трябва да са насочени и към възстановяване и увеличаване на поливните площи, ползването на водните ресурси за напояване и намаляване замърсяването на почвите и подземните води с нитрати, нитрити и фосфати. Допълващо културния и екологичния селски туризъм, като елемент на туристическия продукт, е и изграждането на фамилни животновъдни ферми при прилагане на европейски норми на отглеждане на животните и опазване на повърхностните и подземните води от замърсяване;

- Подобряване на екологичната обстановка в районите около съставните села и по поречието на реките Скът и Бързина, с цел да се създадат благоприятни условия за живот на населението, за развитие на културния и екологичен туризъм и привличане на инвестиции. Това е свързано с организирането на правилно управление на битовите, строителни и земеделски отпадъци на територията на общината, което е от голямо значение за човешкото здраве и опазването на околната среда. Прилагането на съвременни европейски форми и норми на земеделие и агротехнологии, съчетано с българските традиции, ще осигури опазване на почвеното плодородие, намаляване на замърсяването на почвите, повърхностните и подземните води от минералното торене и препаратите за растителна защита и ще опази обработваемите земи от развитие на ерозионни процеси. Развитие евентуално на промишлени производства и промишлени технологии в района на община Борован, които не са източници на замърсяване на въздуха, почвите и водите, ще имат основен принос за осигуряване на условия за труд на населението и съхраняване чистотата и привлекателността на природната среда.

Основната цел и задача на предлаганите мерки е :

- Опазването и подчертаването на характерния облик на ландшафта в община Борован, запазената от замърсяване околна среда, благоустроените населени места по изискванията на съвременното устройство на селищата, съчетано с неизползвания до сега потенциал от културни и исторически паметници от различни епохи, което ще стимулира развитието на културния и екологичен селски туризъм и привличането на инвестиции в екологосъобразени производства;
- Ситуиране в селищните и крайселищни (природни) територии на традиционни за района на общината обекти за нуждите на аграрния туризъм (семейни чифлици) в подходяща околна обстановка. Туристическата инфраструктура има нужда от такива обекти, но мястото на тяхното ситуиране и интензивността на застрояване трябва да бъдат съобразени с изискването за премереност, опазване на природната среда и баланс по отношение на предлаганите туристически услуги;
- Обособяване в общината на ландшафтна среда за развитие на културен селски туризъм в селата, които имат потенциал за това. Тази ландшафтна задача

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

изисква, на цялата територия на община Борован, ландшафта да се организира в посока на максимално използване потенциала на природната среда, агропроизводството и историческите паметници, за превръщането ѝ в привлекателно място за живеене, труд и туристическа дестинация. По такъв начин ландшафта и обемно-пространствената зелена система, ще имат положително въздействие върху състоянието на околната среда, съобразявайки се с предлаганите принципи в ОУПО.

Изброените по-горе приоритетни насоки за развитие на ландшафта и обемно-пространствената зелена система на община Борован са конкретизирани в следното устройствено предложение към Общия устройствен план на общината:

- Ландшафтно устройство и обемно-пространствена зелена система на ОУП на община Борован:
- Всички елементи на ландшафта и предлаганите мерки за неговото устройство, са обособени в пет основни групи :
 - a) Дендрогенен горски ландшафт на териториите от общината. Горските територии формират обемно-пространственият облик на общината, независимо от тяхната собственост и предназначение от горскостопанска гледна точка. Те създават разнообразие в пейзажа на общината и не трябва да се допуска процентно намаляване на обемно-пространственото им и визуално присъствие в ландшафта на община Борован. Тези горски територии създават ландшафтната рамка на община Борован.
 - b) Ландшафт на равнинни интензивно-обработваеми земи. Те формират облика на основния антропогенен ландшафт на общината, тъй като исторически са формирани от хората, чрез планомерно и целенасочено преобразуване на естествените природни територии със горско-степен характер, в обработваеми земеделски земи. Тези обработваеми земи допълват ландшафтната рамка на община Борован и тяхното стопанисване и устройство ще се извършва на основата на перспективите за развитие на земеделието върху окрупнени земеделски имоти, чрез комасация или коопериране през следващите години.
 - c) Урбогенен ландшафт на полски (равнинни) селища. Характеризира се с урбанизационни селищни структури, формирани от големи по площ крайселищни частни имоти, използвани за отглеждане на зеленчуци и плодове. Бъдещото им развитие на основата на ОУПО е свързано с опазване на териториите им от наводнения при поройни валежи, благоустрояване и решаване на проблемите с транспортния достъп, канализацията и пречистването на отпадъчните води, създаване на озеленени селищни и крайселищни пространства, предлагащи условия за спорт и отдих, формиране на санитарно-хигиенни зони, съгласно нормативните изисквания за отстояние на жилищните зони от гробища, животновъдни ферми и други селскостопански обекти, източници на

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

замърсяване на въздуха, водите и почвите, експониране и социализиране на обектите на културно-историческото наследство и др.

- d) Дендрогенен и степен ландшафт на крайречни земи. Територии с ландшафт за превантивна устройствена защита по чл. 10, ал.3 на Закона за устройство на територията. Това са в по-голямата си част запазени естествени първични територии със степен и горски характер, които са били характерни за Дунавска равнина и днес са предназначени да опазват ценни представители на биологичното разнообразие за България и региона. Опазването, устройството и ползването на тези територии се предвижда да се извършва според диференцираните изисквания на природозащитното законодателство в България. Устройствомерките в тези най-ценни територии от гледна точка на ландшафта и биоразнообразието, трябва да бъдат насочени не само за опазване на биоразнообразието и естетическото оформяне на крайречните територии, но и да бъдат насочени към осъществяване на превантивна устройствена защита по чл. 10, ал.3 на ЗУТ.
- e) Антропогенно-аграрен ландшафт на земи за алтернативно земеделие. Това са преди всичко крайселищни земи, които с оглед достъпността им, възможността за прилагане на изкуствено напояване, типът и незамърсеността на почвите и други агростопански показатели, са подходящи за развитие на био-земеделско производство, създаване на малки чифлици за аграрен туризъм, отглеждане на зеленчуци, плодове, декоративна дървесна и храстова растителност, цветя, трайни насаждения, включително и лозя и др. При спазване на съответните санитарно-хигиенни изисквания и отстояния, някои от тези територии могат да се обособят и специализират в развитие на фуражно животновъдство (птицевъдство, говедовъдство, зайцевъдство и др.). На места тези територии са подходящи и за рибовъдство, пчеларство, култивирано отглеждане на билки и др.
- f) Антропогенни ландшафти на биоинженерно озеленяване. Това са основно линейни територии, в които с устройствомерките се предвижда да формират сравнително тесни озеленени пространства (биокоридори, полезащитни, снегозащитни и ветрозащитни пояси) от местна дървесна и храстова растителност, с различна функционална насоченост и предназначение. Те ще участват в оформянето на обемно-пространствения характер на зелената система на община Борован. От своя страна, тези елементи на ландшафта с антропогенен генезис, ще разнообразят монотонния земеделски пейзаж, ще дадат възможност да се оползотворят непродуктивните земи на територията на общината, ще подобрят микроклимата и ще подпомогнат борбата с ветровата ерозия на почвата и снегонавяванията.

Целта на биоинженерното озеленяване ще бъде:

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

- Да създаде биокоридори по реки, дерета и оврази с противоерозионно предназначение и за опазване на биоразнообразието;
- Да осигури водоохранно озеленяване около микроязовирите в района;
- Да възстанови традицията за крайпътно озеленяване на четвъртокласната пътна мрежа с ветрозащитна и снегозащитна функция;
- Да се извърши биологична рекултивация на нарушени терени от различни дейности.

За реализирането на тези елементи с антропогенен генезис на зелената система, ще трябва да се изготвят конкретни проекти на следваща по-подробна фаза, които да бъдат съобразени с изискванията на законите и наредбите за устройство на територията, опазване на околната среда, опазване на биоразнообразието, рекултивацията на нарушени територии и други.

Предлаганото устройство на ландшафта в община Борован, чрез гореописаната номенклатура от устроени територии към ОУПО, цели създаване на балансирана комбинация между културния ландшафт на земеделските земи и компактни или линейни територии, оформени с преобладаващото участие на местни дървесни и храстови горски или овощни видове. По такъв начин, ще се създаде една благоустроена, балансирана и естетична среда за развитие на общината и създаване на привлекателни условия за обитаване, труд и отдих за жителите и гостите на община Борован.

Зелена система

В селищната зелена система на община Борован съществено визуално присъствие имат и парковите територии на общината – Паркове в с. Борован: местоположение: кв. 1в – център, с площ 1960 кв.м.; местоположение: Кад. № 2002 кв. 1, площ 9770 кв.м.; местоположение: Кад. №648, кв. 21А, площ 1400 кв.м.; местоположение: Кад. №1261, кв. 51А, площ 6620 кв.м.; местоположение: кв. 139-шосе за гр. Бяла Слатина, площ 20920 кв.м.; местоположение: УПИ IX, вк. 107, площ 880 кв.м.; Паркове в село Малорад: местоположение: УПИ XIII, кв. 121, площ 3430 кв.м.; местоположение УПИ I, кв. 124, площ 9730 кв.м.; Паркове в село Добролево – местоположение: Между кв. 5 и кв. 7, площ 4000 кв.м.; местоположение: Между кв. 20,21,20а, 26а и 27 с площ от 3640 кв.м.; местоположение: между кв. 5 и кв. 10а, площ 1000 кв.м.; Паркове в село Нивянин – местоположение: ПИ №36, кв. 66, площ 3000 кв.м. Всички дванадесет парка на територията на общината са публична общинска собственост с обща площ от 66 350 кв.м.

На територията на общината има изградени детски площадки, от които функциониращи и в сравнително добро състояние са:

- Детска площадка в централната част на с. Малорад; състояния – лошо, има нужда от ремонт.
- Детска площадка в централната част на с. Нивянинл; състояние – добро.

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

- Детска площадка в централната част на с. Добролево пред Кметството по пудос – нова; състояние – добро.
- Детска площадка в централната част на с. Борован в „Парка“; състояние – лошо, има нужда от нови люлки.
- Детска площадка в с. Борован, ул. „Цено Мишов“ по пудос – нова; състояние – добро.
- Детска площадка в с. Борован, ул. „Славко Ценов“; състояние – добро.

Исторически сложилото се антропогенно развитие на територията, на която се намира община Борован, е било насочено основно към създаване на условия за горско стопанство и земеделие и по-малко за развитие на местна промишленост. По тази причина териториите с горски характер, формирани от коренна дървесно-храстова растителност донякъде в територията са запазили своя характер, а в равнинната част на общината в по-голямата си част са били изсечени и са останали в съвременното основно отчасти само около реките Скът и Бързина (донякъде и около деретата). Всички други земи на настоящия етап, парцелирани като държавни частни, общински частни и частни имоти до такава степен са предназначени изключително за земеделско ползване, че даже около деретата с непостоянно оводняване, не е възможно да се проведат съществени мероприятия с водоохранна растителност, която би ги предпазила от бързо затлачване и развитие на ерозионните процеси.

Поради горните причини, към момента не може да се каже, че има, или в бъдеще съществуват съществени предпоставки за планово организиране на зелена система от различни видове линейни озеленени пространства с дървесна и храстова растителност, в извънселищната територията на общината.

Основа за бъдеща организация на система от озеленени пространства с местна дървесна и храстова растителност може да бъдат оскъдните озеленени площи за широко обществено ползване в съставните села и допълнителното екологично въздействие от биокоридори с дървесна и храстова растителност по речните долини и дерета и от овощните дървета и другите трайни насаждения, в сравнително големите частни дворове на селищата в общината. Като елементи за зелената система със специфичен характер на оформяне, могат да се приемат овощните градини и гробищните терени към всяко едно от селата.

Към момента може да се каже, че има, или в бъдеще ще съществуват съществени предпоставки за планово организиране на зелена система от различни видове линейни озеленени пространства с дървесна и храстова растителност, в извънселищната територията на общината.

За състоянието и перспективите за бъдещото развитие на системата от озеленени пространства на територията на община Борован трябва да се подчертае, че ако в името на по-благоприятна жизнена среда и привлекателност на ландшафтния облик не се постави общественият интерес пред частният, не може да се очаква, че настоящият ОУПО може да допринесе съществено за постигане на по-добра визия на общината по отношение развитие на зелената система.

Направената до тук характеристика показва, че исторически сложилото се антропогенно

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

развитие на територията, на която се намира община Борован, е било насочено основно към създаване на условия за земеделие. развитието на спорта е свързано с изграждането на спортни съоръжения, които обикновено се ситuirат в озеленени пространства. В това отношение във връзка със състоянието на озеленените пространства в общината, разбираеми са констатациите за нивото на спорта и физическото възпитание на територията на община Борован, че те са свързани основно с провеждане на местни спортни събития, в резултат от дейността на училищата. На територията на общината има футболни игрища, но те, съблекалните и трибуните към тях не са в добро състояние, предвид инцидентното им ползване, или напълно липсват. Обикновено физическото възпитание и спортните прояви са инициативи на масовия спорт, който в момента също изпитва затруднения за функциониране.

Като обобщение за състоянието на ландшафта на община Борован, който е формиран и от нейната зелена система трябва да се отбележи, че той е силно антропогенно повлиян и преобразен. Основно, разнообразието му се определя от горските територии и речните тераси на реките Скът и Бързина и крайречните и платовидни заравнености между тях. Оценката на ландшафта на общината като природен ресурс не е висока, поради останалите малко естествени природни дадености. Културният ресурс на ландшафта на територията на община Борован не е съществен, обословен от наличието на техническа инфраструктура, селищни образувания, горски територии и земеделски обработваеми земи. Липсва и значително визуално присъствие на културни забележителности, археологически и архитектурни паметници.

По отношение психологическата оценка на ландшафта на община Борован може да се отбележи, че обликът на ландшафта, определен от отвореността и просторността на територията, намираща се в котловина на Дунавската равнина, поражда чувство за спокойствие, предизвикано от равнинния релеф.

Подходът и концепцията за развитието на ландшафта и зелената система на територията в обхвата на настоящия ОУП на община Борован е свързан с ландшафтно-териториално зонироване, базиращо се на досегашни функции, съществуващ потенциал на териториите и устройствените намерения на общината. С преплитането на различни функции на тази територия и природните дадености, ландшафтно-териториалните зони могат да имат само условен компактен териториален обхват.

Прогноза за развитие на ландшафта и озеленяването

Бъдещата организация и формиране на системата от пространства с дървесна и храстова растителност (зелена система) на територията на общината ще се основава на: Горските терени; На естествено оформените с растителност крайречни територии; На озеленените площи за широко обществено ползване в съставните села; На създадените биокоридори с дървесна и храстова растителност по сухи дерета, по пътища и други инфраструктурни съоръжения; На масивите от овощни дървета и други трайни насаждения, които ще имат допълнително екологично въздействие върху ландшафта, както и от оформените с растителност сравнително големи частни дворове в селата на общината. Като елементи на зелената система със специфичен характер на оформяне, могат да се

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

приемат и частните крайселищни градини и гробищните терени с дървесна растителност, към всяко едно от селата. По-голямата част от тези елементи на зелената система, няма да изискват никакви сериозни инвестиции от страна на общината както за създаването, така и за поддържането им. В замяна на това, провеждането на целенасочена общинска политика по отношение обвързването на отделните елементи на зелената система в една стройно организирана мрежа, ще помогне за обогатяване облика на ландшафта на територията на общината и за подобряване на екологичните условия в нея.

Зелена система в селата

Задължително опазване на публичните зелени площи и обособяването им в УПИ чрез ПУП.

Опазване и благоустрояване на откритите спортни площадки.

Гробищни паркове

Всички населени места в общината разполагат с гробищни паркове.

Гробищните паркове на територията на община Борован са общо 7, както следва: ПИ №000467 (с. Борован); ПИ №000047 (с. Малорад); ПИ №272, кв. 37А (с. Малорад); ПИ №000093 (с. Добролево); ПИ №000155 (с. Добролево); ПИ №000074 (с. Сираково); ПИ №000036 (с. Нивянин). Всички 7 гробищни паркове имат нужда от разширение.

В заключение за състоянието и перспективите за бъдещото развитие на системата от озеленени пространства на територията на община Борован трябва да се подчертае, че ако в името на по-благоприятна жизнена среда и привлекателност на ландшафтния облик не се постави общественият интерес пред частният, не може да се очаква, че настоящият ОУПО може да допринесе съществено за постигане на по-добра визия на общината по отношение развитие на зелената система.

Спорт и отдих

На територията на община Борован се развиват основните видове спорт: футбол, волейбол към ЦПЛР „Маша Белмустакова“, с. Борован. Лицензираните спортни клубове в общината са 1 бр. – ФК „Торпедо-2004“, с. Борован.

Развитието на спорта е свързано с изграждането на спортни съоръжения, които обикновено се ситуират в озеленени пространства. В това отношение във връзка със състоянието на озеленените пространства, разбираеми са констатациите за нивото на спорта и физическото възпитание на територията на община Борован, че те са свързани основно с провеждане на инцидентни местни спортни прояви. Обикновено физическото възпитание и спортните прояви са инициативи от дейността на училищата.

Наличните спортни съоръженията на територията на община Борован са:

- Многофункционална спортна площадка (нова) – с. Борован; състояние на обекта – добро; площ – 1090,25 кв.м.
- Многофункционална спортна площадка (нова) – с. Добролево;

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

състояние на обекта – добро; площ – 1090,25 кв.м.

- Многофункционална спортна площадка (нова) – с. Малорад; състояние на обекта – добро; площ – 1090,25 кв.м.
- Стадион „Торпедо“ – с. Борован; състояние на обекта – лошо; терен – 6 дек.; озеленен, но има нужда от ново тревно покритие и дренаж; битова сграда с три съблекални и баня към тях – за ремонт; подмяна на седалки; нужда от нова оградна мрежа.
- **ГЛАВА 12: БАЛАНС НА ТЕРИТОРИЯТА. УСТРОЙСТВЕНИ ЗОНИ И РЕЖИМИ**
- 12.1. Баланс на територията на общината

Баланс по вид собственост за имотите в с.ДОБРОЛЕВО

Номер	Наименование на вида собственост	Брой имоти	Площ в дка
1	Държавна публична	4	10.988
2	Държавна частна	107	1387.695
3	Общинска публична	142	1516.938
4	Общинска частна	57	1008.499
5	Частна	2206	23485.269
7	Обществени организации	327	3904.954
11	Съсобственост	8	58.429
99	Стопанисвано от общината	51	1327.367
	Общо:	2902	32700.140

Баланс по по основна категория на имотите в с.ДОБРОЛЕВО

Категория	Брой имоти	Площ в дка.
	341	2523.126
II	2437	27315.622
III	85	940.209
IV	38	1824.791
IX	1	96.392
Общо:	2902	32700.140

Баланс по вид собственост за имотите в с.ДОБРОЛЕВО

Номер	Наименование на вида собственост	Брой имоти	Площ в дка
1	Държавна публична	4	10.988
2	Държавна частна	107	1387.695
3	Общинска публична	142	1516.938
4	Общинска частна	57	1008.499
5	Частна	2206	23485.269
7	Обществени организации	327	3904.954
11	Съсобственост	8	58.429
99	Стопанисвано от общината	51	1327.367
	Общо:	2902	32700.140

Баланс по вид територия на с.ДОБРОЛЕВО

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

Номер	Наименование на вида територия	Брой имоти	Площ в дка
1	Селско стопанство	2722	30915.457
2	Горско стопанство	144	1262.162
3	Населени места	7	25.363
4	Повърхностни води	25	358.465
6	Транспорт (ЖП,Държ.Път.Мрежа)	4	138.693
Общо:		2902	32700.140

Баланс по НТП (стар) на с.ДОБРОЛЕВО

Номер	Наименование НТП	Брой имоти	Общо площ в дка
1100	НИВИ /ОРНА ЗЕМЯ/	2322	26990.693
1211	Овощни насаждения /нетерасирани/	1	3.152
1213	Лозови насаждения /нетерасирани/	134	197.330
1230	Изоставени територии за трайни насаждения	1	13.383
1300	ЕСТЕСТВЕНИ ЛИВАДИ	1	96.392
1400	ПАСИЩА, МЕРИ	42	2520.891
1401	Пасища с храсти	26	220.281
1500	СТОПАНСКИ ДВОРОВЕ И ПРОИЗВ. БАЗИ НА СЕЛСКОТО СТОП.	1	19.104
1570	Стопански дворове	45	100.360
1590	Други територии заети от произв.бази на сел.стоп.	3	3.928
1612	Овцеферми	1	46.093
1613	Птицеферми	1	5.248
1619	Други животновъдни комплекси	2	31.835
1710	Полски пътища	128	495.741
1720	Прокари	2	5.018
1900	ДРУГИ ТЕРИТОРИИ ЗАЕТИ ОТ СЕЛСКОТО СТОПАНСТВО	2	55.413
1929	Други територии заети от селско стопанство	2	13.548
2111	Иглолистни дървесни видове	60	431.558
2112	Широколистни дървесни видове	2	79.571
2113	Нискостъблени дървесни видове/акация, гледичия/	77	732.702
2121	Голини	2	9.273
2221	Поляни	1	7.343
2222	Горски пътища	1	1.479
2224	Дворни места на горското стопанство, животн.ферми	1	0.236
3100	ЖИЛИЩНИ ТЕРИТОРИИ	1	0.000
3190	Други жилищни терени	1	2.004
3364	Хранително-вкусова промишленост	1	0.133
3436	Гробища	2	15.771
3900	ДРУГ ВИД ТЕРЕНИ СЪС СЕЛИЩЕН ХАРАКТЕР	2	7.456
4111	Вътрешни реки	6	135.724
4411	Язовирни езера	6	201.901
4412	Водоеми	1	0.133
4511	Напоителни канали	7	14.163
4612	Извори каптирани	3	1.300
4800	ТЕРИТОРИИ НА ВОДОСТОПАНСКИ,ХИДРОМЕЛИОР.СЪОРЪЖЕНИЯ	2	5.244
6113	Пътища II клас	1	74.032
6115	Пътища IV клас	2	19.243
6120	Местни пътища	3	11.572
6311	ЖП линии	1	45.417
7290	Исторически паметници и места	3	68.835

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

Номер	Наименование НТП	Брой имоти	Общо площ в дка
8500	МОЧУРИЩА	2	16.642
Общо:		2902	32700.140

Баланс по основна категория на имотите в с.БОРОВАН

Категория	Брой имоти	Площ в дка.
	762	10576.829
II	1241	11358.386
III	4804	45515.519
IV	1364	14260.713
VIII	1	49.337
IX	2	16.701
X	7	58.155
Общо:	8181	81835.639

Баланс по вид собственост за имотите в с.БОРОВАН

Номер	Наименование на вида собственост	Брой имоти	Площ в дка
1	Държавна публична	10	254.572
2	Държавна частна	316	9457.485
3	Общинска публична	331	1679.262
4	Общинска частна	319	6657.614
5	Частна	6246	54355.553
7	Обществени организации	908	8508.043
11	Съсобственост	41	448.659
99	Стопанисвано от общината	10	474.450
Общо:		8181	81835.639

Баланс по вид територия на с.БОРОВАН

Номер	Наименование на вида територия	Брой имоти	Площ в дка
1	Селско стопанство	7731	72758.958
2	Горско стопанство	329	3313.601
3	Населени места	15	4311.640
4	Повърхностни води	97	1028.133
6	Транспорт (ЖП,Държ.Път.Мрежа)	9	423.307
Общо:		8181	81835.639

Баланс по НТП (стар) на с.БОРОВАН

Номер	Наименование НТП	Брой имоти	Общо площ в дка
1100	НИВИ /ОРНА ЗЕМЯ/	6566	62874.346
1139	Други временни неизползувани орни земи	2	30.700
1146	Унищожени орни земи от промишлени предприятия	1	8.280
1213	Лозови насаждения /нетерасирани/	398	509.558
1230	Изоставени територии за трайни насаждения	7	91.692
1300	ЕСТЕСТВЕНИ ЛИВАДИ	12	97.047
1310	Използвани естествени ливади	1	0.649
1321	Наводнени естествени ливади	3	90.357
1400	ПАСИЩА, МЕРИ	131	5478.527

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

Номер	Наименование НТП	Брой имоти	Общо площ в дка
1500	СТОПАНСКИ ДВОРОВЕ И ПРОИЗВ. БАЗИ НА СЕЛСКОТО СТОП.	1	55.533
1520	Бази за ремонт на селскостопанска техника	3	47.123
1550	Складове за обслужване на селското стопанство	1	14.022
1570	Стопански дворове	48	427.190
1590	Други територии заети от произв.бази на сел.стоп.	11	33.637
1612	Овцеферми	1	10.620
1700	ПОЛСКИ ПЪТИЩА	320	1484.514
1710	Полски пътища	1	2.126
1900	ДРУГИ ТЕРИТОРИИ ЗАЕТИ ОТ СЕЛСКОТО СТОПАНСТВО	1	3.397
1920	Други територии заети от селско стопанство	1	6.337
1922	Храсти	4	5.997
1929	Други територии заети от селско стопанство	207	1466.801
2111	Иглолистни дървесни видове	6	34.400
2112	Широколистни дървесни видове	283	2189.560
2113	Нискоствълбени дървесни видове/акация, гледичия/	21	1008.715
2212	Горски ливади	4	39.243
2221	Поляни	10	25.433
2222	Горски пътища	1	0.872
2223	Просеки	3	13.778
2229	Други недървопроизводителни горски площи	1	1.599
3100	ЖИЛИЩНИ ТЕРИТОРИИ	1	4225.372
3190	Други жилищни терени	1	8.493
3200	ТЕРЕНИ НА ОБЩЕСТВЕНИ СГРАДИ И ЦЕНТРОВЕ	1	1.994
3300	ПРОИЗВОДСТВЕНИ ТЕРЕНИ	6	48.350
3319	Други терени за произв.на енергия и енерг.продукти	2	2.832
3330	Машиностроителна и машинообработваща промишленост	1	6.720
3390	Складови терени	1	3.180
3436	Гробища	1	16.657
4110	Водни течения	2	7.560
4111	Вътрешни реки	2	90.091
4411	Язовирни езера	12	749.145
4412	Водоеми	7	11.403
4419	Друг вид изкуствени водни басейни	1	0.144
4500	КАНАЛИ	49	56.619
4612	Извори каптирани	1	20.955
4800	ТЕРИТОРИИ НА ВОДОСТОПАНСКИ,ХИДРОМЕЛИОР.СЪОРЪЖЕНИЯ	5	19.066
4900	ДРУГИ ТЕРИТОРИИ,ЗАЕТИ ОТ ВОДНИ ТЕЧЕНИЯ И ВОДНИ ПЛ.	1	8.993
4910	Други територии,заети от водни течения и водни пл.	10	20.689
4911	Отдалечени от водно течение предпазни диги	1	2.437
4919	Други тер.заети от водни течения и водни площи	7	41.107
6113	Пътища II клас	3	249.356
6115	Пътища IV клас	3	169.554
6120	Местни пътища	8	9.814
6130	Ведомствени пътища/без полски и горски пътища/	3	2.828
6170	Територии на сгради и съор.за поддържане на пътища	2	10.028
9900	ТЕРИТОРИИ,ЗАЕТИ ОТ ДРУГИ ВИДОВЕ ОТПАДЪЦИ	1	0.200
Общо:		8181	81835.639

Баланс по основна категория на имотите в с.МАЛОРАД

Категория	Брой имоти	Площ в дка.
	211	5010.247

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

Категория	Брой имоти	Площ в дка.
II	2180	17587.793
III	2819	28128.821
IV	149	1990.284
VI	19	353.119
VII	160	1607.610
X	3	44.113
Общо:	5541	54721.988

Баланс по вид собственост за имотите в с.МАЛОРАД

Номер	Наименование на вида собственост	Брой имоти	Площ в дка
2	Държавна частна	244	2606.867
3	Общинска публична	134	960.064
4	Общинска частна	137	5211.488
5	Частна	4298	35556.949
7	Обществени организации	672	6182.839
11	Съсобственост	48	3803.993
99	Стопанисвано от общината	8	399.788
	Общо:	5541	54721.988

Баланс по вид територия на с.МАЛОРАД

Номер	Наименование на вида територия	Брой имоти	Площ в дка
1	Селско стопанство	5486	50831.938
3	Населени места	23	3249.898
4	Повърхностни води	27	454.026
6	Транспорт (ЖП,Държ.Път.Мрежа)	5	186.126
	Общо:	5541	54721.988

Баланс по НТП (стар) на с.МАЛОРАД

Номер	Наименование НТП	Брой имоти	Общо площ в дка
1100	НИВИ /ОРНА ЗЕМЯ/	4295	43333.124
1112	Зеленчукови култури	5	85.983
1210	Използувани територии,заети с трайни насаждения	360	2209.601
1211	Овощни насаждения /нетерасирани/	3	35.587
1213	Лозови насаждения /нетерасирани/	602	343.552
1220	Други използвани територии с трайни насаждения	1	15.006
1400	ПАСИЩА, МЕРИ	48	3580.141
1570	Стопански дворове	32	187.072
1613	Птицеферми	1	60.164
1710	Полски пътища	131	942.609
1900	ДРУГИ ТЕРИТОРИИ ЗАЕТИ ОТ СЕЛСКОТО СТОПАНСТВО	4	22.811
3000	ТЕРИТОРИИ ЗАЕТИ ОТ НАСЕЛЕНИ МЕСТА	1	3196.159
3319	Други терени за произв.на енергия и енерг.продукти	2	0.144
3431	Спортни терени	1	13.317
3436	Гробища	1	5.075
3900	ДРУГ ВИД ТЕРЕНИ СЪС СЕЛИЩЕН ХАРАКТЕР	18	35.202
4111	Вътрешни реки	5	42.373
4119	Други видове водни течения	2	36.046
4212	Блата	2	15.402
4411	Язовирни езера	6	313.153
4412	Водоеми	3	9.261

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

Номер	Наименование НТП	Брой имоти	Общо площ в дка
4511	Напоителни канали	4	20.694
4612	Извори каптирани	2	4.731
4800	ТЕРИТОРИИ НА ВОДОСТОПАНСКИ,ХИДРОМЕЛИОР.СЪОРЪЖЕНИЯ	3	12.366
6115	Пътища IV клас	4	155.236
6120	Местни пътища	2	12.380
6311	ЖП линии	1	30.890
7140	Природни забележителности	1	0.400
7291	Исторически паметници	1	3.509
Общо:		5541	54721.988

Баланс по основна категория на имотите в с.НИВЯНИН

Категория	Брой имоти	Площ в дка.
	499	2642.522
II	837	7590.361
III	2678	18389.363
IV	114	765.303
IX	3	40.677
Общо:	4131	29428.226

Баланс по вид собственост за имотите в с.НИВЯНИН

Номер	Наименование на вида собственост	Брой имоти	Площ в дка
2	Държавна частна	179	2456.527
3	Общинска публична	186	584.944
4	Общинска частна	102	1142.939
5	Частна	3264	21715.766
7	Обществени организации	293	2200.892
11	Съсобственост	9	52.677
99	Стопанисвано от общината	98	1274.481
Общо:		4131	29428.226

Баланс по вид територия на с.НИВЯНИН

Номер	Наименование на вида територия	Брой имоти	Площ в дка
1	Селско стопанство	3833	27495.139
2	Горско стопанство	265	1419.668
3	Населени места	3	26.050
4	Повърхностни води	26	413.791
6	Транспорт (ЖП,Държ.Път.Мрежа)	4	73.577
Общо:		4131	29428.226

Баланс по НТП (стар) на с.НИВЯНИН

Номер	Наименование НТП	Брой имоти	Общо площ в дка
1100	НИВИ /ОРНА ЗЕМЯ/	3123	23844.301
1211	Овощни насаждения /нетерасирани/	1	0.603
1213	Лозови насаждения /нетерасирани/	320	250.487
1239	Гори в земеделски земи	3	84.647
1300	ЕСТЕСТВЕНИ ЛИВАДИ	22	50.823
1321	Наводнени естествени ливади	18	84.075

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

Номер	Наименование НТП	Брой имоти	Общо площ в дка
1400	ПАСИЩА, МЕРИ	70	1605.002
1570	Стопански дворове	11	85.220
1700	ПОЛСКИ ПЪТИЩА	182	557.821
1710	Полски пътища	1	6.866
1921	Изградени торища	1	13.294
1922	Храсти	10	7.562
1929	Други територии заети от селско стопанство	58	820.057
2111	Иглолистни дървесни видове	2	6.000
2112	Широколистни дървесни видове	260	1401.007
2222	Горски пътища	1	1.167
2320	Просеки	2	11.494
3000	ТЕРИТОРИИ ЗАЕТИ ОТ НАСЕЛЕНИ МЕСТА	1	0.000
3436	Гробища	1	18.347
3900	ДРУГ ВИД ТЕРЕНИ СЪС СЕЛИЩЕН ХАРАКТЕР	1	7.703
4111	Вътрешни реки	4	240.782
4410	Изкуствени водни басейни	2	3.313
4411	Язовирни езера	3	135.665
4412	Водоеми	2	1.468
4500	КАНАПИ	9	27.502
4612	Извори каптирани	3	3.235
4911	Отдалечени от водно течение предпазни диги	3	1.826
6115	Пътища IV клас	3	72.768
6120	Местни пътища	2	1.910
8410	Дерета	11	82.535
8430	Ями	1	0.746
Общо:		4131	29428.226

Баланс по основна категория на имотите в с.СИРАКОВО

Категория	Брой имоти	Площ в дка.
	81	1071.601
II	492	5692.374
III	301	559.552
IV	396	1469.151
Общо:	1270	8792.678

Баланс по вид собственост за имотите в с.СИРАКОВО

Номер	Наименование на вида собственост	Брой имоти	Площ в дка
1	Държавна публична	1	37.090
2	Държавна частна	49	323.211
3	Общинска публична	61	267.364
4	Общинска частна	127	1121.468
5	Частна	941	5255.364
7	Обществени организации	74	950.749
11	Съсобственост	15	823.795
99	Стопанисвано от общината	2	13.636
Общо:		1270	8792.678

Баланс по вид територия на с.СИРАКОВО

Номер	Наименование на вида територия	Брой имоти	Площ в дка
1	Селско стопанство	1245	7887.665

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

Номер	Наименование на вида територия	Брой имоти	Площ в дка
2	Горско стопанство	2	4.747
3	Населени места	3	662.747
4	Повърхностни води	15	108.623
5	Добив полезни изкопаеми	1	15.611
6	Транспорт (ЖП,Държ.Път.Мрежа)	4	113.285
Общо:		1270	8792.678

Баланс по НТП (стар) на с.СИРАКОВО

Номер	Наименование НТП	Брой имоти	Общо площ в дка
1100	НИВИ /ОРНА ЗЕМЯ/	519	5839.008
1112	Зеленчукови култури	154	71.181
1142	Силно наклонени и ерозирани орни земи	1	4.499
1147	Изоставени орни земи покрай ж.п. линии, канали	1	2.608
1213	Лозови насаждения /нетерасирани/	163	104.862
1239	Гори в земеделски земи	2	13.636
1300	ЕСТЕСТВЕНИ ЛИВАДИ	214	581.669
1400	ПАСИЩА, МЕРИ	31	928.381
1401	Пасища с храсти	87	138.647
1570	Стопански дворове	10	18.018
1612	Овцеферми	5	6.055
1613	Птицеферми	1	3.236
1710	Полски пътища	51	159.193
1929	Други територии заети от селско стопанство	1	5.059
2110	Залесени горски територии	1	3.596
2121	Голини	1	1.151
3100	ЖИЛИЩНИ ТЕРИТОРИИ	1	653.741
3436	Гробища	1	4.751
3900	ДРУГ ВИД ТЕРЕНИ СЪС СЕЛИЩЕН ХАРАКТЕР	1	4.255
4111	Вътрешни реки	5	53.739
4411	Язовирни езера	1	30.505
4510	Канали	2	2.093
4511	Напоителни канали	4	12.197
4612	Извори каптирани	2	9.339
4800	ТЕРИТОРИИ НА ВОДОСТОПАНСКИ,ХИДРОМЕЛИОР.СЪОРЪЖЕНИЯ	1	0.750
5115	Територии с установени пясък и чакъл	1	15.611
6115	Пътища IV клас	3	76.195
6120	Местни пътища	2	10.762
6319	Други територии на ЖП транспорта	1	37.090
8410	Дерета	3	0.852
Общо:		1270	8792.678

Не се предвиждат нови територии с жилищни функции, като същото важи за такива с Общественообслужващи функции. Поради нарастването на производствените дейности на територията на община Борован се наблюдава ръст на проектните елементи за тях, като това се случва за сметка на площта на проектните елементи предвидени за необработваемите земи и частично за площите за обработваеми земи, по-конкретно ниви. Предвиждат се и нови територии за складови дейности. Изцяло липсват територии с предназначение за рекреационни дейности, курортни и вилни зони, като не се предвижда да се обособяват нови такива. Нови територии за спорт и атракции, както и за комунално обслужване и стопанство също не се предвиждат. На територията на Община

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

Борован липсват и не се предвижда да има защитени гори, рекреационни гори и горски земи. Площите на техническата инфраструктура и водните площи също остават непроменени. Предвижда се разширяване на територията с предназначение за транспорт и комуникации. Всички защитени и нарушени територии остават непроменени, като тук се отнасят територии за природозащита, защитени територии за опазване на културноисторическо наследство, територии с особена териториалноустройствена защита, територии за възстановяване и рекултивация, територии с активни и потенциални свлачища и срутища и други нарушени територии.

Описаното до тук е представено в табличен вид с цел нагледност:

НАИМЕНОВАНИЕ НА ТЕРИТОРИАЛНИЯТ ЕЛЕМЕНТ		Площ на съществуващи елементи		Площ на проектни елементи	
		в ха.	в %	в ха.	в %
ТЕРИТОРИИ С НАЙ-ОБЩО ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ		21073,76	100,00	21073,76	100,00
1	Жилищни функции	809,43	3,84	809,43	3,84
2	Общественообслужващи функции	24,37	0,12	24,37	0,12
3	Производствени дейности	12,00	0,06	142,77	0,68
4	Складови дейности	1,30	0,01	15,83	0,08
5	Рекреационни дейности, курортни и вилни зони	0,00	0,00	0,00	0,00
6	Озеленяване, паркове и градини	76,84	0,36	76,84	0,36
7	Спорт и атракции	10,12	0,05	10,12	0,05
8	Комунално обслужване и стопанство	10,09	0,05	11,09	0,05
9 Земеделски територии в това число		18989,06		18835,06	
9,1	обработваеми земи-ниви	16641,73	78,97	16639,53	78,96
9,2	обработваеми земи-трайни насаждения	387,29	1,84	387,29	1,84
9,3	необработваеми земи	1960,04	9,30	1808,24	8,58
10 Горски територии в това число		600,02		600,02	
10,1	гори	600,02	2,85	600,02	2,85
10,2	защитени гори	0,00	0,00	0,00	0,00
10,3	рекреационни гори	0,00	0,00	0,00	0,00
10,4	горски земи	0,00	0,00	0,00	0,00
11	Водни площи	236,30	1,12	236,30	1,12
12	Транспорт и комуникации	93,50	0,44	101,20	0,48
13	Техническа инфраструктура	210,74	1,00	210,74	1,00
14	ОБЩА ПЛОЩ	21073,76	100,00	21073,76	100,0000
ЗАЩИТЕНИ И НАРУШЕНИ ТЕРИТОРИИ		92,68	0,44	92,68	0,44
А	Територии за природозащита	70,84	0,34	70,84	0,34
Б	Защитени територии за опазване на културно-ист. наследство	7,23	0,03	7,23	0,03
В	Територии с особена териториалноустройствена защита	0,00	0,00	0	0,00
Г	Територии за възстановяване и рекултивация	0,00	0,00	0	0,00
Д	Територии с активни и потенциални свлачища и срутища	2,96	0,01	2,96	0,01
Е	Други нарушени територии	11,65	0,06	11,65	0,06
Ж	ОБЩА ПЛОЩ по точки Г, Д и Е	14,61	0,07	14,605	0,07

12.2. Устройствени зони и режими в урбанизирани територии

ГЛАВА 13: ТЕХНИЧЕСКА ИНФРАСТРУКТУРА

13.1. Транспорт и комуникации

Автомобилният транспорт е от първостепенно значение за Община Борован. В рамките на Общината няма активна железопътна линия.

Приоритетният транспорт е автомобилният. С него се осъществяват връзките между отделните селища. До всички от тях са осигурени пътни връзки. Общата дължина на пътната мрежа възлиза на 67,092 км, която е разпределена както следва:

- Републиканска пътна мрежа /РПМ/ - 25,492 км.

Пътища I клас – 0 км.

Пътища II клас – 25,492 км.

Пътища III клас – 0 км.

- Общински пътища 41,600 км.

Плътността на пътната мрежа е 0,318, км/км² при средна за страната от 0,338 км/км². Делът на пътищата от РПМ е 0,1210 км/км² при средна за страната от 0,1766 км/км². Общинските пътища са с плътност от 0,1974 км/км² при средно за страната от 0,1614 км/км².

През територията на страната преминават следните пътища от Републиканската пътна мрежа:

- път II – 13 /Монтана – Долни Дъбник/. Дължината му в чертите на Общината е 12,250 км /от км 36.000 до км 48.250/. Габаритът /ширина на ленти за движение/ на пътя е 7 м. Състоянието на настилката в целия участък е добро.

- път II – 15 /Враца – Оряхово/. Дължината му в рамките на Общината е 13,242 км. /от км 25.900 до км 39.685/. Габаритът /ширина на ленти за движение/ на пътя варира между 7.5 до 9.0 м. Състоянието на настилката е средно.

Тези данни са предоставени от АПИ с писмо изх.№ 08-00-331/08.03.2018 година.

В последните години са извършени ремонти по следните пътища:

- ул. „ГЕО МИЛЕВ“ (5 850м²) с. БОРОВАН, ОБЩИНА БОРОВАН – обявена обществена поръчка на 08.04.2019

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

- Път VRC1015, с.Борован, ул. Иван Вазов - от ОТ 380 до Път II-13 и Път VRC 1015 (Нивянин – Борован - Малорад) - Допълнително изграждане на бетоново водоотвеждащо съоръжение;
- Път VRC2002, от края на с. Добролево до началото на с. Сираково с дължина 1400м;
- Път VRC1037, с. Малорад, ул. Георги Димитров от ОТ 72 (мост) - ОТ 259 - границата с Рогозен с дължина 1343.51 м;
- Път VRC1016 (с. Рогозен - с. Сираково), от границата с Рогозен до ОТ 48; ул.“Ерменко“ - от ОТ 48 до ОТ 63; ул. „Иван Вазов“ - от ОТ 63 до ОТ 60; ул. „Георги Димитров“ - от ОТ 48 до ОТ 63 с дължина 2300.00м;
- Път VRC1015 (с. Нивяни - с. Буковец), ул. „Димитър Илиев“ -от ОТ 37 до ОТ 112; ул. „Иван Нивянин -от ОТ 112 до ОТ 123; ул. „Максим Горки“ - от ОТ 123 до ОТ 130 с дължина 2251.93м;
- Път VRC2001 (с. Нивяни - с. Соколаре), ул. „Лазар Петров“ - от ОТ 37 до ОТ 83; ул. „Иван Нивянин“ - от ОТ 83 до ОТ 76; ул. „Иван Нивянин“ - от ОТ 76 до ОТ 70; ул. „Иван Нивянин“ - от ОТ 70 до ОТ 69 с дължина 1730.00м.;
- Цялостен ремонт на ул. „Дружба“- село Добролево от ОТ 12 до ОТ 184;
- Ремонт на улици: „Цар Асен“, „Васил Левски“, „Симеон“, „Иванко“, „Иван Нивянин“ в с. Борован, общ. Борован
- Ремонт на улици: „Цветко Згориградски“, „Георги Димитров“ в с. Малорад, общ. Борован
- Рехабилитация на общинска пътна мрежа в община Борован - участъци VRC 2002 - Добролево- Сираково, VRC 1016 -Сираково- Алтимир, VRC 1016

Състоянието на настилките на републиканските пътища в чертите на Общината като цяло е добро или средно. В добро състояние са 12.250 км пътища или 48,05%. Средно е състоянието на 13,242 км или 51,95%.

От АПИ са ни предоставени и данни за средно денонощната годишна интензивност на автомобилното движение през 2015 година и прогноза до 2035 година по пътищата от Републиканската пътна мрежа. Тези данни са изготвени от Института по пътища и мостове към АПИ. В чертите на Община Борован преброителните постове са 4 бр. разпределени както следва:

- път II-13: 2 броя

- път II-15: 2 брой

При второкласният път II-13 най-интензивно е движението при пост А 3005 на км. 45.190. Там през 2015 година са преминали 2012 превозни средства. Очакваното нарастване за 2035 година е 2830 бр. или нарастване с 40,66%.

Второкласният път II-15 има два преброителни поста в рамките на, като най-интензивно е движението при пост Д 543 на км. 32.036. Там диагнозната стойност

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

е 2782 превозни средства, а прогнозната към 2035г. е 3938 или нарастване с 41,55%.

Общинската пътна мрежа включва 7 пътя с обща дължина от 41,600 км. Те са:

- VRC 1003 / II – 13 / Борован – Малорад / VRC1037 / - от км. 0,000 до км 8,400; дължина: 8,400 км.
- VRC 1015 / III – 134, Бяла Слатина – Габаре / Тлачене – Граница общ. (Бяла Слатина – Борован) – Нивянин – Борован / II – 13 / - от км. 10,600 до км. 19,300; дължина: 9,000 км.
- VRC 1016 / II – 15, Борован – Липница / Алтимир – Граница общ. (Бяла Слатина – Борован) – Сираково – Граница общ. (Борован – Хайредин) – Рогозен /VRC1037/ - от км. 2,000 до км. 6,200; дължина: 4,200 км.
- VRC 1037 / II - 13, Девене – Борован / - Граница общ. (Враца – Борован) – Малорад – Граница общ. (Борован – Хайредин) – Рогозен – Бързина /III-133/ - от км. 3,600 до км. 12,600; дължина: 9,000 км.
- VRC 2001 / VRC 1015, Буковец – Борован / Нивянин – Граница общ. (Борован – Бяла Слатина) – Соколаре /VRC 1014/ - от км. 0,000 до км. 3,700; дължина: 3,700 км.
- VRC 2002 / II – 15, Борован – Мизия / - Добролево – Сиракова / VRC1016 / - от км. 0,000 до км. 5,900; дължина: 5,900 км.
- VRC 3027 / VRC1038 / Голямо Пещене – Граница общ. (Враца – Борован) – Нивянин / VRC1015/ - от км. 2,100 до км. 3,500; дължина: 1,400 км.

Състоянието на тези пътища в по-голямата част не е добро. Въпреки състоянието на съществуващата пътна мрежа на територията на общината е осигурена транспортна достъпност до всяко населено място в общината. По информация предоставена от Агенция „Пътна инфраструктура“ на територията на Община Борован няма инвестиционни намерения за изграждане на нови републикански пътища.

Не се предвижда развитие на обществен пътнически транспорт до центровете за предоставяне на публични услуги на населението в общината и изграждане на нови връзки на населените места с общинския център. Въпреки това за подобряването на транспортната свързаност на с. Борован, както и за предотвратяването на пътни инциденти породени от засиления трафик свързан с преминаващите през ГКПП Оряхово, моторни превозни средства се предвижда изграждането на нов околоръстен път. Съоръжението ще допринесе за намаляване на потока преминаващ през населеното място, като по този начин ще се минимализира риска от настъпване на пътно-транспортни произшествия на територията на с. Борован. Новопредвидения път ще обслужва съществуващите пътища II-13, II-15 и IV-13 402. Предложението на ОУП е съоръжение да преминава предимно през имоти с начин на трайно ползване (НТП) нива, пасище и стопански двор, като ще преминава и полски път. Околоръстното шосе на с. Борован ще започва от път II-13, като ще преминава през 15 имота, предимно

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

ниви и пасища и ще преминава през два полски пътя. След това ще осъществява връзка с път II-15, като ще преминава през един имот. Входа в с. Борован ще се осъществява през имоти с НТП пасище, стопански двор и нива. Съоръжението ще пресича път VRC-1015 и ще преминава през два имота с НТП пасище. След това ще пресича път II-13 за гр. Бяла слатина като ще преминава през 14 имота, като всичките са с НТП нива. Накрая околоръсното шосе ще осъществява връзка с път II-15 за гр. Оряхово.

Описаната до тук информация е представена по-долу таблично с номерата на имотите през които ще преминава новото съоръжение.

Новопредвиден път		
Опис трасе	Имот	НТП
Начало от път II-13	-	-
Преминава през имоти	000.317	Полски път
	170.036	Нива
	170.035	Нива
	170.018	Нива
	170.011	Нива
	170.007	Нива
	170.006	Нива
	170.039	Нива
	000.290	Полски път
	241.007	Нива
	241.008	Нива
	241.009	Нива
	241.010	Нива
	006.641	Пасище
000.639	Пасище	
Връзка с път II-15	-	-
	000.648	Пасище
Вход в с. Борован	185.033	Нива
	185.034	Нива
	000.645	Пасище
	000.657	Пасище
	000.659	Пасище
	252.011	Стопански двор
	000.660	Пасище
Пресича път VRC-1015	-	-
	000.608	Пасище
	000.575	Пасище
Пресича път II-13 посока град Бяла Слатина	-	-
	063.015	Нива
	063.012	Нива
	063.011	Нива
	063.005	Нива
	064.014	Нива
	064.012	Нива
	064.011	Нива
	064.010	Нива
	064.007	Нива
	064.008	Нива
	061.002	Нива
	061.003	Нива

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

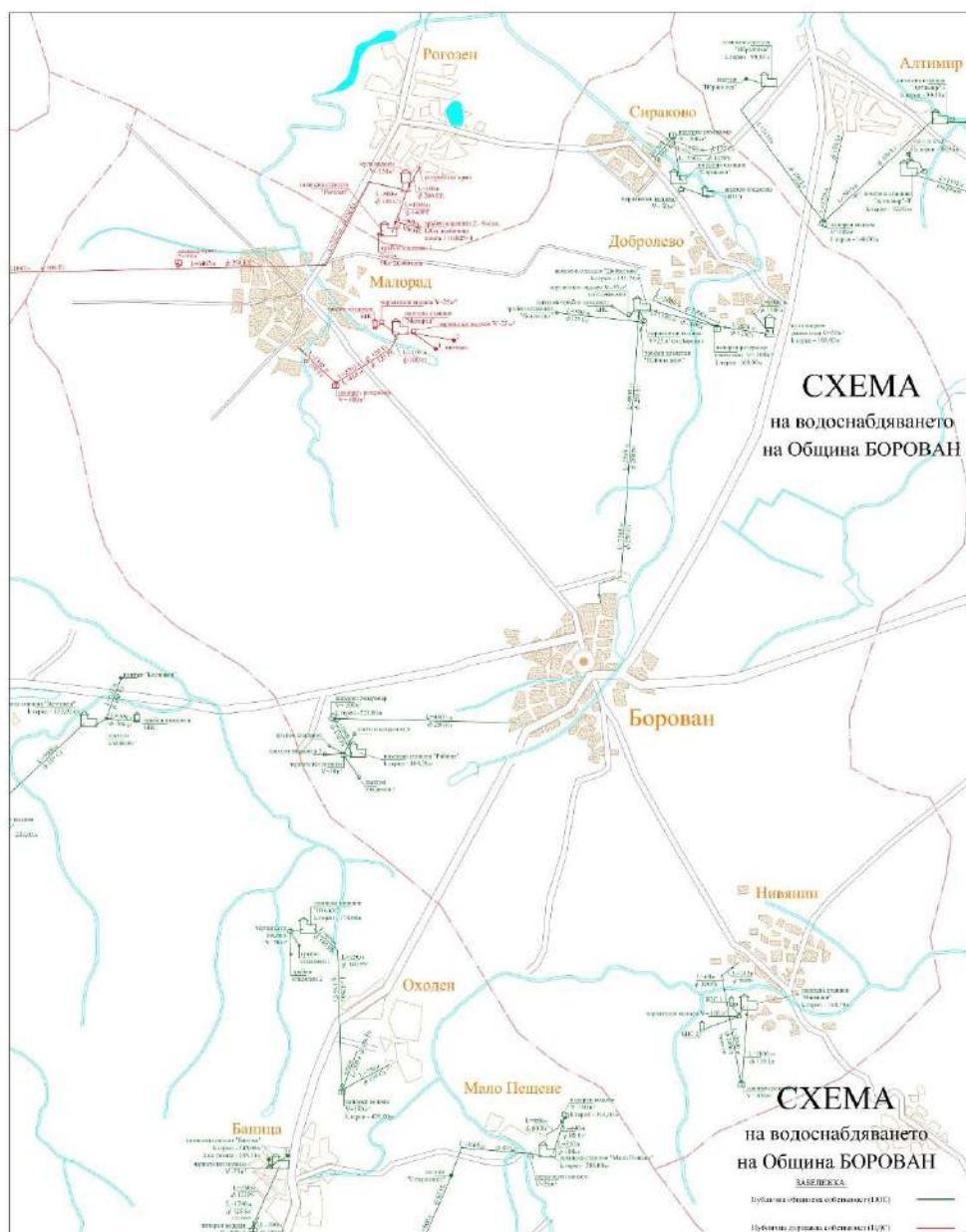
	061.004	Нива
	061.025	Нива
Връзка с път II-15 посока Оряхово	-	-

- 13.2. Водоснабдяване, канализация и почистване на отпадните води

Всички населени места попадащи на територията на община Борован са снабдени с водопроводи. Довеждащите водопроводи от района са от РЕ тръби, чието захарвне е от различни водоисточници в землищата на населените места от района. Довеждащите водопроводи са подключени към водопроводните мрежи от етернитови тръби на селата от общината осигурявайки питейна вода на живущите в района.

На територията на общината с довеждащи водопроводи се захранват с. Сираково, с. Нивянин, с. Малорад, с. Добролево, с. Борован.

Схема на водоснабдяването на Община Борован

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

На територията на Община Борован се намира една помпена станция, която е Публична Държавна Собственост (ПДС) – помпена станция „Малорад“. Останалите помпени станции в района са Публична Общинска Собственост (ПОС). Такива са помпените станции от изток на запад и от север на юг - „Рибене“, „Добролево“, „Сираково“ и „Нивянин“. На територията на Община борован има една кула водоем и няколко шахтови кладенци, шахтово тръбни кладенци, тръбни кладенци и каптажи. Освен тях има иградени и редица напорни резервоари. Част от описаните до тук са подробно представени в направената справка за съществуващите водопроводни мрежи и съоръжения на територията на Общината. Пространственото положение на последните е представено в графичен вид на предходната схема на водоснабдяването в Общината. При направената справка за консумираната вода по населени места в Община Борован се извеждат следните данни:

Справка за консумираната вода с. Сираково

СПРАВКА ЗА КОНСУМИРАНАТА ВОДА С.СИРАКОВО

Година	Януари мЗ	Февруари мЗ	Март мЗ	Април мЗ	Май мЗ	Юни мЗ	Юли мЗ	Август мЗ	Септември мЗ	Октомври мЗ	Ноември мЗ	Декември мЗ
2013	660	669	684	637	742	772	826	1044	1351	1358	904	661
тч.: за нас.	618	595	623	589	613	664	726	938	1225	1249	857	609
общ.инк.	42	74	61	48	129	108	100	106	126	109	47	52
2014	679	680	621	612	645	793	727	841	866	860	645	576
тч.: за нас.	595	590	550	552	572	546	616	720	750	803	562	480
общ.инк.	84	90	71	60	73	247	111	121	116	57	83	96
2015	682	647	715	764	671	711	821	887	1698	1068	869	674
тч.: за нас.	501	498	523	493	549	579	573	619	1505	961	779	601
общ.инк.	181	149	192	271	122	132	248	268	193	107	90	73
2016	668	676	634	606	759	762	773	1011	1156	1365	1024	740
тч.: за нас.	559	521	508	518	625	621	607	791	879	1095	812	617
общ.инк.	109	155	126	88	134	141	166	220	277	270	212	123
2017	700	631	733	329	887	756	908	994	1356	1306	868	866
тч.: за нас.	539	532	532	175	721	632	683	809	1059	952	714	721
общ.инк.	161	99	201	154	166	124	225	185	297	354	154	145

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

Водоизточници в с. Сираково

Водоизточници в СИРАКОВО

№ по ред	Място на водоземане			Издадено разреши-телно	Срок
	Водоизточник	Тип на водоземното съоръжение	Населено място		
1	ЦК "Сираково" № 1	ЦК	с. Сираково	11510929/ 21.01.14	21.1.2039
2	ЦК "Сираково" № 2	ЦК	с. Сираково		
3	ЦК "Сираково" № 3	ЦК	с. Сираково		

Справка на дължината на вътрешната водопроводна мрежа 2017 г. с. Сираково

СПРАВКА
дължина на вътрешна водопроводна мрежа 2017г
"ВиК"-ООД-Враца

№ по ред	Техн.район	Населено място	Вътрешна водопроводна мрежа - м												попунктови	Общо
			Полиетилен			етерит				стомана,чугун и други						
			до ф110	от ф110 до ф200	от ф200 до ф400	до ф100	от ф100 до ф200	от ф200 до ф350	над ф350	до ф100	от ф100 до ф200	от ф200 до ф400	от ф400 до ф600	от ф600 до ф1000		
РАЙОН БОРОВАН																
1	Борован		2764	269		35958	9393	1296								49680
2	Добролево					15998	2378								491	18867
3	Мадорал					21853	7631	1737								31221
4	Нивянин					15620	3818	1588		42						21068
5	Сираково					8782	2421					513				11716
	Всичко:		2764	269	0	98211	25641	4621	0	42	513	0	0	0	491	132552

Справка на дължината на външна водопроводна мрежа 2017 г. с. Сираково

СПРАВКА
дължина на външна водопроводна мрежа 2017 г
"ВиК"-ООД-Враца

№ по ред	Техн.район	PVC	Населено място	Външна водопроводна мрежа - м												попунктови	Общо
				Полиетилен			етерит				стомана,чугун и други						
				до ф110	от ф110 до ф200	от ф200 до ф400	до ф100	от ф100 до ф200	от ф200 до ф350	над ф350	до ф100	от ф100 до ф200	от ф200 до ф400	от ф400 до ф600	от ф600 до ф1000		
РАЙОН БОРОВАН																	
1	Борован				13192	7515	491	8383	4063		6	20				33670	
2	Добролево						1700	1020								2720	
3	Мадорал						1395	1322	1980	110						4807	
4	Нивянин						3190				40					3230	
5	Сираково						2947	2443				511				5901	
	Всичко:	0	0	0	13192	7515	5138	16431	5385	1980	116	571	0	0	0	50328	

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

Параметри на помпените агрегати на ПС ВИК Враца

ПАРАМЕТРИ НА ПОМПЕНИ АГРЕГАТИ НА ПС ВИК ВРАЦА

РАЙОН	Р. С.	Бр.		ДВИГАТЕЛ	ПОМПА	ПОМПА	Дебит
		РАБ	РЕЗ	Мощн.	ФИРМА	Тип	
ВРАЦА		РАБ	РЕЗ	КВТ	ФИРМА	Тип	л/сек
БОРОВАН	ПС.СИРАК.		1	13	ВИДА	11 МТ 32/2	11
БОРОВАН	ПС.СИРАК.	1		13	WIL0	HELIХ 2205-2-4/16/kf/40	11
БОРОВАН	ПС.СИРАК.	1		1,5	ВИДА	6 Е12 М	6
БОРОВАН	ПС.СИРАК.	1		1,1	ВИДА	3 Е 12	3

Справка за консумираната вода с. Нивянин

СПРАВКА ЗА КОНСУМИРАНАТА ВОДА С.НИВЯНИН

Година	Януари мЗ	Февруари мЗ	Март мЗ	Април мЗ	Май мЗ	Юни мЗ	Юли мЗ	Август мЗ	Септември мЗ	Октомври мЗ	Ноември мЗ	Декември мЗ
2013	1070	963	901	929	1074	1234	1464	1388	1581	1487	1732	1360
тч.: за нас.	1064	956	873	923	1061	1224	1453	1367	1571	1473	1716	1341
общ.инк.	6	7	28	6	13	10	11	21	10	14	16	19
2014	1066	995	980	981	1237	1007	951	990	1005	1064	1255	1574
тч.: за нас.	1059	984	972	971	1205	996	939	977	996	1052	1242	1233
общ.инк.	7	11	8	10	32	11	12	13	9	12	13	341
2015	1191	1163	1277	1186	1578	1359	1355	1541	1832	2105	1774	1267
тч.: за нас.	1158	1133	1247	1151	1548	1312	1301	1493	1820	2095	1736	1237
общ.инк.	33	30	30	35	30	47	54	48	12	10	38	30
2016	1312	1307	1496	1293	1318	1144	1207	1339	1566	2129	2821	1401
тч.: за нас.	1298	1293	1481	1278	1300	1129	1185	1318	1556	2114	2806	1381
общ.инк.	14	14	15	15	18	15	22	21	10	15	15	20
2017	1349	1153	1135	1128	1136	961	1123	1209	1606	1733	1214	1095
тч.: за нас.	1341	1143	1124	1118	1127	928	1114	1201	1598	1629	1204	1085
общ.инк.	8	10	11	10	9	33	9	8	8	104	10	10

Водоизточници в с. Нивянин

Водоизточници в НИВЯНИН

№ по ред	Място на водоземане			Издадено разрешение-тепно	Срок
	Водоизточник	Тип на водозем- ното съоръжение	Населено място		
1	ШК "Нивянин" № 1	ШК	с.Нивянин	11510930/ 21.01.14	21.1.2039
2	ШК "Нивянин" № 2	ШК	с.Нивянин		

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

Справка за консумираната вода с. Малорад

СПРАВКА ЗА КОНСУМИРАНАТА ВОДА С.МАЛОРАД

Година	Януари м3	Февруари м3	Март м3	Април м3	Май м3	Юни м3	Юли м3	Август м3	Септември м3	Октомври м3	Ноември м3	Декември м3
2013	3 793	3 738	3 846	3 689	4 164	4 287	4 400	4 537	6 041	6 017	4 833	4 386
тч.: за нас.	3 590	3 502	3 475	3 456	3 598	3 783	4 018	4 107	5 060	5 228	4 371	3 939
общ.инк.	203	236	371	233	566	504	382	430	981	789	462	447
2014	3 870	3 773	3 737	3 662	3 827	3 759	4 522	4 610	4 442	5 099	4 134	3 980
тч.: за нас.	3 468	3 405	3 394	3 401	3 495	3 418	4 175	4 201	4 122	4 849	3 860	3 651
общ.инк.	402	368	343	261	332	341	347	409	320	250	274	329
2015	3 709	3 629	3 697	3 552	3 851	4 573	4 023	5 565	7 493	6 118	4 312	4 222
тч.: за нас.	3 395	3 315	3 400	3 342	3 381	4 121	3 624	4 582	6 788	5 374	3 993	3 919
общ.инк.	314	314	297	210	470	452	399	983	705	744	319	303
2016	3 335	3 253	3 460	3 592	4 196	3 820	4 104	5 029	5 711	5 628	4 602	3 985
тч.: за нас.	3 054	3 048	3 147	3 280	3 477	3 303	3 663	4 514	5 331	5 236	4 245	3 738
общ.инк.	281	205	313	312	719	517	441	515	380	392	357	247
2017	3 778	3 567	3 576	3 564	4 441	4 291	3 515	4 368	5 033	5 585	4 535	3 803
тч.: за нас.	3 399	3 343	3 313	3 297	3 645	3 519	2 972	3 990	4 714	5 280	3 999	3 404
общ.инк.	379	224	263	267	796	772	543	378	319	305	536	399

Водоизточници в с. Малорад

Водоизточници в МАЛОРАД

№ по ред	Място на водоземане			Издадено разрешително	Срок
	Водоизточник	Тип на водозем- ното съоръжение	Населено място		
1	Каптаж "ПС-Малорад" № 1	КИ	с.Малорад	11510944/ 18.02.14	18.2.2019
2	Каптаж "ПС-Малорад" № 2	КИ	с.Малорад		
3	ТК "Малорад" № 1	ТК	с.Малорад		
4	ТК "Малорад" № 2	ТК	с.Малорад		

Справка за консумираната вода с. Добролево

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

СПРАВКА ЗА КОНСУМИРАНАТА ВОДА С.ДОБРОЛЕВО

Година	Януари м3	Февруари м3	Март м3	Април м3	Май м3	Юни м3	Юли м3	Август м3	Септември м3	Октомври м3	Ноември м3	Декември м3
2013	2 290	2 254	2 391	2 285	2 341	2 240	2 667	3 325	3 992	4 013	3 114	2 666
тч.: за нас.	2 192	2 139	2 170	2 120	2 152	2 114	2 403	3 068	3 715	3 811	2 963	2 485
общ.инк.	98	115	221	165	189	126	264	257	277	202	151	181
2014	2 377	2 292	2 267	2 257	2 426	2 267	2 445	2 769	2 641	3 168	2 540	2 473
тч.: за нас.	2 252	2 149	2 134	2 167	2 147	2 065	2 294	2 594	2 424	2 977	2 312	2 069
общ.инк.	125	143	133	90	279	201	151	175	217	191	228	404
2015	2 589	2 340	2 230	2 264	2 215	2 703	2 722	3 842	5 332	4 351	3 258	2 686
тч.: за нас.	2 063	1 910	1 952	1 972	1 914	2 336	2 397	3 502	4 988	4 030	2 801	2 318
общ.инк.	526	430	278	292	301	367	325	340	344	321	457	368
2016	2 470	2 328	2 341	2 567	2 411	2 301	2 529	2 973	3 200	3 374	2 858	2 231
тч.: за нас.	2 093	1 979	2 000	2 189	2 200	1 997	2 311	2 715	2 990	3 192	2 699	2 055
общ.инк.	377	349	341	378	211	304	218	258	210	182	159	176
2017	2 165	2 127	2 142	2 042	2 656	2 437	2 622	2 650	3 358	3 674	2 833	2 212
тч.: за нас.	1 931	1 911	1 902	1 914	2 513	2 189	2 463	2 476	3 178	3 458	2 672	1 940
общ.инк.	234	216	240	128	143	248	159	174	180	206	161	272

Водоизточници в с. Добролево

Водоизточници в ДОБРОЛЕВО

№ по ред	Място на водоземане			Издадено разрешително	Срок
	Водоизточник	Тип на водозем- ното съоръжение	Населено място		
1	ТК "Пейчов влах"	ТК	с.Добролево	11510459/ 25.01.10	25.1.2035
2	ТК "Ботев път"	ТК	с.Добролево	11510459/ 25.01.10	25.1.2035
3	ТК "Любеничен дол"	ТК	с.Добролево	не работи	
4	ТК "Добролево-ПС"	ТК	с.Добролево	11510459/ 25.01.10	25.1.2035

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

Водоизточници в с. Борован

СПРАВКА ЗА КОНСУМИРАНАТА ВОДА С.БОРОВАН

Година	Януари м3	Февруари м3	Март м3	Април м3	Май м3	Юни м3	Юли м3	Август м3	Септември м3	Октомври м3	Ноември м3	Декември м3
2013	6 115	6 058	5 623	5 924	6 278	6 292	6 962	7 865	10 426	10 554	8 102	6 742
в тч.: за нас.	4 914	4 712	4 709	4 716	4 757	5 021	5 418	6 185	8 719	8 844	6 746	5 440
общ.инк.	1 201	1 346	914	1 208	1 521	1 271	1 544	1 680	1 707	1 710	1 356	1 302
2014	5 846	5 542	5 672	5 588	6 307	6 226	5 794	6 449	6 283	6 749	6 608	6 446
в тч.: за нас.	4 975	4 743	4 817	4 692	4 969	4 949	4 782	5 203	4 955	5 630	5 574	5 217
общ.инк.	871	799	855	896	1 338	1 277	1 012	1 246	1 328	1 119	1 034	1 229
2015	6 589	5 245	5 336	5 300	6 928	6 036	6 526	7 609	13 495	9 174	6 845	5 696
в тч.: за нас.	5 213	4 515	4 382	4 518	5 607	5 110	5 293	5 965	12 284	7 704	5 927	4 662
общ.инк.	1 376	730	954	782	1 321	926	1 233	1 644	1 211	1 470	918	1 034
2016	5 151	5 163	5 418	5 440	6 074	6 589	6 008	7 366	9 168	10 872	7 125	6 294
в тч.: за нас.	4 182	4 385	4 604	4 756	4 722	5 285	4 837	6 147	7 689	9 400	5 947	5 054
общ.инк.	969	778	814	684	1 352	1 304	1 171	1 219	1 479	1 472	1 178	1 240
2017	5 820	5 532	5 928	6 330	7 060	6 404	6 362	7 395	9 526	9 264	6 488	5 364
в тч.: за нас.	4 474	4 392	4 386	4 662	5 633	5 235	5 096	6 067	8 168	7 911	5 324	4 461
общ.инк.	1 346	1 140	1 542	1 668	1 427	1 169	1 266	1 328	1 358	1 353	1 164	903

Справка за консумираната вода с.Борован

Водоизточници в БОРОВАН

№ по ред	Място на водоземане			Издадено разрешително	Срок
	Водоизточник	Тип на водоземното съоръжение	Населено място		
1	ТК "Рибине"	ТК	с.Борован	11510458/ 25.01.10	25.1.2035

С оглед настоящето състояние и достъпа до водоснабдяване на населените места попадащи на територията на Община Борован, не се предвиждат дейности свързани с разширяването на водопроводната мрежа, както и изграждането на различни съоръжения свързани с това.

По данни на ВиК ООД, гр. Враца няма изградена и въведена в експлоатация канализационната мрежа в населените места в Община Борован (с.Борован, с. Добролево, с.Сираково, с. Малорад и с.Нивяни).

Степен на присъединеност на населението към канализационната мрежа 0%. В тях няма изградена и въведена в експлоатация канализационна мрежа. Населените места в Община Борован са на изгребни ями. ВиК операторът не предоставя услуга отвеждане на отпадъчни води.

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

На територията на Община Борован няма изградена и действаща пречиствателна станция за отпадъчни води (ПСОВ) и в цялата община не се предоставя услугата пречистване на отпадъчни води.

За община Борован има разработен ПИП през 2011 г. финансиран по Оперативна програма „Околна среда 2007 -2013 г.“.

В периода 2012-2013г. за всички населени места с над 2000 е.ж. са направени проучвания в РГП.

В тях се предвижда за Община Борован да се изгради разделна канализационна мрежа. Предвижда се децентрализирано пречистване на водите от с. Борован в индивидуална ПСОВ -с. Борован.

През периода 2016-2019 г. е разработен РПИП за “ВиК“ ООД - гр.Враца, в който е направен анализ и обследване на границите и товарите на агломерациите с над 2000 е.ж. Съгласно тези данни агломерация Борован не изпълнява изискванията на „Насоки за оптимизиране на разходите за привеждане в съответствие с Директива 91/271/ЕИО“. Съгласно направените анализи на данните и прогнозите за населението от НСИ е установено обезлюдяване на с.Борован. Към 2023г. населението ще е под 2000 е.ж. и поради тази причина не е приоритетно финансирането на канализационна мрежа и ЛПСОВ в програмния период 2014-2020г..

Инвестиционните стойности в инвестиционната програма от РГП подлежат на актуализация за проектни параметри 2018 г. и за краен проектен период - 2048 год.

Приемни на дъждовните води от територията на с. Борован е р. Бързина, която е приток на р.Скът.

За канализацията могат да се направят следните изводи:

- На територията на общината няма изградена и въведена в експлоатация канализационна мрежа. Отпадните води се събират в изгребни ями;
- Няма изградени пречиствателни станции за отпадъчни води, респективно не са изпълнени изискванията на Директива 91/271/ЕИО за пречистване на градските отпадъчни води;
- Отпадъчните води от населението, се заустват нерегламентирано директно без пречистване в повърхностните водни тела – р. Бързина.
- Частично изградената канализационна мрежа е изградена по стопански начин и не е въведена в експлоатация, а в останалата част от населените места изобщо няма такава;

За привеждане на канализационните мрежи в съответствие изискванията на Директива 91/271/ЕИО за населени места е необходимо на следващ етап и при доказана технико-икономическа оценка:

- Изграждане на ЛПСОВ с.Борован;

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

- Изграждане на канализационна мрежа за битови отпадъчни води и съоръжения към нея в с.Борован;
- Изграждане на ЛПСОВ Малорад;
- Изграждане на канализационна мрежа за битови отпадъчни води и съоръжения към нея в с.Малорад;
- Изграждане на ЛПСОВ Нивянин;
- Изграждане на канализационна мрежа битови отпадъчни води и съоръжения към нея в с.Нивянин;

На територията на Община Борован ще се извършва очистване на отпадните води в две пречиствателни станции за отпадни води (ПСОВ), които ще бъдат изградени на площта на два имота с НТП пасище. Имотите са респективно в с. Борован и с. Малорад. Местополжението на ПСОВ в с. Борован е в североизточната му част, докато станцията в с. Малорад се намира в северната му част.

Имоти предназначени за изграждане на ПОСВ	
с. Борован	
Имот №	НТП
000.489	Пасище
000.485	Пасище

13.3. Електроснабдяване

Всички населени места попадащи в територията на Община Борован са снабдени с електроенергия, като действащото електроразпределително дружество обслужващо общината е „ЧЕЗ Разпределение България“ АД. На територията на общината дружеството разполага със собствени електрически съоръжения, като към тях се отнасят въздушни електропроводи СрН, кабелни електропроводи СрН, въздушни мрежи НН, кабелни линии НН и трансформаторни постове. Трасетата на електропроводите са разположени радиално спрямо с. Борован, следващи ориентировката на останалите населени места попадащи на територията на Общината. Предвид настоящите фактори оказващи влияние върху развитието на Общината и разрастването на населените места и новообразуваните устройствени зони в района не се предвижда изграждането на нови съоръжения за пресъединяване като трафопости, електропроводни линии средно напрежение и електропроводи ниско напрежение, както и установяването на необходимите сервитути около тях. По данни на „Електроенергиен системен оператор“ ЕАД през територията на Община Борован преминава въздушна електрическа линия „Заря“ 20 kV, която се разполага в южната част на очертанията на Общината, като при преминаването си в близост до с. Нивянин в западна посока тя е със северозападна ориентация и в последствие мени ориентацията си на север-северозападна.

- 13.4. Газоснабдяване

Населените места на територията на Община Борован не са газифицирани. Въпреки това на територията на общината се предвижда преминаването на магистрален газопровод. За осъществяването на последното операторът „Булгартрансгаз“ ЕАД

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

притежава удобрен Подробен Устройствен План – Парцеларен план (ПУП-ПП) за обект: „Преносими Газопроводи високо налягане с АГРС от ПГХ Чирен до гр. Козлодуй и гр. Оряхово“. Проектните трасета, заедно с тяхната сервитутна зона и зона за превантивна устройствена защита засягат замлицето на с. Малорад – ЕКАТТЕ 46810, Община Борован. Проектното трасе на магистралния газопровод ще преминава през северозападната част на землището, като в северната част на пресичането на газопровода със землището трасето е със североизточна посока до пресичането му с водно тяло в близост до с. Малорад, където трасето мени посоката си в предимно север-североизточна.

С оглед настоящето развитие на Община Борован, икономическата ситуация в района, предпочитаните начини за отопление от местното население и слабо развитата промишленост не се предвижда населените места да се включват към изградения в бъдеще газопровод.

- ГЛАВА 14: ТЕРИТОРИИ С ВЕРОЯТНО РАЗПРОСТРАНЕНИЕ НА ПРИРОДНИ БЕДСТВИЯ И ПРОИЗВОДСТВЕНИ АВАРИИ – ПРЕВАНТИВНИ МЕРКИ ЗА УСТРОЙСТВО И ЗАЩИТА

- 14.1. Защита от наводнения (по данни на ПУРН на Басейнова дирекция Дунавски район – Плевен)

Данни за екологичното състояние на повърхностните и подземните водни тела на територията на община Борован, област Враца.

Информация за водните тела в които попада общината.

Съгласно План за управление на речните басейни (ПУРБ) 2016-2021г. община Борован, област Враца попада в поречие Огоста в обхвата на следните водни тела:

➤ **Повърхностни водни тела**

Код на водно тяло	Воден обект	Категория на водното тяло	Географски обхват	СМВТ*/ИВТ**/ Естествено водно тяло
Част от BG10G200R1011	БЪРЗИНА	река	р. Бързина от извор до вливане в р. Скът при Липница	СМВТ
Част от BG10G200R1413	СКЪТ	река	р. Скът от Бъркачево до вливане на р. Бързина	Естествено
Част от BG10G200R008	СКЪТ	река	р. Скът от извор до Бъркачево	Естествено
Малка част от BG10G400R1219	РИБЕНЕ	река	р. Рибене от извор до вливане на приток при Лесура вкл. язовир Трикладенци	СМВТ

*СМВТ - Силномодифицирано водно тяло; **ИВТ - Изкуствено водно тяло.

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

На територията на община Борован попадат пунктове от националната програма за мониторинг на повърхностни води, утвърдена от Министъра на ОСВ със заповед №229/05.04.2017г.:

- в повърхностно водно тяло **BG10G200R008** е разположен пункт за количествен мониторинг, изпълняван от Националния институт по метеорология и хидрология (НИМХ) с код 17650 (BG10G00237MS060_1_Q) – р. Скът – с.Нивянин.

➤ *Подземни водни тела*

Код на подземно водно тяло	Име на подземно водно тяло	Населени места
Част от BG1G0000QPL023	Порови води в Кватернера - между реките Лом и Искър	Борован; Добролево; Малорад; Нивянин; Сираково.
Малка част от BG1G0000QAL016	Порови води в Кватернера - р. Скът	Сираково; Добролево; Нивянин; Малорад; Добролево.
Малка част от BG1G00000N2034	Порови води в Неогена - Ломско-Плевенска депресия	Борован; Нивянин.
Част от BG1G000N1BP036	Карстови води в Ломско-Плевенската депресия	Борован; Добролево; Малорад; Нивянин; Сираково.
Малка част от BG1G0000K2S037	Карстови води в Предбалкана	

На територията на община Борован попада пункт от националната програма за мониторинг на подземни води, утвърдена от Министъра на ОСВ със заповед №229/05.04.2017г.:

- в подземно водно тяло **BG1G0000QAL016** е разположен пункт с код BG1G0000QALMP389 – „ШК1 - ВиК Враца – Нивянин“ от националната програма за мониторинг на химичното състояние на подземните води;
- в подземно водно тяло **BG1G000N1BP036** е разположен пункт с код BG1G000N1BPM197 – „Нивянин, С 208 хг“ от националната програма за количествен мониторинг на подземните води, изпълняван от НИМХ.

Данни за екологичното състояние на повърхностните и подземните водни тела.

➤ *Повърхностни водни тела*

Код на водно тяло	Воден обект	Екологично състояние/ потенциал	Химично състояние	Екологична цел
BG10G200R1011	БЪРЗИНА	добър и по-висок	добро	Запазване на добър екологичен потенциал и добро химично състояние.
BG10G200R1413	СКЪТ	умерено	добро	Постигане на SKOC за БПК5, ел.пр., N-total, N-съединения, P-PO4, МЗБ,Риби за добро екологично състояние до 2021г. Предотвратяване влошаване на екологичното състояние по останалите елементи за качество. Предотвратяване на замърсяването и запазване на добро химично състояние.

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

Код на водно тяло	Воден обект	Екологично състояние/ потенциал	Химично състояние	Екологична цел
BG10G200R008	СКЪТ	добро	добро	Запазване на добро екологично и химично състояние.
BG10G400R1219	РИБЕНЕ	добър и по-висок	неизвестно	Запазване на добър екологичен потенциал. Предотвратяване на замърсяването и постигане на добро химично състояние.

➤ **Подземни водни тела**

Код	Име	Химично състояние	Количествено състояние	Екологична цел
BG1G0000QPL023	Порови води в Кватернера - между реките Лом и Искър	добро	добро	Запазване на добро количествено и химично състояние.
BG1G0000QAL016	Порови води в Кватернера - р. Скът	добро	добро	Запазване на добро количествено и химично състояние.
BG1G00000N2034	Порови води в Неогена - Ломско-Плевенска депресия	лошо	добро	1. Запазване на добро количествено състояние; 2. Предотвратяване на влошаването на химичното състояние по показател NO3; 3. Запазване на добро химично състояние по останалите показатели.
BG1G000N1BP036	Карстови води в Ломско-Плевенската депресия	добро	добро	Запазване на добро количествено и химично състояние.
BG1G0000K2S037	Карстови води в Предбалкана	добро	добро	Запазване на добро количествено и химично състояние.

Информация за състоянието на повърхностни и подземни води за 2015 и 2016г. в обхвата на общината.

Информация за състоянието на повърхностните и подземните води за 2015 и 2016г. може да намерите в публикуваните на интернет страницата на БДДР, Доклади за състоянието на повърхностните и подземните води на територията на Дунавския район за басейново управление: www.bd-dunav.org – секция „Управление на водите“, подсекция „Състояние на водите и зоните за защита“: Информация за състоянието на водите.

Подробна информация и оценка на състоянието на повърхностните и подземните водни тела за периода на втория ПУРБ, на територията на общината

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

е налична в публикувания **ПУРБ 2016-2021**, на интернет страницата на БДДР www.bd-dunav.org, в секция „План за управление на речния басейн“, подсекция „ПУРБ 2016-2021 в Дунавски район“.

Санитарно-охранителни зони около водоизточници и съоръжения за питейно-битово водоснабдяване на територията на община Борован.

На територията на община Борован попадат 4 бр. санитарно-охранителни зони, определени в съответствие с изискванията на Наредба № 3/16.10.2000 г. *за условията и реда за проучване, проектиране, утвърждаване и експлоатация на санитарно-охранителните зони около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване и около водоизточниците на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди (ДВ, бр. 88 от 27 октомври 2000 г.), (Наредба № 3)*. Обобщени данни за санитарно-охранителните зони Ви предоставяме в приложената таблица – „Списък СОЗ община Борован“.

Осъществяването на дейности в границите на санитарно-охранителните зони, определените и предвидени забрани, ограничения и ограничения при доказана необходимост са в съответствие с Приложение № 2 към чл. 10, ал. 1 на Наредба № 3 – за защитени водни обекти.

Данни за зони за защита на водите, уязвими и чувствителни зони на територията на община Борован.

Зони за защита на водите	Вид на зоната	В община Борован попада (код) / не попада в зона за защита
чл. 119а, ал. 1, т. 1 от ЗВ	Зона за защита на питейните води от повърхностни водни тела	Не попада
	Зона за защита на питейните води от подземни водни тела	Попада: Всички подземни водни тела са определени като зони за защита на питейните води.
чл. 119а, ал. 1, т. 2 от ЗВ	Зона за отдих и водни спортове	Не попада
чл. 119а, ал. 1, т. 3 от ЗВ	Чувствителна зона	Попада
	Нитратно уязвима зона	Попада
чл. 119а, ал. 1, т. 4 от ЗВ	Зона за стопански ценни видове риби	Не попада
чл. 119а, ал. 1, т. 5 от ЗВ	Защитени територии	Не попада
	Зона за местообитания	Не попада
	Зона за птици	Не попада

➤ Уязвима зона

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

Територията на община Борован **попада** в уязвима зона, съгласно Заповед №РД 146/26.02.2015г. на Министъра на ОСВ за определяне на нитратно уязвимите зони. В приложения към заповедта са определени водните тела, които са замърсени или са застрашени от замърсяване с нитрати от земеделски източници, териториите на общините или части от тях в обхвата на уязвимата зона по надморска височина и карта на зоната.

➤ **Чувствителна зона**

Територията на община Борован **попада** в чувствителна зона, съгласно Заповед №РД 970/28.07.2003 г. на Министъра на ОСВ. Чувствителните зони в повърхностните водни обекти в териториалния обхват на БДДР: с начало „р.Дунав, от границата при с.Ново село“ и край „р.Дунав, до границата при гр.Силистра“, както и „Всички водни обекти във водосбора на р.Дунав на територията на Р България“.

4. Райони със значителен потенциален риск от наводнения на територията на община Борован.

В Дунавският район за басейново управление на основание чл. 146г от Закона за водите са определени райони със значителен потенциален риск от наводнения (РЗПРН). Те са утвърдени със Заповед № 88/21.08.2013 г. на Директора на Басейнова дирекция „Дунавски район“ и Заповед № РДД 744/01.10.2013 г. на Министъра на околната среда и водите. РЗПРН са класифицирани в три степени на риск по отношение на човешкото здраве, стопанската дейност, околната среда и културно историческото наследство - нисък, среден и висок. Утвърдените РЗПРН съдържат само районите със степен на риск „висок“ и „среден“.

Територията на община Борован **не попада** в райони със значителен потенциален риск от наводнения.

Планът за управление на риска от наводнения в Дунавски район за басейново управление 2016 – 2021 г., съдържа Програма от мерки за намаляване на риска от наводнения и неблагоприятните последици по отношение на човешкото здраве, стопанска дейност, околната среда и културното наследство, с място на прилагане извън РЗПРН и за целия Дунавски район за басейново управление.

Приложими за ОУП на община Борован са всички мерки извън РЗПРН и за Дунавски район за басейново управление, съгласно Приложение № 9 към ПУРН 2016 – 2021 г. в което са посочени и конкретните места на прилагане.

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

- В ПУРН 2016-2021г. са предвидени следните инвестиционни мерки за намаляване на риска от наводнения с компетентен орган „Кмета на общината“, които са приложими и за община Борован.

Код по национален каталог	Наименование на мярка	Описание на мярката (по каталога)	Място на прилагане	Отговорна институция
PRE27-REAC28	Почистване и стопанисване на речните легла в границите на урбанизирана територия	Осъществяване на дейности по ликвидиране на натрупвания, създаващи препятствия за свободно преминаване на водите, чрез почистване на участъци от речните корита от дървета и храсти, падащи дървета, дънери, битови и строителни отпадъци и др.	РБУ	Кмета на общината
PRE24-REAC25	Премахване на незаконни постройки, подприщващи съоръжения, огради, складиран материал и други намиращи се в границите на речните легла или дерета	Отстраняване на всички подприщващи строежи и съоръжения, намиращи се в речните корита и нарушаващи тяхната проводимост; създаване на обстановка на нетърпимост към незаконно изградените такива обекти	РБУ	Кмета на общината
PRE46-PRO30-REAC117	Реконструкция и ремонт на язовири	Реконструкция на самата язовирна стена, като повишаване височината на нейната корона, увеличаване проводимостта на съоръженията за отвеждане на високите води /отнася се за общинските язовири/	РБУ	Кмета на общината
PRE19-REAC20	Постоянен мониторинг на застрояването в близост до заливаемите зони	Нормативно регламентиране на дейностите на местните власти за ограничаване на строителството, вкл. незаконното, в и в близост до заливните зони, като се сравняват сателитни снимки, извършват се геодезични заснемания, ежегодни проверки на място и други дейности	РБУ	Кмета на общината
PREP31-REAC78	Разработване и актуализиране на плановете за защита при бедствия (в част наводнения)	Участие на компетентните органи за УРН от самото начало при разработването на плановете за действия при природни бедствия, аварии.	РБУ	Областния управител; Кмета на общината
PRE59-PRO44-REAC132	Разработване и изпълнение на областни и общински програми за намаляване риска от бедствия вкл. от наводнения	Областните и общинските програми включват планиране на мероприятия за защита на критични участъци при опасност от преливане на диги и оградни съоръжения или локална защита на съоръжения от особена важност при критични ситуации.	РБУ	Областния управител; Кмета на общината

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

Код по национален каталог	Наименование на мярка	Описание на мярката (по каталога)	Място на прилагане	Отговорна институция
PRE31- PREP2- RR7- REAC39	Ефективно управление на водните нива на язовири и ретензионни водохранилища. Недопускане на преливане през короната на дигите при поройни валежи в сравнително малки водосборни области	Преценка на хидроложка и хидравлична осигуреност на язовирните стени, особено на тази от насипен тип, от гледище на новите нормативни изисквания за сигурност на стените и асоциираните с тях водопроводящи съоръжения. Актуализиране на аварийните планове; запознаване на населението под такива съоръжения със съществуващите рискове.	РБУ	Собственика на съоръжението/съоръженията
PRE47- PRO31- REAC118	Поддържане и подобряване състоянието на съществуващи язовири	Мерки свързани най-вече със сигурността на стената, устойчивост на стената във връзка с изискванията на новите нормативни документи като ЕВРОКОД и др <i>/Изисква информацията от мярка ВМ-А.3.6.5; отнася се само за язовири на "НС" ЕАД, НЕК и ВиК/</i>	РБУ	Собственика на съоръжението/съоръженията
PRE48- PRO32- REAC119	Премахване на опасни, пречещи и/или неефективни язовири	Премахване на някои малки язовири, които не изпълняват своето първоначално предназначение и представляват потенциална опасност за разположените под тях обекти и населени места <i>/Изисква информацията от мярка ВМ-А.3.6.5/</i>	РБУ	Собственика на съоръжението/съоръженията
PRE69- PRO54- REAC141	Осигуряване на скатовете за задържане	Мероприятия за увеличаване на грапавината чрез залесяване, изграждане на тераси и заграждения от биологичен и изкуствен материал <i>/Мярката цели да редуцира оттока на вода чрез залесяване с подходящи дървесни видове/</i>	РБУ	Собственика на съоръжението/съоръженията; държавни предприятия по чл.163 от ЗГ

В ПУРБ за периода 2016-2021 г. са планирани инвестиционни мерки за община Борован, както и мерки за целия ДРБУ, които са приложими за община Борован:

Код на мярка	Наименование на мярка	Действия за изпълнение на мярката	Код на действието	Вид мярка	Място на прилагане	Прилагащ орган
UW_2	Осигуряване на събиране, отвеждане и пречистване на	4. Изграждане, реконструкция или модернизация на канализационна	UW_2_4	основна	Борован	Общини, ВиК Дружества

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

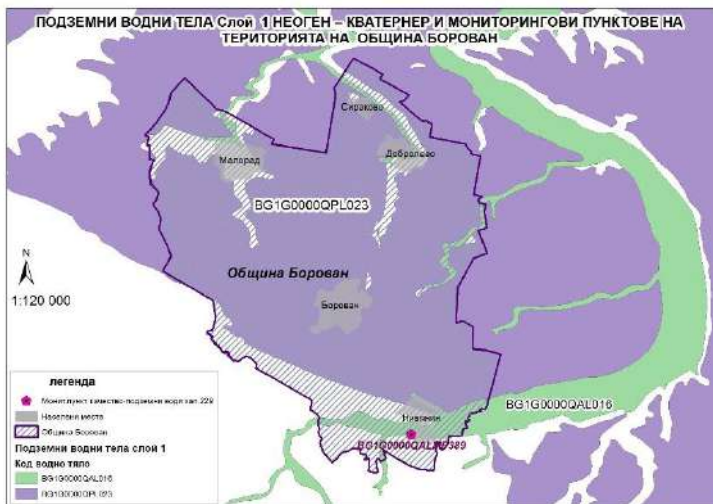
Код на мярка	Наименование на мярка	Действия за изпълнение на мярката	Код на действието	Вид мярка	Място на прилагане	Прилагащ орган
	отпадъчни води на населените места	мрежа за агломерации с над 2 000 е.ж.				
UW_2	Осигуряване на събиране, отвеждане и пречистване на отпадъчни води на населените места	5. Изпълнение на проекти за изграждане, реконструкция или модернизация на канализационна система вкл.ГПСОВ, определени за конкретните агломерации с над 2000 е ж., съгласно приложение № 2 към Националния каталог от мерки	UW_2_5	основна	Борован	Общини, ВиК Дружества
UW_2	Осигуряване на събиране, отвеждане и пречистване на отпадъчни води на населените места	2.Изпълнение на проекти за изграждане, доизграждане, реконструкция или модернизация на канализационна система за агломерации с под 2000 е.ж, вкл. доизграждане на канализация когато има изградена ПСОВ или осигуряване на подходящо пречистване (чрез изграждане на ПСОВ или отвеждане към друга ПСОВ), когато има изградена канализация	UW_2_2	допълваща	ДРБУ	община/ВиК оператор
UW_2	Осигуряване на събиране, отвеждане и пречистване на отпадъчни води на населените места	6. Осигуряване на отвеждане и подходящо пречистване на отпадъчни води от населени места с под 2000 е.ж., вкл. изграждане на подходяща канализационна система; ПСОВ, включване към по-голяма ПСОВ) Изграждане на влажна зона за пречистване на отпадъчните води от агломерации с по-	UW_2_6	допълваща	ДРБУ	община/ВиК оператор

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

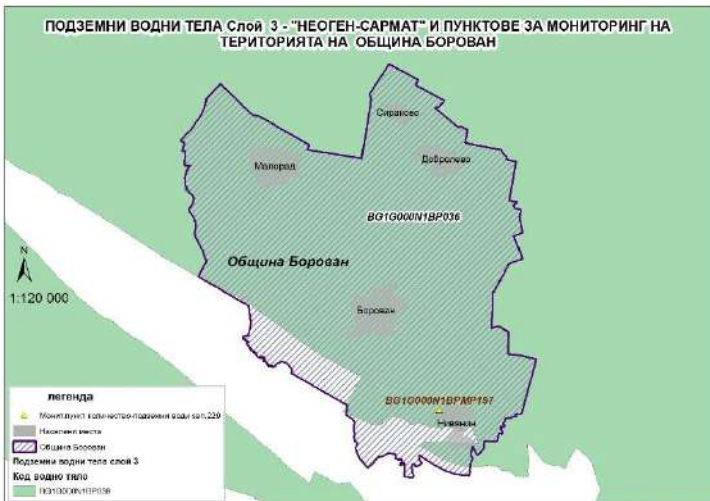
Код на мярка	Наименование на мярка	Действия за изпълнение на мярката	Код на действието	Вид мярка	Място на прилагане	Прилагащ орган
		малко от 2 000 е.ж.				
DP_14	Намаляване на дифузното замърсяване от отпадъци от населени места	2. Депониране на битови отпадъци в съответствие с изискванията за третиране на отпадъци	DP_14_2	основна	ДРБУ	Община
DP_14	Намаляване на дифузното замърсяване от отпадъци от населени места	3. Изгражда на РСО	DP_14_3	основна	ДРБУ	Община
DP_14	Намаляване на дифузното замърсяване от отпадъци от населени места	4. Преустановяване на експлоатацията на нерегламентирани сметища, които са причина за влошаване на състоянието на водите	DP_14_4	основна	ДРБУ	Община
DP_14	Намаляване на дифузното замърсяване от отпадъци от населени места	5. Рекултивация на терени, замърсени от битови отпадъци	DP_14_5	основна	ДРБУ	Община
DP_14	Намаляване на дифузното замърсяване от отпадъци от населени места	6. Закриване и рекултивация на депо за неопасни отпадъци	DP_14_6	основна	ДРБУ	Община
HY_1	Възстановяване и защита на речните брегове и речното корито от ерозия	1. Защита на речните брегове от ерозия и свързаните с тях свлачищни процеси	HY_1_1	допълваща	ДРБУ	Община/Област/Напоителни системи
DW_5	Проучване и изграждане на необходимата инфраструктура за подобряване на питейното водоснабдяване	1. Извършване на проучвания и изграждане на нови водоземни съоръжения за осигуряване на алтернативно и/или допълнително водоснабдяване на райони с трайно установени отклонения във водата от водното тяло, предназначено за питейно водоснабдяване	DW_5_1	основна	ДРБУ	Общини/ВиК
DW_5	Проучване и изграждане на необходимата инфраструктура	2. Проучване и изграждане на нови съоръжения за водоземане,	DW_5_2	основна	ДРБУ	Общини/ВиК

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

Код на мярка	Наименование на мярка	Действия за изпълнение на мярката	Код на действието	Вид мярка	Място на прилагане	Прилагащ орган
	а за подобряване на питейното водоснабдяване	осигуряващи алтернативно и/или допълнително питейно водоснабдяване в райони, в които е констатиран недостиг на вода				
DW_5	Проучване и изграждане на необходимата инфраструктура за подобряване на питейното водоснабдяване	3. Изграждане на съоръжения за пречистване на питейните води	DW_5_3	допълваща	ДРБУ	Общини/ВиК
EW_2	Намаляване на водовземаването чрез намаляване загубите на вода в общественото водоснабдяване	6. Реконструкция на водопреносната мрежа, вкл. облицоване на напоителни канали за обществено напояване	EW_2_6	допълваща	ДРБУ	Общини/ВиК

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

- 14.2. Защита от потенциални производствени аварии при предприятия с висок и нисък рисков потенциал

На територията на общината не са установени производствени предприятия, от които да се създава предпоставка за потенциални производствени аварии. Предприятия с висок и нисък рисков потенциал не са регистрирани на територията на Общината, поради тази причина не се налага промяна на устройствените зони в рамките на и извън урбанизираните територии.

- **ГЛАВА 15: ПРАВИЛА И НОРМАТИВИ ЗА ПРИЛОЖЕНИЕ НА ОУПО**
- **ГЛАВА 16: ПРИЛОЖЕНИЯ**

- 16.1. Задание за изработване на ОУПО
- 16.2. Приложени нормативни документи
- 16.3. Ползвани информационни източници

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БОРОВАН

- 16.4. Списък на обектите на НКН – към глава Културно и природно наследство